

1480
PHIL.
PI.
DE
Barbo
1175.

Chronicon

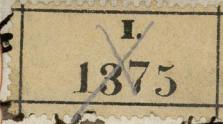
200

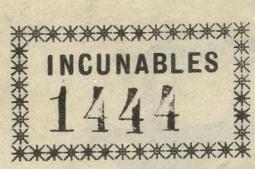
INCUNABLES
1444

1480

116-2

266-6

289

Enr d lo mio se fu o yo parece o me
que la p a g e m a e s m u z n e c e s s a r i a
or à mucha g a d a e e l y n

Amo.

P P P P
pri pec pro per

*S*RATRIS philipi de barberiis Siracusi
Siculiq̄ ordinis p̄dicatorii artiū & theo
logie iterpretis Ad uenerandū uirū Iohanem
alfonsum diuoy canonū bachalariū uiroy illus
triū cronica foeliciter incipit.

*C*VM pridie petri lombardi theologi s̄s *pridem*
tantis quartū s̄nīaz codicē te audiēte i
cathedra legerem: et illa presertim uer
ba memoratu digna aia duerterē: quibus b̄tissi
mū hieronimū i testem adducit. Non enim faci
le capit̄ a temptatore qui bono uacat exercitio
semp aliqd op̄is facito inquit hieronim⁹ i ep̄lā
ad rusticū ut te diabolus iueniat occupatū. Ne
octio opam dare: quo anim⁹ hebet atq̄ torpore
crassatus neqt̄ inde diuina et celestia penetrare
decreui tandem de uiris illustribus compilare li
bellū: et cūtis e cronicis flores legere: atq̄ ex
cerpe meliora. Aggregiar igit̄ dei opitulante
fauore tuaq̄ cōtemplatōe negotiū satis arduū
et durā quincā capiā p̄ mea penuria ac tenui
tate ut aliis a rerū īuestigādaz labore proui
deam. Tu uero qui laboy officina gratularis:
et cronicas fere oīns ad man⁹ hēs ita ut crono
graph⁹ appellari posse meū in pñaz collauda

bis ingenium: qui ex tuis hanc compagi tpmq
seriem complex⁹ excerpti. Sūmo studio deniq
nissus sum ueteris legis pphas: gentiles phos:
imperatores: pōtifices: scōlq n̄os sue etatis tpe
reddere cōcordes.

Primus liber incipit.

N p̄cipio deus celū terrāq creauit: quam
post sui creatōez inanē ac uacuā sacra scrip
tura testat⁹. Non iniuria hic pmū dubitari so
let: an informitas materie ip̄i⁹ formatōez tpe
precesserit: hanc q̄oēz soluit aurelius aug⁹: tz
inqt materie corporalis iformitatē ei⁹dē infor
matōez nō tpe sed origie dūtaxat uel nature
ordine āteisse. Basilius. Ambrosi⁹. Criso⁹: mē
informitatē formationē predecessisse concertat
Thomas aquinas pmā mām nec primo oīno absq
forma neq sub una cōi forma uerūtamē sub dis
tictis formis creatā extitisse cōmemorat. p̄ide
dī de⁹ celū ac terrā in p̄ncipio condidisse: ut
quorūdam errores excluderet. In p̄ncipio s.
tp̄is intelligr: ne mund⁹ semp fuisse credat⁹: tz
tp̄i⁹ initū nō hēre. Vel ip̄ncipio s. filio: ne for
te duo creatōis p̄ncipia: unū bonoz: alter⁹ uo
maloz q̄spīā opinet⁹. Ut sicut dī oīa in sapiētia

fecisti: ita deum cūcta in pncipio .i. filio fecisse
cēseat". pfecto aplūs ait. In xpō .i. filio cōdita
sūt uniūsa. Et Iohāes euanglā narrat: oia p ipz
creata sūt. Vel in pncipio .i. ante oia: nē forte
cū errore credam⁹ mediis atq; auctorib⁹ crea
turis spūalibus deū corporalia cōdi dīse. Inteli
gamus ergo in pncipio t̄pis ref esse pductas nō
qd̄ t̄pis pncipiū mēsura creatōis existat; sed q̄
simul cū t̄pe celū ac tra cōcreata firmissime tene
am⁹ qnqd̄ sac̄ theologi asserere cōsueuerūt celū
empireū: mām corporalē: q nōie terre cōcipit⁹
t̄ps: nāz āgelicā: in pma rerum creatōe coeuā
atq; coetanea extitisse. Nec uera rōe pbari pot
ut deus cui⁹ pfecta sūt opa āgelos seu substātias
separatas seorsum ante alias creatureas cōdiderit.
Quanuis cōtrariū nō sit erroneū reputādū pci
pue pp̄ gregorii nazāzeni señiaz: cui⁹ est tāta
i doctrina xpiana autoritas ut nullus unq; eius
dictis calumniā inferre p̄supserit: sicut nec atha
nasii documētis uelut hierōim⁹ pfitet⁹. In pnci
pio de⁹ crēauit celū t̄z terrā. Celum nō uisibile
firmamētū ut strab⁹ ait: sed empireū.i. igneū.
Quod pfecto solū Strabi: Bede: ac Basiliī aucē
firmat⁹. hoc ferme celū mē concreatū asserit⁹.
Et bonoz locus est: quod mox factū angelis est

repletū:nec i initio ut p̄didi theologi iñqāt: sed
die secūda conditū astruit'. hoc celuz igneum
nō ab ardoze s̄z splēdoze nōiat'. Sup corpora
q̄ movent' hēt z̄g. ifluētiā: q̄uis ip̄m i mobile sit.
Influit eq̄dez i pm̄ celū. qd mouet': nō aliqd
trāsiēs aduēiensq̄ p̄ motū s̄z fixū ac stabile:puta
cōtinēdi c̄rēdi q̄ uirtutē vel aliquid huius ad
dignitatē p̄tinēs. Ceterū ut Petr⁹ lōbardus: et
Thomās aq̄nas aiūt. In celo empíreo āgeli sūr
cōditi: quod rōe in uestigari nō pot̄: qnq̄dem
nec uisui patet: neq̄ motui subiacet: ergo solū
aucte tenet'. In eo corpora gliosa deū cōrde et
ore laudabūt. Est enī lucidū in mobile icorrup
tibile āglōz locus et aiaz et hōiu. Est āplius
iteligēdū ut cū dotoz opinione dicamus māz
quodām̄ iformē post i de formatā extitisse. Ita
quoq̄ t̄pus informe fuit postmodū formatū ac
p̄diez noctēq̄ distictū. Et terra erat ianis et
uacua .i. inuisibilis icomposita: nec aspectui
patere poterat: qm̄ eam ūdiq̄ aque tegebant.
Quod si fortī rez ip̄am p̄scrutabim̄: toti sc̄te
atq̄ idiuī due trinitati opus creatiōis ascribit'
quod vti q̄ hoc modo māifestū est. Increatiōe
qdē p̄sona patris: per deū c̄rātem: p̄sona filii
p̄ prīcipiū i quo crearet sp̄s sc̄is q̄ superfertur

3

aquis . Rursusq; informatoē psona patris i deo
dicete: psona filii p pncipiū quo crearet: psona
sp̄s sti incōplacētia que uidit bonū esse qđ factū
erat. Augustin⁹ uo ieo q de ciuitate dei libro
ferf idē sentire uidet⁹ . Ait lane. Insummo ex
ordio sti libri geneseos trinitas cōmēdat⁹ . Cum
eim ita dicit⁹ in pncipio fecit deus celū et terrā
atq; pater itelligat⁹ fecisse i filio: sicut attestatur
psalm⁹ ubi legitur: q magnificata sundopa tua
dñe oia i sapia fecisti: cōueniētissim⁹ paulopost
cōmemorat⁹ etiā sp̄s stus. Cum eis dictū esset
qualē terrā pmit⁹ deus fecerit: uel q molē maz
ut future cōstructōis mudi celi et terre nomine
nūcupauit subiciēdo fz ad dēdo. terra aē erat
iūsibilis et icōposita et tenebre erāt sup abissuz
mox ut trinitatis cōmōrato cōpleret⁹ . Et sp̄s
inq̄t dei superferebatur aqs . Et dei sp̄s ferri
super aquas narratur nō qđem corporalī sed
sicut uolūtas artificis q uult plasmare materie
superfertur. Rabimoyses dei sp̄s aerē ūl uētū
itelligit. Secūdū quod ubiq; uētorum flatū deo
scriptura adtribuere cōsuevit: verū ut theologi
scū enucleat p sp̄z dñi sp̄m scū itelligūt: q aque
.i. materie iōrni supferri t̄escribit⁹ . Sz Basili⁹
sup ferebat⁹ ait elemēto aque.i. souebat viuifica

batq; naturā aque : adīstar galline cubātis uitalē
ſpuz his q̄ ſouētur. hēt p̄inde p̄cipue uitalē uir-
tutē aqua: nā plurima i ea aialia generātur: t̄z
oiuz aiantiū ſei, hūida aſtruūt: p aquā quoq;
baptiſmi uita ſp̄ualis ipendit. Testis eſt Iohēs
i euāgelio inq̄en s: niſi q̄s renat⁹ fuerit ex ſp̄u
et aqua. Et tenebre erāt ſup faciē abifſi. Abiſſus
ſane creaturaz vniuersitas appellatur: hoc idē
ſalom⁹ de maria uirgine p̄phetizans eſifferit.
Non dū Crant abifſi .i. creaturaz vniuersitas et
ego i diuina mente cōcepta et p̄deſtinata eraſ:
bis ita q̄ pactis dixit de⁹ fiaſ lux: pfecto moy
ſes cōueniētissime p̄ma die lucis ſtatuit p̄duci
onez: qm̄ id ſine quo dies eſſe nō poſ fieri p̄ma
oportuit die: ſed ſine luce nō potest eſſet dies:
quare ope p̄ciū fuit lucē p̄ma die fieri. In eādē
ſnīaz cōcurrit et aug⁹ qui meminit: non fuſſe
cōueniēs moysē p̄duciōem ſp̄ualis p̄termiſſe
creature. Et q̄a nā ſp̄ualis corporali dignior
atq; p̄ſtātor arguitur: eā ob cām p̄mit⁹ formā
da p̄batur. Formatio ūo nature ſp̄ualis i lucis
p̄duciōe monſtratur. Nec abeo diſcordat yſi
dor⁹ inq̄es: p̄ma die deus luſe .i. oēz creatrā
āglīcā cōdīdit. Dixit quoq; de⁹ fiaſ firmamētū
i međio aquaz. Cōgrue die ſecūda firmamētū

4

factū esse describit^r: quod ita Crisostomus manifestat
Nam moyses sumarie primo dixit quid deus fecerat:
primū in principio deus creare et fecerat. Indeque
per partes ordinetus explicauit. Velut si quis dicat
artifex hanc domum extruxit posteaque subdat
primo fundamēta iecit; si de parietes erexit: tertio
tectū apposuit. Sic itaque nos alius celum intelligere
nō oportet: ut cum dicitur. In principio creatus deus cre
vit et fecerat. Et cum subficeretur secunda die factū est firmamē
tum. potest etiam dici aliud fore celum quod creatum
in initio legitur: et quod. 22. die factū asseritur. Et
hoc diuīsimode: nam teste augustinus: celum quod per die
factū esse narratur nā est spiritualis informis. Sed
illud quod. 22. die cōditur: celum est corporeum. Be
da tamen et Strabon aiunt. Celum per die factū celum est
ēpiceum: firmamētum vero. 22. die cōditū celum est siderēum.
Damascenus id est celum prima die factū celum quod
dicitur est sphericum et ab aliis stellis: quod philosophi nonā spe
rā appellat: ac mobile primum: firmamētum vero. 22.
die cōditū celum siderēum intelliguntur. philosophi tamen nouē spāles
enumerant: quā septē planetas cōputantur celum siderēum
statuum quod etiam firmamētum appellat: pos
tremo celum nonū: quod est primum mobile nūcupat
Aque que supra firmamētu sunt ab aliis disiuncte
velut origenes explanat sibi spāles existunt:

Vnde et i psalmo dñi. Aque q̄ sup celos sūt lau-
det nōez dñi. Et apud danielē hētūr. Bñe aque
om̄s q̄ sup celos sūt dño. Non nulli tñ theologi
aiūt illas aq̄s corporales esse; sed quales aq̄ sint
ab eis diūsimot̄ declarāt̄. Quod ego breui-
tati studēs ipsentiaz om̄ito. Ut at q̄daz sup/
put̄e cōludaz: fz vna cum ysidoro. Secundo
die de⁹ firmamētuz .i. celos cōvidit: quo d̄ q̄
cito fūtū est mox sc̄tis āglis est adornatū. Sup
bis: Iudit̄:sc̄p:dem̄ib⁹ i hūc aerem caliginosum
expulsis: quo y facin⁹ ut thomas aq̄nas memi-
nit:pariter fz aug⁹ p̄prie exceilētie in ordinat⁹
exitit appetit⁹. Inuidabant eq̄dez miseri hōis
bono atq̄ diuīe p̄stātie qn̄dez cōtra uolūtāte
eo y de⁹ hoie in diuā gliam utif felicissime. In
eis itaq̄ iuidia passio nō est sed alteri⁹ bono
renitit̄. In p̄mo sane eo y creatōis instanti om̄s
boni ateo p̄mo rey p̄ncipio cōditi sūt. Inquit
aug⁹. de⁹ simul in eis creauit cōdens naturā et
largiēs ḡam. In secūdo uo instanti boni p̄sistē
tes saluati sūt: et in ḡa atq̄ būtudine stabilit̄.
Malī in eodē tamnati fz puerfo sine firmiter
atq̄ in mobilē obstinati: quos dracho ruff⁹ cau-
da sua et p̄suasiōe trahebat eosq; in terrā. i. hūc
tenebrosuz aerē trāsmisit: quo i loco ad eledoz

probatiōe z usq; ad diē iudicii morabūtur. Firma
mētum in medio aquaz de⁹ fecit. qđ aquas ab
aqz nō sicut causa distinzionez faciens : sed sicut
vtrarūq; aquaz termin⁹ rite distiguit: deniq;
quādaꝝ exteriore mūdi superficie deus ex aquis
cōgelat⁹ disposuit a distarq; cristalli solidā at q;
lucidā ita se cetera sēsibilia cōtinēte. et sidera
stellasq; fixit in firmamento. Proīde dixit de⁹
congregēt aq;. Merito die tertia cōgregatōne
pduxit aqy. Et hoc qđē ī aurelio aug⁹ teste
itelligendū est ut aq loco quo congregate sunt
maiorē in altitudinem eleuate sint. Nam mare
altius esse terra ex pimēto cōptū est. bac quoq;
die plātaz pductio facta descr ib̄: nam ptulit
tra herbā uirētē et factū est uesp̄ et mane dies
terti⁹. In hac isup⁹ die terre aufert⁹ iformitas
Qm circa terrā duplex describebat⁹ iformi
tas. vna qz iuisibilis et ianis erat qnqde⁹ aquis
opta. Altera qz in cōposita siue uacua. i. debitū
nō hēns decorē: qui t̄re ex plāt⁹ acquirit⁹ eā
quodām uesciētib⁹ ideoq; utrāq; iformitas hac
die tercia remouet⁹. pma qđē ex hoc qđ aque i
hūc locū cōgregate sūt et apparuit arida. Scda
ūo phoc qđ herbā ptulit tra uirētez. Idē t̄ysi
dor⁹ refert et ait. Cōgregauit d̄s aqz iferiores

i locū vnu.i. i terre uiscerib⁹: et apparuit arida
q̄ terra dñ qm̄ pedib⁹ terit⁹. Dixit at̄ ds. Fiant
lūnaria: q̄ die quarta p̄duci p̄culdubio debue-
rūt. Sed aia duertēdū reoꝝ i diuīoy opū epilo-
gatōe scriptura n̄ dicere. Iḡ pfeti sūt celi et
terra et ois ornat⁹ eoꝝ. Quibus i ūbis triplex
opus theologi itelligere cōsueuerūt: op⁹. s. crea-
tōis quo celū terrap⁹ quis iformia p̄ducta cen-
sent⁹. Opus distinčonis quo celū ac terra pfecta
sūt sile s̄ lib⁹ formis māe prſ⁹ iformi cōpactis
veluti aug⁹ ait. vel quantuꝝ ad decorēm ordi-
nemq̄ conuenientem ceu ali⁹ arbitrantur. His
ita q̄ duobus opib⁹ addit⁹ et ornat⁹: qui a dea-
spectat q̄ sunt a celo trāq̄ distinta: velut homo
idumēt⁹ ceterisq̄ extrīscis adornat⁹. Nec lūni-
aria falsa extimatōe speris credam⁹ affixa. s̄z
motū hēnt seoꝝsum a speray motu: ideo Crisoꝝ
meminit qđ nō eā ob rē ifirmamēto lūnaria po-
suerit q̄ ibi fixa sint: s̄z q̄ iusserit ut illic essent.
Sicut hoiez ip̄adiso posuit ut ibi esset. Scdm̄ uo
aristotelis opinione i orbib⁹ stelle fixe sūt: neq̄
mouēt⁹ nisi orbū motu ut ueritatē deniq̄ p̄fi-
team⁹. Sed q̄ lūnariū mot⁹ sensu p̄cipit⁹ nō at̄
speray: et moyses rudi populo cōdescēdit eam
ob rē secutus est q̄ sensibilē apparent. Quod si

astrologi referant plimas stellas luna maiores
 existere obqd sol et luna duo magna lumiaria
 ponimime debuerit; teste tñ Crisoº: duo mag
 na lumaria nūcupant nō tā qnitate q̄ effica
 tia atq̄ virtute. Qm̄ et si alie stelle cātitate luna
 maiores sint: vey tñ ut sensu māifeste p̄cipimus
 apud nos lune magis exp̄im effectū.
 Igr̄ luna est ut nocti p̄sset: q̄ iterduz nō p̄reest
 qn. s. pma cōsistit: pbabile est ac ut luna d̄ dita
 pma fuerit. Sic enī boies incipiūt cōputare. Nō
 g° luna facta ē ut nocti tenebris p̄sit. huic du
 bio facile respōdetur: Nā luna qn̄ p̄fecta cōsis
 tit oris uespe: et mane occidit. sicq̄ nocti p̄reest
 Et satt pbabile iudicaf: ut luna plena facta fue
 rit. Quēadmodū et herbe in sua p̄fectōe create
 sūt semē pturiētes: pari q̄dez in aialia homocp
 licz naturali processu ab ipfeco ad p̄fectuz de
 uiat. Simpliciter tñ p̄fectū p̄us esse i p̄fecto te
 nētū est. Quāuis hoc aug⁹ minime confiteat
 neq̄ hoc forē iconueniēs opinetur: ut ds ipfesta
 fecerit que postmodū ipē p̄fecit. Ergo die q̄rta
 de⁹ solē lunā et sidera cōdidit. Dixit autē de⁹
 producāt aque reptilia. Et sicut in plātarū pro
 ductione ab aliis aurelius dissentit aug⁹ ita et
 pisciū auiūq; creatōe. Alii enī pisces uolucres q;

A.
q̄nta die et i actu creatos autumāt. Aug⁹ pisces
at q̄p aues potentialē naturaz aquarū procreasse
cōme morat. Dixit quoq̄ Deus producat terra
animā uiuentē. q̄ quo sexte diei op⁹ cōuenienti
m̄ narratur. hac die bestias fecit at q̄p iumenta.
Et tūc cūtis rebus ualde bene p̄atis nouissime
adam de s̄tre limo creauit. Cui aīam iſpirauit
ex nichilo procreatā. Extra padisum in agro
damasco plasmat⁹. et i padisuz p angelū co/
lon⁹ aduet⁹: oīuz creaturaz postremus ut cō
festim inferiora oīa q̄bus p̄sset p̄feta cōpiret.
fuit itaq̄ hora p̄ma diei. f. ueneris et xxv. Mar
tii cōdit⁹ hora tercia āgeli ministerio i padisu
ex damasco agro deduct⁹: hora sexta seduc
tus. Nona p āgelū michaelē expulsus. Stetit g°
trib⁹ horis i loco uoluptatis inocēs at q̄p iusticia
originali pcelebris: pmālit et aliis trib⁹ sceleris
cōtagione cōfusus. Nā ds peccatū nō ita repēte
castigat: s̄z clemētia expectat. Est enī uelox ad
miserēduz: tardus ad puniendū: qnq̄dez mise
ratōes eius sup oīa opa ei⁹. Cui p̄puz est mise
reri semp et pcere: quiq̄ om̄ptiā suā p̄cēdo
tamen et miserendo māifestat. Expulsus tādez
at q̄p fugat⁹ teste Methodio āglōy cōsolatōe fo
uet. Vbi autē deliquit psonā simul at q̄p omnez

naturā corruptit humanā. Et nobis concipiēdis
 maculā somitē q̄ in debole p̄sus q̄ in euitabile
 noxe originalis adiecit. Et a deo carnē ifecit:
 ut nulla creatura repta sit ex hā inū cōcupiscē
 cia genita q̄ talē somitē nō cōtraxerit. Non hic
 xp̄m nr̄z saluatorē itelligo. Quia nō ex aurili se
 mine: sed mīstico spiramie ubuz̄ dei actū caro
 hāc in dubitatā sñiaz̄ sapientissim⁹ Salomō afferit
 inq̄ens. Vnuz̄ uiz̄ ex mille reppii: de mulieri
 b⁹ at nullā iueni. Creauit iḡr̄ dē⁹ ut petr⁹ lon
 bardus meminit rōalez̄ creaturā q̄ sūmū bonū
 itelligeret et itelligēdo amaret: et amā dō possi
 deret: ac possidēdo frueret. Et ad ymaginē
 at q̄ similitudinē toci⁹ sc̄te idiuī due q̄ trinitat⁹
 condit⁹ ē. vt piscib⁹ maris: volatili b⁹ celi: bes
 tiis terre: vniūseq̄ creature atq̄ om̄i reptili qđ
 i terra mouet̄ deniq̄ p̄sideret. Petr⁹ lōbar⁹
 i suis sñiis inq̄t. Ingēnē leḡr̄. Faciam⁹ hōinez̄
 ad ymaginē et. si. n. In eo qđ dicit faciam⁹: vna
 opatio triū p̄sonaz̄ ostendit⁹. In hoc uō quo d
 dicit ad ymaginē et. si. n. vna et eqlis substātia
 triū p̄sonarū monstrat⁹. Ex p̄sona enī p̄pis hoc
 d̄r̄ ad filiū et sp̄z̄ sanctū: nō ut q̄daz̄ putat̄ agl̄is
 q̄a dei et angeloruz̄ nō est vna ea dēq̄ ymago
 uel similitudo. Fac⁹ ē ergo homo ad ymaginez̄

Dei et similitudinē scđz mente q̄ irrōabilib⁹ āte
cellit. Sz ad ymaginē. scđz memorīā. itelligētiā:
et dilectōez. Ad similitudinē scđz inocētiaz et
iusticiā: q̄ in mēte rōali naturalē sūt. Vel ymago
considerat in cognitione ueritatē. Similitudo
i amo re uirtutē. Vel ymago in omnib⁹ aliis. Si
militudo in essentia: q̄a in mortalis i diuisibilis.
Vnde aug⁹ in libro de q̄ntitate aie. Aia fada ē
silis. deo quia imortalē et in dissolubilē fecit eā
de⁹. Imago ergo p̄tinet ad formā. Similitudo
ad nāz; fact⁹ est ergo bō scđz aiaz ad ymaginē
et similiez nō p̄pis uel filii uel sp̄s sancti: sz toci⁹
trinitatis. Et petrus comestor historiaz mag⁹
atq̄ cōpilator ait. In trib⁹ notat⁹ hois dignitas
p. q̄a nō solū fac⁹ ē in genē suo. ut cetera aialia
minis triph⁹ sed q̄a ymago dei est. Scđo. q̄a cuz deliberatōe
fact⁹ est. In aliis siq̄dez opib⁹. dixit et fada sūt
In hoc ūo tanq̄ deliberatē psone iterse ayeſt:
faciam⁹ hoiez. Et loquit⁹ p̄f ad filiu: et sp̄z sc̄z;
et est uox cois triuz psonaz. faciam⁹; et n̄az.
Tertio. q̄a dñs statut⁹ aialiū: ut essent ei quē fu
tu⁹ mortalē de⁹ sciebat in alimētuz; idumētuz
atq̄ laboris adiumentuz. Ceteris aiantib⁹ dña
batur: cui nālē bruta subiecta sunt. Eam obrem
aristoteles inq̄t. Venatōez siluestriū aialiū iusta

fore tñ naturalez: qñquidez per eam qd suu est
 naturali homo sibi maximo cū labore atq; clas-
 more cōquirit. Est g° uenatio iusta naturalis q;
 q; oblectat plimū: iter dū et licita si nō ex officio
 s; ad tps fiat. Ei9 cā q̄uis et raro: aspectu solo
 nullo clamore aurelii Aug⁹ dño cōfitebat: atq;
 pñiazegebat. Multi tñ hodiernis tpcib⁹ vena-
 tōi oēz opā ipendūt: eoꝝ salut⁹ imemores: uoci
 ferant: in faniūt: emanib⁹ paupeꝝ atq; egenoꝝ
 panes auferūt: et canib⁹ largiunt⁹. Cōtra quos
 dñs in euāgeliō clamat vices. Nō est bonū panē
 sumere natoꝝ: et latrabilib⁹ seu ad parietē min-
 gentib⁹ magna cū liberalitate micere. Hi oues
 agnosq; nō pascūt: sed canes auesq; souēt. Et dū
 laqis atq; retib⁹ sarcinati uada psaltusq; conclu-
 dūt: ne fere diffugiāt: aut pacto ullo egrediāt
 angusta pādīs boltia claudunt p̄rsusq; serant.
 Sicq; inferni latā: spacio sam: atq; om̄i tempore
 patescatā ianuā ingrediāt⁹. Nam teste virgilio
 Facilis descens⁹ auerni. Nodis atq; dies patet
 atri ianua vritis. Hinc et Seneca moralis p̄h⁹.
 Nec ire labor est ipa te ducit uia. S; neuideam
 testimonium dum ta xat gentiliū laudib⁹ miris
 efferre. Audiam⁹ sanctissimū hieronimuz: cui⁹
 auctoritas atq; dignitas tanta est: ut onmiū ora

venatio
 uenatio
 animal
 licita sur-
 turę.

cōtradicētiꝝ op̄ilet; et obmutescere faciat. Ait
sane. Esau uenator erat quia peccator erat. Et
penit⁹ nō inuēim⁹ in scripturis sacris: sanctum
aliquē nenatorē: p̄scatores inuenimus sanctos.
Gloriosus ac sanctus miles heustachi⁹ nequaꝝ
in uenatione permanxit. Homo igitur in tanta
dignitate et sapiencia constitut⁹ omīū rey sc̄iay
atq̄ noticiā habuit: quēq̄deꝝ conſtat cūctis nōia
a iantibus posuisse. Quod si ita ſcriptura memi-
nit: cui modis oīnib⁹ credendum eſt: profecto
ſupererit ūiꝝ creatureꝝ in natas uirtutes eum
uberiori atq̄ ampliori ḡra et ſolertia pcepisse.
Aristoteles phoꝝ princeps in ſua prima phia p
intuabitato conſirmat inq̄ens. Ratio quā nomē
ſignificat diſſinitio ē p̄paz rey naturā deſignāſ
ideꝝ iuriſconsult⁹ pollicet̄: ait q̄. Nomē eſt rey
cōſequēſ.i. forme. Hui⁹ ſtīie ūitatē genesis auctē
probam⁹. Dī enī. Appellauit adaz noib⁹ ſuis
cuncta a iantia terre: et vniuersa uolatilia celi:
omnesq; bestias terre. Et historiay compilator
rem ip̄az clari⁹ patefecit. Remansit inq̄t homo
i agro dāmasceno in quo fact⁹ eſt. Fecerat autē
de⁹ ut omia ſimul uenirent eo nutu quo cūcta
creauit: uel forte p āgelos factuz eſt. Adduxit
enī eam ob cām: ut eis homo nomina poneret

9

in quo sciret euz pesse. Cōtulit igit̄ nōia hebrea
lingua diudicās: q̄ sola in initio fuisse phibet⁹,
et nō inuento sibi simili: imisit de⁹ soporem in
adam. Nō somnū: s̄ extasim: q̄ credid̄ supne
iterfuisse curie, Vnde et euigilās de xpi et ecclie
coniunctōe et glutino pphawit: dilluui, m futuꝝ
agnouit: at q̄ iudicijz igne censem̄dūm: q̄ inde
suis liberis indicauit. Die septima opus suū qđ
fecerat de⁹ rite cōpleuit. vbi duplex pfectio
designat⁹: Prima q̄ toci⁹ forma pbaſ⁹: et hec
ex parti ū integritate cōsurgit. vel toci⁹ uniūsi;
queq̄ i prima rey institutōe fuisse phibet⁹. Scda
finis est et ultima toci⁹ oniūsi pfectio. i. b̄titudo
cōpleta lctōy: q̄ uti i supprema seculi mundiq̄
cōsumatōe cernem⁹. que quo ad nāz causalr̄ in
prima rey institutōe pcessit. Quo ad gratiam
i xpi huāna natōe: qm̄ grā ueritas q̄ ut iohānis
euāgeliuꝝ refert p ih̄m xpm̄ facta est. Et ita die
septima cōsumatōe nature describit⁹. In incar/
natōe xpi grē completio apparuisse mōstrat⁹.
In mūdi fine cōsumatōe glorie contēplab̄. In
hoc sane die requeuit de⁹ ab om̄i ope suo quod
patrarat. Nam nouas creaturas cōdere cesauit:
nichil enī postea edidit: qđ nō in pmis opib⁹
aliquo m̄ pcesserit. Ampli⁹ diei septime bēñditō

tempore creati
is universi. q. v.
vnus dies fuit
eternus, an sepi
n dies.

atqe sanctificato debebat^r. Benedixit eqe deo deo
Diei septime: illuq sctificauit: qunquidem in ipso
ab omni suo opere cessauerit. Requieuit eni a nouis
condendis opibo: et benedixit ut feto augeant
inqens. Crescite et multiplicamini: terramqe reple
te. Solent pro inde theologi prescrutari si dies isti
uno dominus dominus aut septez existant. August ab aliis
cometatoribo omnis dissentit. Ait eni. Omnes dies
qu numerant^r vno sunt dies rebo septempliciter
presentat^r: quo insup explanate pro die angelice
cognitio mentis astruit^r. Ut sic pmer dies: pmer
diuini opis sit agnitio. Secundo dies: scdi opis
noticia statuat^r. Et ita de reliquis aliisqe intelli
gendum existimo. Ceteri at expositores non vno
tantum: sed septem fore dies distinctos uariosqe
senserunt: cum uno illud in contrarium adducitur. Iste
sunt gnoes celi terreqe quno create sunt in die quo
fecit deo celum et terram sed omnem uirgultum agri
ateqe oriretur terra. profecto paucis respodetur
qmu die quo deo celuz terramqe pduxit omnis agri
uirgultum non tun actu creauit: sed anteqe oriretur
sup terram. i. propriet alo qud august referente diei tertio
cognatur. Alii at prome rex istitutom. Cum uero
assertur imediuz qu viuit in eternum creauit oia
simul: hoc sane soluitur mod. Nam deus quo ad

10

reꝝ subāꝝ quo dāmodo informē cūcta simul ex
tēplo creauit: sed quo ad informatōeꝝ que per
distintioneꝝ adornatū decorēmꝫ spēdat non si
mul oīa fabricauit. Sic ita qꝫ deus homineꝝ de
terre limo formauit: q̄tuor ex elemētis cōgrue
riteꝫ cōpactuz: limus enim terra aqua p̄mixta
nominatur. Cuiꝝ aqua p̄tes terre conglutinat.
Elementa quidem alia scriptura nō reſſert: tuꝝ
quia ſecūduꝝ q̄ntitatē corpore minus habun
dāt hūano: tuꝝ ectiaꝝ qꝫ ignis aerꝫ aruſticanis
ſenſu minime percipiūtur. Eam ob rem in tota
reꝝ p̄ductōe ſuperiora elementa pagina ſacra
conticuit: que rudi populo tradebatur. Ceterꝝ
in p̄ma reꝝ creatione deus hōi ſicut et angelo
ḡrāz elargit⁹ eſt. voluit quoqꝫ ut cetera aīantia
preiret: qđ modus creationis ostēdit. Vnde
et aug⁹ ait. Non iboc homo p̄eminet aliis reb⁹
qd̄ deus fecit homineꝝ: qſi alia ipe nō fecerit: cū
scriptū ſit. Opa manū tuay ſunt celi. Et alibi
Ariðā fundauerit manus ei⁹: ſed hoc quod ad
ymaginē dei fact⁹ ē homo. Spetiali q̄deꝝ loq̄ndi
modo ſcriptura i hominis utit⁹ formatōe: ut alia
pp̄r homineꝝ facta eſſe demōſtret. Ea enim que
principaliter intendim⁹ maioꝝ euz deliberaſtōe
atqꝫ ſtudio facere cōſueuim⁹. Quāuis uniꝝ diei

quare elen
ta reliqua
teragnam
terram infa
Gominiſ ſea
Sacra tacea

esset adaz cū plasmat⁹ sit. xxx. tñ ānoꝝ etatem
ostendere videbatur; Et licet aia rōalis toto
in corpore et i coꝝde principalī atq̄ eminēter
existat. tñ quia uite operatōes obsensus ibi p̄e
ſidētes: magis in hois facie maifestant⁹. ideo in
facie hoī inspiratū esse spiraculū uite moyses
ppha describit: per qđ ratōnalis intelligr̄ aia:
que est phisici corporis hendelechia: que simul
cū materia concreat⁹. Nec deforis venit: neq;
a celo descendit ſed i corpore p̄ducitur: atq; ex
ut dices
Pgns.
nichilo procreat⁹. Cum actus pprius in ppria
ſiat potētia: et aia ppri⁹ ad⁹ corporis arguat⁹.
Sup uti materia teniq; producat⁹. Ampli⁹ deū
oia bene cuꝝ marci euāgeliō feciſſe dicamus: et
in mundi fabrica structura q; mīrā p̄uidentiaz
demōſtrasse bona qđez oia condidit. Et nūo:
pondere: mēſura q; constituit. Ipſe quoq; boni
rōez in modo: ſpē: atq; ordine ſtabiliuit. Testis
est aurelius Aug⁹ inqens: hec tria mod⁹: ſpēs:
et ordō tanq; generalia bona ſunt i reb⁹ adeo
factis. Et ita hec tria ubi magna ſūt: magis bōz
ſunt. ubi pua: parua bona ſunt. ubi nulla: nulluz
bonū eſt. p̄inde credendum eſt p̄mo homini tā
illustri deū aiaꝝ aliis p̄ſtantioez cōtuliffe. Nec
hoc cuiopiaz abſordū videatur: nā et aie rōales

ab ipa creatore quādāz contrahūt i eqilitatez; ut
una aliis nobilicr arguat^r. Testis est sentēcias
magr inqens . Anima i corpore creatur: in cui⁹
cōūntione peccato maculat^r. Creatur eiz adeo
inocens ac sine uitio: plibus nō irratōabiliter
uidetur qđ ex ipa creatore alie aliis exellat in
naturalib⁹. ut inessentia: alia aliis sit subtilior et
ad itelligenduz memorandūq; habilior; ut pote
acutiori igenio et pspicatōri intellecu p̄edita.
Quod nō ipbabilē dicitur cū i angelis ita fuisse
cōstet. Thomas aqnas. et Egidio roman⁹ ayūt:
aias ex ipa creatore quandaz dñaz accidentalem
spēz nequaq; variante mutantēq; traxisse. Cum
auenroyz cōmentator fateatur diuersitatē mae
ex forme uarietate pcedere. Concludam⁹ ergo
primū hōiez rectuz fuisse creatuz : s; ipē ut cum
Salomone loquar qui oibus se miscuit infinitis.
Qui peccādo a sua nobilitate p̄stātia atq; pfectōe
cecidit: atq; adeo corruit: ut bestia nun cupari
mereretur. Profecto psalmista meminit. Homo
cū in honore esset nō itellexit. cōpat⁹ est iumētis
isipietib⁹: et similis fa dus ē illis. Et merito qđez
qm̄ ut Boetius seuerinus inquit. Ita sit: ut qui
pbitate deserta homo esse desierit cū in diuinā
conditōez transire non potest: vertit̄ in beluā.

Deliquit igitur noster parens miser ingratusq; dominiū p̄d̄idit: impiū amisit. Cui mox nullā obedientiaz bruta prestiterunt. Iustum qđem erat ut cetere creature sibi rebelles essent. eūq; morderēt: ex quo ip̄e deo i obediēs extiterat.

Vbiq; tē facinus ppetrauit i dignū epadiso pel
in decimo litur: aquo uirgo egressus est. Et anno quinto
nto anno post decimo quo cōditus est: Caym genuit. sororēq;
matruse& ei⁹ Calmanā. Qui q; post. x v. alios ānos; Abel
uit Caym. eiusq; sororē Delborā pcreauit: pluresq; potuit
teste Methodio ante Cayz natos atq; filias ge/
nerasse quos pphā sūlētio transit. Caym agricola
spicas acritas corrasasq; sec⁹ viā pitate duc⁹:
deo obtulit. Eam ob cām: deus ei⁹ munera ne
quaq; respexit. Abel ouiu⁹ pastor ex sui gregis
pmogētis atq; pinguiorib⁹ afferebat. i deo de⁹
bauitoruo sua dona respexit: et ignis de celo
suā oblatōez icendit. Quare Caym uehemēter
ira p̄fusus Abel p̄mit. Et dñs in Cayz tremore
imisit. Cuius mortē parentes mesti centum ānis
āparentib⁹ deplo rārt. et ieo loco qui lacrimaz uallis appell
um annis. latur: que iuxta ebrō sita est. Tunc Caym afacie
dñi egressus uagus pfugusq; cum germana et
uxore Calmana edē orientalez coluit plagā; inq
pfecto regione Enoch generarūt. Et quenq;dem

latrociis atq; rapacitatib; pluribus icunbebat.
Primus ciuitatem cōdidit: eāq; Enoch sui nati
noie nūcupauit: q; cetu sue posteritatis ipse uit,
posto Enoch Iraō genuit. Et Iraō Mauael.
et Mauael Matusael, et matusael Lamech genu
it: qui duas accepit uxores: Nomē uni Ada: et
nomē alteri Sella. Ada uero Rabel peperit: hic
habitatiu; in tētoriis Atq; pastoꝝ pater fuise
phibetur: quicq; tētoria repperit: Caracteribus
distinxit et greges: ipiꝝ germani nomē Tubal
Canentiu; pater et cithara et organo: et musice
artis iuētor. Sella quoq; Tubalcayn edidit uiꝝ
maleatorē. et fabru; i cuncta eris et ferri opera
egregiū: ferrariā reperit artem. Bella cōcitauit.
In metallis opuz sculpturas expressit: et sonitu
malleoꝝ: eorūq; pportionibus atq; consonantiis
musicaꝝ excogitauit. Hic ectiaz cum fruges in
pascuis icendisset metalloꝝ uene i rriuulos ema
narūt. Et sublate lamie locoꝝ in qbus iacuerāt
figuras gerebant: Eam obrez sculpe mettallis
inuenit. Cuius uero germana extitit noemma
texture artis inuentrix. Lamech uxoriib; suis
crimē cōfesus ē: qbus ait: qm viruz ī meū uulnus
occidi: Et adolescentē in liuore meū: Septuplū
de Cayn dabit ultio: de Lamech ūo septuagies

Rabel
mit tent
echarac
gregum.

Tubal in
musice
Tubalcay
nis ferr
uētor

septies. hic uir sagitari⁹ dei nutu caliginē oclōy
i currit: ideo ducez adolescentez hēbat: Et cuz
venatōe delectaret⁹: cayn iter fruteta ferā arbi
trās iteremitt. Et qnqdez eū pueri inditio sagitā
dirigens occiderat. Dum factum compit archu
uerberādo adolescentulū extricauit. Adam abel
morte condoluit et ut strabus ait: post abel necē
annis centuz a coniugali thoro mestus abstinuit:
pouerat q̄ uxore nō ultra cognoscere: veruntī
deo iubente uotū effregit ut ex eo dei filius ori
retur. Adam cum ducentoy. xxx. eslet annoy
Seth genuit. Hebrei centū años luc⁹ cōtientes
aiunt. Adam. c. xxx. ānoy fuisse cū Seth i mūdo
pduxit. Seth p̄o abel ort⁹ est: quē cayn mortē
cōclusit: q̄q ad sui parētis ymaginē atq̄ silinez
condit⁹ est. Et factuz est om̄e tps qd uixit adaz
āni nongēti. xxx. et mortu⁹ est. Hic centū āni
flebiles subticen⁹. Et i loco arbe sepellitur: qui
non pcul ad ebron distat. Et ab ibrlm milib⁹
xxii. ubi ectiā ceu ysidor⁹ refert: dicit⁹ quōdaz
habitatō fuisse gigātu⁹: Et eo i loco Dauit quoq
in regez postea iunct⁹ est. Seth annoy. cc v. ge
nuit Enos: Qui p̄mus nomē dñi iuocare cepit.
Facti sunt om̄es dies Seth: nōgentoy. xii. ānoy
Et mortuus est. Centū silent⁹ quos iam addidi

numerent
et originta
lūf vixit

13

in Enos generatōe. Enos annoz. c xc. Caynan
genuit. Et hic annoz. c lxx. Malalebel edidit.
Qui cuz annos .lxv. cōpleuisset genuit Geret.
Hic annoz. clxii Enoch pcreauit. Qui .clxv
agens ānos Mathusalez genuit. Mathusaleū
etatis clxx. annorū edidit Lamech. Quixit
nongentis lxix annis. Lamech ānoz clxxx viii
genuit Noe. Cuius tpe diluuiuz factū est. Cum
esset Noe sexcētoz ānoz Sic itaq Ixxii iter pe-
trū cū aliis trāslatōe pbađo theologis Duo mil
lia cc xl v. āni pma etate fluxerūt. Set hebreoz
tradutōe teste: āni multo pautiores enumerant
Cetez moyses duas ade gnatōes enarrat Primā
cayn: Alterā Set. Sicut g° in stirpe cayn septi⁹
.s. Lamech pessimus atq improb⁹ detestat⁹: qui
euз sagicta pemit. Ita iprogenie Seth. vii⁹. v3
Enoch ad modū cōmendat⁹. Quem dñs in locū
transtulit uoluptatis: ut in fine tēpoz vna cum
Helia parētuз i filios corda demulceat; demūq
cuз Antixpo plietur. hic i eū locuz uiuus trans-
ferri meruit; unde fuerat pthoplast⁹ expuls⁹
Non nulla sapiēter Enoch scripsisse fert⁹ Sed ue-
tustate suspecte fidei a patrib⁹ sunt posterata
Mathusalez Enoch filius ut qdaz aseruūt iuxta
annoz seriē. xiii. post diluuiū uixisse repitur:

sed in archa fuisse non legitur. ob qd euz cum
Enoch allatū aliquantisp affirmāt Donec dillu
uiuz preteriret. pleriq̄ ayunt ānis septe; ante
dilluuiuz obiisse. Sed hieronim⁹ afferit eo āno
quo dilluuiū extitit: euz ex hac uita migrasse.
Iam stirpe: gigantes incepisse meminimus.
Adam sup̄stes ne filii Seth cuz illis cayn misce
rent̄ inhibuerat. Quo mortuo a cōgnatione
cay suam Seth sepauit. Montēq; tādez pādiso
proximuz habitauit. Cayn campū coluit quo
fratrez necauerat. Cayn uō nati exarserūt in
alterotrū coeuntes: et suoꝝ germanoꝝ ab ute
bātur uxorib⁹. Mulieres quoq; in isaniā uerse
uiris sup̄gressē nepharia perpetrabant. Filii tñ
Seth i lares p̄prios redeūtes Cayn filias cōcu
piuerūt: quenq;deꝝ eis pulcre uidebant̄: quoꝝ
coytu gigantes natī sunt. Insup̄ demones īcubi
coyre mulierib⁹ cernebant̄. Noe p̄m⁹ agricola
terram exercuit: vineāq; plantauit. Qui cum
q̄ngentoꝝ esset annoꝝ. Sem. Cham. et Iapbec
genuit. Noe deo corā anbulauit: et si digna faci
nora hōiuз ex horrebat. Hic dei precepto ex
leuigatis q̄dratisq; atq; bituminatis lignis archā
effecit. Cuius lōgitudo tre cētoꝝ cubitoruꝝ erat
q̄nquaginta latitudo: triginta altitudo. Hi sane

14

cubiti geometrice capieōti sunt aliquim tanta
cōtinere minime potuissēt. porro sex enostris
cōlectitur geometric⁹ cubitus: uel nouē ut alii
putant. Erat eiz archa supius angusta; in uno
cubito cōsumata; Inferi⁹ uo ampla quādaz hēns
rotunditatez: et ad istar sentine nauis. Quinq⁹
cameras hūisse phibet⁹. Equib⁹ in iferiori q̄ dra
tura arche. vna erat steroraria: alia apotheca
ria: post iude alia aliuz mitiuз: aliaq⁹ ferotiū. Me
dia uo atq⁹ supioz hoiuз erat auiuq⁹. Illa dū ta
xat aiantia iea esse itelligēda sunt q̄ iaq⁹ uiuere
non pñt. Et que ex corruptōe minime gnant⁹.
uellut musce: apes: atq⁹ silia. porro ppendētes
boies aqua aut igne pire posse duab⁹ sua studia
scripsere columnis vna erea altera marmoreā;
quay altera vlluvio minime dilueret⁹. Altera
neq̄ q̄ solueret⁹ icendio. Hui⁹ opis artifex atq⁹
mag⁹ Tubal fuisse phibet⁹: qm adam de duobus
pliculis pphasse audierat: aque vz et ignis. Que
sup oñez carnē uentura forent: quaruz lapidea
edilluvio euasisse narrat⁹. Et isiria hacten⁹ pma
nere: pma q̄ nūc dies dñica noīaf⁹, Noe archā
ingressus est. Seorsum mulieres locauit de⁹: ut
pñie tpe uacāduз fore amplexib⁹ carnis osten
deret. Centū q̄nquaginta dieb⁹ creuere aque.

imo latetu
nam marn
in calcem ve
ret in candis

Et eleuata est super omnes montes, x v. cubitis: ut
aqua fortes aeris ablueret: atque usque ad eum locum
quo prava opera hominum ascenderunt: quoque quoque
sacrilegiis ether purificatus extiterat. Insuper
usque ad eundem locum die iudicii focus ascendet:
ut ~~ascendere~~ ascende aer ydolorum sacrificiis
expurget. Integro anno Noe archam coluit: per
crystallinaz fenestrarum lumine accipiens et reuoluto
egressus est anno atque eo die Mensisque vij mayo
quo et ingressus est. super armenie montes quod ararat
appellatur. Iosephus Noe archam sedisse refert:
quibus usque in hodiernum diem: lignorum illius reliqua
demonstratur. Centum continuos annos Noe in
arche structura enixissime laborauit. Quod si
illic genuenes artifices ad fuissent: perfecto diebus
paucissimis et ornatis expleuisset Vidi ego dum
genue sermocinarer iustinianaz nauem sane gra
dissimam. xxxv. uegete miliu sarcinam deferentes
trium mensuram spatium extrui: et diebus. xx. denique
antennarum uelata cornua in ualentia hiemare. In
annoque calculatoe quibus antiqui patres uixerunt
tradiditque spiaz secundum atque hebreorum scripturam
quaque in numeroque computabit. Moyses namque gen
libro magis gnatonom succeditque annoque serie
continuere laborauit: presertim dum scriptura sacra

17
illum aserat uiuere qui uitā bene sc̄ēq; duxerit.
Reliquū ūo iute t̄pus poti⁹ retiusq; mori q; ui
uere recenset. Eam obrez centū ānos moyses
silētio p̄teriuit qbus adam abel mortuū luxit:
et eue uoluptate priuatus est. Item Saul annis
duob⁹ regnasse leḡr. q; illis duz taxane re
xerit: cum aliis plurib⁹ ānis regnuz tenerit in
digne. Et ideo cētu⁹ ānis obmissis plāt⁹ fletusq;
eū .cxxx. annoꝝ fuisse refert: cuz genuit Seth.
lxx. uero interpretres insup et Ioseph⁹ atq; Ii
dorus ayunt euꝝ. ccxxx. annoꝝ extitisse. Cum
ergo narratur. vixit adam. cxxx. annis: Teste
Methodio hic cētu⁹ silent⁹ āni qbus Abel fleuit
extinctū. Cuncti tñ ut Methodius: ut Ioseph⁹:
ut Isidorus :ut Strab⁹. Et historiaꝝ cōpilator
lxx. interpretuz. Iudiciuz atq; señiaz imitant⁹
Sane tilluicio cayn ples omis interiit. Amplius
moyses legis lator ade p̄paginē paucis complec
tit⁹: breui p̄tr ansit eloquio festinans ad habrae
p̄ris hebreoz t̄pora: et plures ade natos filiasq;
subticet: ut ad messie semē enarrandū acceleret
Idem et eunagelista Mathe⁹ cūctis pretermisis
mox iquit. Liber ḡnationis ihu xp̄i filii dauid
Set Methodi⁹ martir duz in carcere moraret⁹
ei asp̄u sc̄ēto de principio et mūdi fine reseratū ē

quis dica
uere
Hinc rede
camalorū
asserit esse
primas.

quod et orauit: multosq; tandem cōmentarios
edidit. Aurelii tñ Aug9. hui9 etatis seriē con-
cordē reddit. Ait eçdez. Quo circa et si inter
hebreos et nřos codices de ipo numero annoz
nō nulla uidetur esse distantia. Quod ignoro q
raçō factū. Non tñ tāta est ut illos homies
tā longeos fuisse dissentiant. Nam ipse homo
pm9 adaz anteç gigneret filū qui est appellat9
Seth. ccxxx. uixisse ānos repit9 i cōdicib9 nřis.
In hebreis āt. cxxx. phibet9. Set postea q; eū ge-
nuit Septingētos uixisse leḡ i nřis. Octingētos
ūo in illis. Atq; ita in utrisq; vniūitatis summa
concordat. ac deinde p consequentes gñationes
anteç gignerat qui gigni cōmemorat9: minus
uixisse apd hebreos pater eius iuenitur. c. ānos;
Sed postea q; est genit9: idem tpe centū minus
q; i hebreis iueniūtur i nostris. Atq; ita hinc et
inde utriusq; vniūitas cōsonat. In sexta autēz
gñatōne nufq; utriq; codices discrepāt: In sep-
tima uero ubi ille qui nat9 est Enoch: non mor-
tuus sed cuz deo placuerit trāslat9 esse narrat9
Eadem dissonātia que isupiorib9 qnq; de cētu9
annis āte q; gigneret eū q; ibi cōmemorat9 filū
atq; ita i summa simul cōsonantia: vixit ei3 ānos
antequaz transferretur secūduz utrosq; codices

10

trecētes. lxv. Octaua gñatio h̄t c̄tez nō nullaz
diuersitatem; sed minorē atq̄ dissiliez ceteris;
Mathusale quipe quez genuit Enoch; antequaz
gigneret eū qui i ipo ordine seq̄t sc̄d̄z hebreos
ūo centū min⁹ sz. xx. ampli⁹ uixit ānos. q̄ rurs⁹
i n̄ris postea q̄z eū genuit rep̄iūtur ~~aditi~~; et
i vtrisq; sibi summa vniuersi numeri occurrit.
In sola nona gñatōe. i. i ānis Lamech filii Ma-
thusalez patris āte Noe; sūma uniuersitatis dis-
crepat: sed nō plurimū; uiginti eiz et quatuor
ānos plus uixisse i hebreis quaz i n̄ris codicibus
i uenit. Nam āte quaz gigneret filiu⁹ q̄ uocat⁹
est Noe; sex min⁹ h̄r i hebreis quaz i n̄ris. postea
uero q̄ eū genuerit. xx. ampli⁹ in eisdē quaz
i n̄ris; vnde sex illis detractis restant. xxiii.
ut dictū est. p̄ hanc autē discrepātiaz hebreoy
codiciū atq; n̄roy exoritur illa somosissima q̄ eo
ubi Mathusalez. xiii. ānos uixisse post diluuiū
cōputatur. Cum scriptura ex oib⁹ qui i terra
tūc fuerāt solos octo hōies i archa exitiuz cōme-
moret euasisse diluuiū in qb⁹ Mathusale nō fuit
ppter qđ nōnulli cum patre suo qui translatus
fuerat aliquātulū fuisse; atq; ibi donec diluuiū
ppteriret vixisse arbitrātur. Hanc opiniōnē uel
suspitōez accipiat quisq; ut putauerit: certū et

tū nō uixisse Mathusalez post diluvium: s; eodez
anno fuisse defunctuz: si ueſt est qđ de numero
ānoꝝ i bebreis codicibꝝ iuentꝝ. Enucleatius at si
genes̄is ūba querat̄ multiplices atq; mltimo das
pariūt disputatōes. Cayn fratricida abel iudic̄
tia uictus occidit: unus ciuitatē edificat eo tpe
qđ no plus qđ urī q̄tuor uel poti⁹ tres postea
qđ frater fratrez occidit fuisse uidetur iterra. i.
pmus homo p̄ om̄iuꝝ. Et ip̄e Cayn: et eius filius
Enoch ex cuius nomie ip̄a ciuitas nūcupata est:
Sed hoc quos mouet parū cōſiderant nō om̄es
hoies qđ tunc esse potuerūt: scriptorē sacre huius
historie nc̄ce habuisse noiare: s; eos solos quos
op̄is suscep̄ti ratio postulabat. p̄posituz quippe
scriptoris illius fuit p̄quē sp̄s sc̄ts id agebat per
succēnes ceteraruz generationū ex uno homine
p̄pagatay puenire ad abraham: ac de inde ex
ei⁹ semie ad popl̄m dei: in quo distictio a ceteris
gentibꝝ notarēt̄. Et prefigurarent̄ et prēnūcia
rent̄ oīa qđ pr̄euidebātur esse futura. Cum iḡ
scriptura dia ubi et nūꝝ annoꝝ quos illi hoies
uixerūt cōmemorat ita icludat: ut dicat de illo
de quo loq̄baf̄. et genuit filios et filias: et fuerūt
om̄es dies illi⁹ quos uixit āni tot: et mortu⁹ est
Nunqđ qđ eosdeꝝ filios et filias nō noiāt: ideo

intelligere non debem⁹ p tā multos ānos quib⁹
 tūc i seculi hui⁹ pma etate uiuebāt nasci potuisse
 plurimos hoīes: quoꝝ cetib⁹ cōdi possent ectiā
 plurime ciuitates? Set ptinuit ad deu⁹ quo ista
 inspirāte cōscripta sunt; has duas societates suis
 diuisis gnationibus pmitus digerere atq; distin-
 guere. Non īdeo putādū est tūc apatre ~~cō~~ite
 ciuitati nomē eius impositum qñ nat⁹ est: Quia
 nec cōstitui tunc ab vno poterat ciuitas Que
 nichil aliud est q̄ hōinum multitudo aliquo so-
 cietatis uiculo colligata: Sed cum illius hominis
 famillia tāta numerositate cresceret; ut bēret iaz
 populi q̄ntitatē: tūc potuit utiq fieri ut et cōsti-
 tueret: Et nomē p̄mogēti sui cōstitute iponeret
 ciuitati. Tam lōga q̄ppe uita illoꝝ hoīuz fuit ut
 nemo ad mille puenerit ānos. Quis itaq dubi-
 tauerit p vni⁹ hōis etatez tñ multiplicari potu-
 isse gen⁹ humanū: ut esset vnde constitueretur
 non una: s; plurime ciuitates?

Ciuitas q̄
sít.

Secundus liber incipit: Simul et Etas.

Secunda a Sem cepit Etas: qui centū annos
 agens bienio post diluvium Arphaxat
 edidit. Arphaxat anno. cxxxvº. genuit Sale

Qui etatis annos .cxxx. generauit Hebet. Hic expletis annis cxxxiiii: genuit Phalech. Qui pactis.cxxx. annis: Reu produxit. Hic.cxxxii. agens annos: genuit Saruch. Qui anno.cxxx. genuit Nachor. Qui uero anno.lxxix^o. Thare genuit. Sed hic septuagessimum agens annos: genuit ~~Abraam~~. His ita q̄ deductis summa colliguntur a diluvio sub Noe usq; ad Habrahe natuitatem annos nōgentos et. xlvi. effluxisse. Ex Arphaxat gens caldeoꝝ est exorta. Ex tribu Noe gentes s. Sem: Cham: Iaphet. lxxii. gentes traxerunt iniciū. De Iaphet. xv. Cham. xxx. Sem. xxvii. Hic Sem: Melchisedech fuisse phibet: qui post diluvium urbē salez p̄m extrussum: q̄ inde ibrlm nūcupata est. Filii quoq; Sem asiaꝝ ihabitarunt: Cham nati q̄ndaz asie p̄tē uiolēter occuparunt: demunq; salem capientes filiis sem pfugis: eam iebusei ibrlm appellarunt. Nati Iaphet europam sortiti sunt: Filii Cham africaꝝ posseverunt: Noe post diluvium filius natus est: quez Ionicum nuncupauit. Hic i terrā Etham apatre relictus usq; ad mare qd̄ Elioscora dicitur. i. solis regio ingressus est. Adeo hic sapie donū accepit: multa q; prudenter inuenit: quosdaz reruz futuros euentus a spexit: Ex arphaxat ueteres salamite uel indi

17

orti sunt. Ab ebro: noiant^r hebrei. Phalech tpe
babal turris cōdita est: facta q̄ linguaz diuisio
et deos plures tūt adorare ceperunt. Nam alii
ignez: nō nulli aquā: solē pteri q̄ colebant. Eam
obrem phalech diō interpretatur. Nemroth ex
Chus p̄e genit⁹ gigas fortissimus: ~~cōstatura~~
altitudinis. x. cubitoz erat ad Ionicum prexit:
ab eo q̄ app̄me erudit⁹ ē: Insup de q̄tuoz ortu
futuroz regnoruz instructus at q̄ eoz casu per
succnez: qđ p̄mi de Cham regnarēt: post inde
de Sem iparent: vnde pse: tercio de eodē sez:
et Iaphet: vnde greci: quarto de Iaphet aquo
Romani. Nemroth potēs in terra fuit: robust⁹ q̄
uenator, profecto puerbiū exiuerat. Nemroth
uenator coram dño roboze fortissimus: Amore
opp̄sor⁹ q̄ dñandi. hic ad caldeos transiit: eos q̄
ignē colōre erudiuit: de Sez suū gen⁹ excitabat
ut q̄si p̄mogeit⁹ aliis imparet. Qui cū acq̄esceze
renuerent: eos cepit timore diluui deterrere ne
itez eos p̄fus absorbeat. Deniq̄ ad filios Chaz
p̄ficiſcīt⁹: at q̄ eos iter regnare cepit: tūc plures
magnates in campuz sennaar ei⁹ cōſilio congre
gati sunt: cōuenerūq̄ Et dilluuiuz formidātem
turrim edificare ceperunt: que usq̄ ad celos p̄
tigere habētes q̄dem pro faxis lateres coctos:

atq; pro cemēto bitumen addentes. que sane mā
postea q; siccata incaluerit no nisi menstruo san-
guine solueret. Hec quippe turris duo millia ac
sexcentos. xxxiii. pasuu; amplexit; altitudine.
Cuius quoq; latitudo tanta erat: ut eam comin⁹
~~spectatib~~ altitudo longe minor appareat. In ea
ectia marmorea templo describ; gēmis preciosis
auro q; venusta: q; nemroth cōstruxisse phibet
Dñs autem ecelo descendit: atq; eoꝝ linguas in
lxii. extemplo diuisit. ita ut nequaꝝ p̄ximun
suū q; p̄ciperet: quo mallet iter dum suo catulo
cōmorari: nemroth sua caliditate atq; usutia fili
os Sem: Iaphetq; eturre fugauit: et areis structa
deficiēs babiloniā cōdidit: atq; sup chaz. gēitos
suū erexit impiu;. Postremo migravit ad p̄las
quos igneꝝ colore docuit. Assur esem natus ad
chaldeos pfectus est: quo in loco purpuram: et
vnguēta criniū fragrantie repit: Aquo chaldea
Assiria nuncupata est: et regnū assirioꝝ exortū.
Reu tpe: belus rex babilonis assiriā ingreditur.
Regnu; scitay ichoat. quo pmu; Tanus impat.
post quē Nīn⁹ presidet. Nachoꝝ etate egyptioꝝ
regnū sūpsit exordiū. ubi pm̄ zoes q; et mineꝝ
principat; tenuit. Thare tēpestate assirioꝝ regnū
ectiā Nino dñante āpliatū ē. Qui pm̄ regnauit

19

asiriis preit quez belus: quē saturnū q̄daz existi
māt. Eo qd tpe sitinioꝝ regnū pncipiū habuisse
ferunt. Traduntq̄ p̄mū regnasse agialeuz aquo
agialea: q̄ actenus pelopōnensis appellat̄. Nin⁹
rex beli fili⁹ post patris obitū bella p̄m⁹ iſtituit
et plurimas armoruz structuras inuenit. q̄i q̄
cōiuge Semiramis opitulātē q̄ i multis sapiētissi
ma uiidebat̄ totā cepit assiriaz: at q̄ mineā urbē
que tūc regni caput erat triū diez itinere dila
tauit: suoꝝ noīe niniuē appellauit. Tunc Cham
qui et zoroastes Noe filius magicā artē scrutav⁹
est: septē q̄ liberales artes. xiii. i colūnis exp̄ssit
in septem ereis: aliisq̄ lateritiis. ut contra ignez
diluuiūnq̄ resisterent. Ninus Cham bactrianoꝝ
regē certamine supauit. tandem q̄ peremit: cui⁹
quoꝝ ausus est cremare libellos. Eo insuper tpe
babilonie muri ingenio studio q̄ Simiramidis
assirioꝝ regine miro ope atq̄ fortissimo sartiuſ
bec p̄ma bracas inuenit: q̄ Noe nudatōe ophibū
atq̄ p̄phanatōneſ filioꝝ opirēt. Ninus ydola
p̄mus inuenit. Nam mortuo belo parente ip̄ius
ymagiez i solatiū doloris erexit. Cui tātaꝝ reue
rētiaꝝ exibebat: ut q̄buslibet reis atq̄ sōntib⁹ in
dulgeret: q̄ ad sui patris effigieſ supplices accur
rissent. post i de sui ip̄ii hōines imaginib⁹ diuos

bracas Se
nam̄ inuenit

ceperunt honores impēdere. huius exēplo pleriq
parentū suoy ymagines atq statuas reseruabāt
eis thura prebētes; sic igit̄ a Beli ydolo cetera
traxerunt originez; in quoꝝ nōie gētes diuersa
senserunt: naz alie Bel:alie Beel:alieq Baalim:
~~nōmille~~ Beelfegoꝝ: plurimeq Beelzebuch voca
bulo pollicētes. Sirophenes egyptioꝝ ydolatra
pmus asseritur. Caldei igneꝝ colebant: et ydola
reliq cōburētes alios urgebāt ut focū eoy exēplo
enixissime venerarent̄. Ast sacerdotes egyptii
laticē adorabāt: qñqui dē p̄e ceteris oris egyptū
satius atq uberiꝝ irrigaret. Eam obcām īgenteꝝ
statuā in Beli honorē fabricarūt: coronaꝝ aureā
subtulētes ei q̄ uas fictile addiderunt ad instar
corone cauatū: a'd qđ iferioribꝝ cera foraminibꝝ⁹
obturatis meatus p̄ occultos. de sup aqua deniq
cōfluebat. pgētes āt Chaldei ignē apposuerūt:
et cera liqfacta aqua defluit q̄i corona cōstiterat
et igne p̄sus extixit. Sicq̄ egypti ydola Remā
serunt. Thare Aram Abrabe germanū edidit:
qui āte geitoꝝ suū in bur chaldeoꝝ morit̄. Et
est ciuitatis nomē: ubi hactenꝝ thumulus eius
ostendit̄. Hebrewi bur ignē tradunt. Thare āt
bur chaldeoꝝ odio hñs ppter araz obitū gemi
tū q̄: nec āpliꝝ iniurias atq̄ ignominiā tollerare

ac sufferre uales qñqdeꝝ ignē adorare nihilipen
debat: mox pegrinati cōstituit. Contulitq; Na
choꝝ Melchā uxoriꝝ. Abrahe uero Sarai: qui et
Loth uxoris fratres i filiū adoptauit: qm Sarai
sterilis erat. Egressus est ergo Thare cū illis: ut
i terrā chanaā pperaret: et usq; ad arāz ciuitatē
mesopotanie p̄ixerūt. Cum at Abraā redeūdi
p̄posito uoto q; mesopotaniā proficisceret. eum
dñs allocut⁹ est inquiēs. Egredere de terra tua
atq; cognatōe tua uei q; in terraꝝ q; tibi ceterisq;
moſtrauo. Hec scđa etas scđm hebreos codices
unā generatōem minus amplectit⁹. Illam. s. que
Chaynam dicit⁹ q; Asem tert⁹ numeratur. hanc
tñ pgeniez et. lxx. iterpretes. et Luchas suo in
euāgelio meminerūt. Se d hietomin⁹ et q; utim
tradiuctio silentio trāsuerunt. Nec q̄spiaꝝ Sale
inter et Arphaxat mediat: ut genesis uolumie
continetur. lxx. uo Caynam iterpretes locant:
quos scribendo luchas imitat⁹ est: quoꝝ ectiaz
translatio suo ipsoꝝ illaq; tempestate admoduꝝ
nimirūq; celebris hēbat⁹. Nunc ad etatē tertiaꝝ
accedam⁹. Abraam. c. annoꝝ genuit Isaac. Qui
xi. ānuꝝ agēs edidit Iacob: bic anno etatis sue
Ix⁹. genuit Iosepb. Hic annoꝝ. xxx. Esraym
genuit et Manasen. Obiitq; c x. pactis annis.

Hebreos seruit⁹ annis. cxliii. durauit. Moyses
xl. populū rexit annis Iosue. xxvii. uixit q̄p. cx.
Othoniel. xl. censuit annis: post cuius obitū ānis
xviii. absq̄ censore steterūt. Ayoth ānis. lxxx.
post cuius mortē annis. xx. sine iudice populus
op̄pressus est. Delbora annis. xl. iudicauit. Israel
vii. ānis opp̄mit⁹. Gedeō. xl. Abimelech trib⁹
Thola. xxiii: Iair. xxii. post cuius obitum israel
y Dolis seruiēs annis. xviii psecutione grauatur
Iepte ānis sex. Abesan. vii. Ahilō. decez. Abdon
octo. Samson. xx. Heli sacerdos Phinees pater
ānis xl. Obiitq̄ anno etatis sue. xcvi⁹. Samuel
et Saul annis. xl. Abraaz cū. xxxv. ānoz esset:
gēte patria q̄ relicta dei p̄cepto i terrā chanaā
p̄ficiſcit⁹: ubi Messiam saluatorē suo ex semine
nasciturum accepit Qui q̄ anno. ē. Isaac ex farra
libera p̄creauit. Naz p̄mū ex ancilla Agar Isma
hel generat. Aquo Ismabelita y genus exortū
est. Qui postea Agareni: demūq̄ Sarraceni cor/
rupto uocabulo nūcupati sūt Hac etate: Ninus
obiit: Cui⁹ semiramis uxor ut post euz regnare
posset prop̄o nupsit filio: quem enīo suscepereat
atq̄ ex eo filiū genuit qui babiloniā ampliauit:
Iacob tpe Minerua plurimis claruisse ingenii:
p̄dicator. q̄ sane clipeuz reperit: uariis coloribus

21

ordiri telam et colorare lanā edidit. Hec pal
las agigante pallāte dicit: quem permisit; uel a pal
lante iſula inq extitit educata: aureli⁹ aug⁹ de
ea hec ifert. Minerua ad locuz q̄ tritonis dicit
uirginali fertur apparuisse etate: vñ et tritonia
nūcupata est: multoꝝ sane opuz in yētrix. Et
tanto p̄cliui⁹ dea credita: q̄to min⁹ origo in
innotuit. Tunt Phorone⁹ rex argolicus inachi
regis filius p̄mus grecie leges tradidit: atq̄ sub
iudice agi causas instituit: locūq̄ iudici destina
tū forū suo a nomie nūcupauit. Cui⁹ Isis sozor
in egyptuz transfretauit: atq̄ quosdam egyptiis
caracteres licteray impendit: Eos quoq̄ de agri
cultura satis instruxit. Cui⁹ opa atq̄ doctrina
segetes p̄mo habere ceperunt. Et cū yo diceret
yſis ab eis nominata est: qđ in eoꝝ lingua terra
sonat. Eam obre post eius obitū apud egyptios
in deā celebrata est: phili⁹ iluper phoronei qui
apis dict⁹ ē: eo tpe in egyptū biemauit: qñqdaz
yſidis uirū fuisse tradūt: quiq̄ ab egyptiis deifi
cat: atq̄ serapis appellat. p̄ idez tps p̄methe⁹
hōies finxisse de luto narrat: aut q̄a ex rudib⁹
doctos ac eruditos effecit: aut q̄r imagines hōiz
formasse ac cōposuisse tradiſt: q̄ arte demonuz
de ambulare videbātur. Inuenit hic p̄mus ſiuz

anulū s̄z fetreū: quo gēmaz iclusit: atq̄ q̄rtū digi
tū q̄ medic⁹ v̄r exornauit: Tunc tritolen⁹ nauī
q̄ draco pict⁹ erat in greciaz naungauit: et agri
culturam nimirū excoluit. Aug⁹ de hiis multa
refert atq̄. Promethe⁹ quē pp̄ea ferūt de luto
formalbōes q̄ optim⁹ sapie doctoz fuisse phi
bet. Frater ei⁹ Atlas magn⁹ fuisse astrolog⁹ d̄r
vñ occnē fabula iuenit: ut eū celū portare cōfin
geret: q̄uis mons ei⁹ nōie nūcupet. Cuius alti
tudine pot⁹ celī portatio in opinione uulgi ue
nisce uideatur. ab hoc mons Atlantic⁹ dict⁹ est
in africe regiōe situs: mire altitudis Et angustuz
mare atlantis: quo d̄ et mediterraneū nūcupatur
Ego āt cuz emedio trassretarez. uno aspectu atq̄
intuitu q̄tuor regnoꝝ opida computauit: vidi
tingitanaz olim urbez famosissimā. Eodez tpe
Esau p̄mus equas asinis iūxit: vñ mult originē
habere ceperūt Ioseph uir illustris: quem trog⁹
ponpei⁹ miris laudib⁹ refert inqens. Minimus
etate iter fratres Ioseph fuit. Cuius excelēs ige
niuz frēs ueriti clam iterceptū peregrinis m erca
totib⁹ uēdi derunt: aqb⁹ de portatus in egyptū
dum magicas ibi artes solerti ingenio pcepisset
breui ip̄i regi pcar⁹ fuit Nam et pdigioꝝ sagaci
sim⁹ erat: et somnioꝝ p̄m⁹ intelligētiū condidit

22

nihilq; diuini iuris hūai q; ei icognitū uidebat
adeo ut iste rilitate agroꝝ āte multos qui derit.
perisset q; oīs egip̄tī fame: nisi monitu eius rex
edicto seruari per multos annos frugis iussisset
tāta q; expimēta eiꝝ fuerunt ut nō ab homine
sed adeo respōsa dari uideretur. Leui Jacob ge-
nitus creauit Caath. Qui genuit Amran. Hic
ex Iocabel genuit Moysen sub Monopho egip-
ti rege: q; sicut ceteri egyptioꝝ pncipes Pharao
dicebat. Hic quoq; hisraelez o'dio psequebat
eos q; ne amplexibꝝ opaz daret atq; prolē auge-
rēt sarcinis opp̄mebat. Amrā dei nutu Iocabel
inpgnauit: q; infantez pepit elegantez. Cui cuꝝ
allatas quidam prunas optulisset: ori suo infans
apposuit. sic q; lingue summitatē aduissit. Quam
obcām impec̄ditōris lingue fuisse phibet. Erat
q; ppe moyses uir strenue doctus bellicosus ac
sapiēs. Tharbiꝝ regis ethiopū natā uxori duxit
de cuiꝝ p̄estātia ita trogus poni refert. Moysē
forme pulcritudo cōmendabat. Sed egip̄tii cuꝝ
scabiē et uitiliginē pateretur: respōso moniti eū
cuꝝ egriſ ne pestis ad plures serperet terminis
egip̄ti pellūt. Dux igr̄ exulū sc̄ts sacra egip̄tōꝝ
furto abstulit: q; repe tētes egip̄tii domū redire
tēpestatibꝝ cōpulsi sūt. Itaq; Moyses damascena

antiqua patria repetita monteꝝ sygna occupat:
Quo septeꝝ dieꝝ ieunio p̄ deserta arabie cum
populo suo fatigat⁹: cū tandem uenisset septimū
dieꝝ more gentis sabbatū appellatū in oīne euū
ieiunio sacrant. qm̄ illa dies famē illis terrorē q̄
sip̄ ierat. Moysi tpe Aug°. referente Multa in
grecia confungi fabulosa cepitunt. Sed usq; ad
Cecropē regē Ateniēsiū: quo regnāte eadeꝝ cui
tas ectiā tale nomē accepit: Et quo regnāte de⁹
per Moysem p̄duxit ex egipto populuz suum.
His t̄pibus ectiā Mercuri⁹ fuisse phibet⁹. nepos
Atlantis ex maya filia ei⁹. Multaruz āt artiuꝝ
peritus claruit: q̄s et hoib⁹ tradidit: quo merito
euꝝ post mortē deū esse uoluerūt siue ectiāz cre
di derunt. Posteriorū fuisse Hercules dicitur. Et
dencalionis diluuiū uel Ogigii diluuiū Hoc est
Ogigii factum t̄pibus. Athenis repentine oliue
arbor teste Varrone apparuit. Et alio loco aq;
erupisset: regē Cecropē p̄digia ista mouerunt.
Et misit ad apollineꝝ delphicum sciscitatuz: qđ
intelligendū esse: qđ ue faciendū: ille respōdit:
qđ olea Mineruā signaret: unda neptunnū. Eo
quo qđ t̄pore quo Moyses natus est fuisse repit⁹
Atlas ille magn⁹ astrolog⁹ fr̄ p̄methei matern⁹
auꝝ mercurii maioris: cui⁹ nepos fuit trimegist⁹

Mercurius minoꝝ. hac tempeſtate ſeminādi uſū
 ceres ex cogitauit. Vnde uirgiliꝝ. Prima ceres fe
 rro mortales uertere terrā iſtituit: cū iaꝝ glādes
 atqꝫ arbuta ſacre deficeret ſilue: et uictū do
 na negaret. Hinc et Ovidiꝝ. Prima ceres unco
 glebā dimouit arattro: pma dedit ſages: alimē
 taꝝ mitia terris. Et erichthonius rex q̄ driguā
 inuenit. Ad huius rei ueritatē illud extat uir
 gilianū: prim⁹ erichthoni⁹ currus: et q̄tuor auſ⁹
 iūgere equos: rapi dīſqꝫ rotis iſſistere uictoꝝ. Et
 credit⁹ egressuz dionisi⁹ bachū qui argos condi
 dit: Et grecis plantare uineas edoꝝuit. Dicīſ
 quo q̄ iſhesalia factū ſub rege dēcaliōe diluuī
 et phetontis fabulosuz incendiū: quod et Aug⁹
 aſſentire conſpicitur cū meminit: his tēporibus
 dionisyuz qui ectiā liber pater dicit⁹ eſt et poſt
 mortem de⁹ habit⁹ uitē oſtendiffe ferūt in attica
 terra hospiti ſuo. In ſup athenayz urbez cecrops
 in gretia conſtruit matrē liberaſiū artium: atqꝫ
 phoyz nutricem. E dificaſ corinth⁹: Iamnes: Et
 mābrie iſigne magi Pharaonis habent⁹. Templū
 dolphis extruit⁹. Lacedemon cōditur: vitis in
 gretia repitur. Tunc quo q̄ pmi chozetes et cho
 ribātes modulatā iarmis psaltatōez et conſonā
 iuenerunt. lxxx. Moyses annoꝝ erat Cum de

dīmo me
quadrugē

egipto dei pplm̄ eduxerat. Et annis. xl. israhelē
sub prefatis regib⁹ equissime gubernauit. Tunc
hebrei cū lege līras habere ceperūt. porro Aug⁹
meminit. Eo tpe rex uel poti⁹ tirān⁹ busiris suis
diis suos hospites imolabat: quem filiū p̄hibent
fuisse Nēptūni ex matre Libia filia Epaphi: Erich-
thonii regis atheniensium: cui⁹ nouissimis annis
Iesuinaue mortu⁹ rep̄it. p̄ idez t̄p⁹ iḡrecia rex
Dana⁹. Et in attica uero rex Erichthonius: qui
Mine ruā colebat oleo eius fruct⁹ inuentricē: et
liberū uini re ptorez: Rex quoq̄ Xanthus cre-
tensiū: ḡnant⁹ Thadmant⁹. Sarpedō. Minos
Hercules i tiria habebat̄ isignis: sed nimi⁹ ali⁹
ūo ille de quo sup̄ locuti sum⁹: secretore q̄ppe
histor ia plures fuisse dicūtur. Et liberi patres.
Et Hercules: hunc sane Herculem cui⁹ igentia
duodecim facta numerant: interq; Antei Afri
necē ūo cōmemorāt qđ ea res ad altey herculē
p̄tinet. Eodē tpe teste Isidoro claruit Iob homo
gētīls rex ydumedy. quart⁹ post esau coetane⁹
Moysi. Qui uixit post plagā. cxl. ānis. Fuerūtq;
om̄es dies ei⁹ uite āni ducēti q̄ draginta octo.
Moysi ūo successit Iesuinaue q̄ in terra p̄missiōis
itroductū pplm̄ collocauit aucte dia debellatis
gētib⁹: aqbus eadem loca tenebātur. Troyanoꝝ

gens ad ardano nomi accepit. Nam tardanus et
 Iasi germani e grecia pfecti sunt. Ex his Iasi
 in tractia. Dar danus in stiria petuit: ibi qd pm
 impauit atq tenuit principatu: postq filius eius
 Erichthonius atq ipius nepos Tros: aqu Troyani
 noiat sūt. Tros rex ganimedis pater. Et Erich
 thonus uulcani filius fuisse phibet. Busiris tiranus
 impius boue ereu: intus qd cōcauū ymaginat⁹ est
 ut eius de⁹ sophistici⁹ mugitū expiret. Phenix
 et Chadm⁹ Ethebis egyptioꝝ i siriaꝝ prexerunt
 quo iloco regnarūt: pmi qd grecas lras iuenerūt.
 Post Iesuinae obitu: dei pplūs iudices habuit.
 qbus temporib⁹ Aurelio aug⁹ narrante: fabule
 facte sunt de triptolemo Qui iubete cerere an
 guib⁹ portat⁹ alitibus idigentib⁹ terris frumenta
 uolando cōtulerit. de minotauro qd bestia fuerit
 inclusa labirinto: quo cum intrassent homines in
 execrabilis errore inde exire non poterant. De
 Centauris: qd equoꝝ hominūq natura fuerit con
 iuncti. de Cerbero qd sit triceps inferoꝝ canis.
 de Phrixo: et Helle ei⁹ sorore. quod uesti ariete
 uolaueat. de gorgone qd fuerit crinita serpetib⁹
 et aspiciētes conuertebat in lapides. De bellero/
 phote. qd equo pénis uolante sit uest⁹. Qui equus
 pegasus dictus est. de Amphione quod cithare

suavitate lapi des mulserit et attraxerit. de Fabro
de Dalo et ei⁹ filio ycaro q̄ sibi coaptatis pēnis
uolauerint. De Edipo qui monstrū qđdam qđ
spinga dicebat humana facie quadrupe soluta
q̄ ab illa p̄poni solebat uelut in solubili qōne suo
p̄cipicio p̄erire compulerit. de Anteo q̄ necauit
Hercules quođ filius terre fuerit: p̄pr̄ qđ cādēs
in terra fortior soleret assurgere. Hefabule ad
bellū us q̄ troyanū ita sunt ingenis hōiu⁹ fīcte:
ut nō sint op̄p̄brii numerū afixe: porro at q̄cūq̄
fixerint a Ioue ad stuprū raptum pulcherrimū
puey ganimedez: qđ nephas rex Tantal⁹ fecit.
Et Ioui fabula tribuit: vel danesp hymbrē aureū
appetisse cōcubitū: ubi itelligi pudicitia mīseris
auro fuisse corrupta q̄ illis t̄pib⁹ uel facta uel ficta
sunt: aut facta ab aliis et ficta de Ioue. His quoq̄
tēporibus latona apollinez pepit nō illuz cuius
oracula solere consuli sup̄ius loquebamur s̄ illū
quez cū hercule ferunt ad meqt̄ regis armenta
pauise Qui tñ sic est de⁹ credictus ut plurimi ac
pene om̄is unū eundēq̄ apollinez fuisse opinēt̄.
Tuuc Liber pater bellauit iindia: per ea t̄pora
persus et uxor eius Andromeda p̄ idem t̄poris
interuallum extiterunt poete qui ectiaz theologi
dicerent̄: qm̄ de diis carmina faciebat. Ex quo y

numero fuisse phibent^c. Ospheus. Museus. Lin⁹:
 Et mortales quidaꝝ opinione hominū in deos
 relati sunt: inter quos fuerūt Castor et Pollux.
 Per hec tpa regnū finitū est argiuoy traslatuz
 ad Micenas vñ fuit Agamenon. Et exortū est
 regnuꝝ laurentiū, ubi saturni fili⁹ pic⁹ regnuꝝ
 prim⁹ accepit iudicāte apd ebreos ¹³ femina Del
 bora sꝫ p illā dei spirit⁹ id agebat nā et pphissa
 erat iam g° regna bāt Laurentes utiq in ytalia
 Cum prim⁹ laurentū pic⁹ esse cepisset Sed pici
 patrē poti⁹ fuisse asseuerāt stercē aquo pitissimo
 agricola inuentū ferūt ut simo aialiuꝝ agri fecū
 darent qđ ab ei⁹ nōie stercus dictū est: vnde
 et hunc stercutiꝝ uocatū ferunt qualibet autē
 ex cā euꝝ saturnū appellare uoluerit: Certū est
 tñ hunc fuisse stercē siue stercuciū quem merito
 agriculture fecerūt deum post Iesuſnaue obitū
 Othoniel impauit. Tunc chadinus thebis rex
 astruitur. Et ex filia eius Semele Dionisi⁹ liber
 pater exortus est: Phenix bitimian condidit:
 Minos europe fili⁹ i creta dñat^c. Et Amphion
 apud grecos i arte musica clarus habet^c. Ayot
 regentem multe fabule consingunt^c: quas supra
 meminim⁹. Dionisi⁹ ectiā Nisaz i indiā cōdidit
 huic sucessit et Delbora. Cui⁹ tempestate apollo

*Medi
cina*

citharaꝝ repit: artemqꝝ medicine atqꝝ phitonicā
ludificatōe qua re mortuos suscitare uidebatur
filius eiꝝ Esculapiꝝ medicinā pamplius excogita
uit. A dionisio patre libero iliu costruit^r. Myle
ctus edificat^r. Ceteꝝ aiadūtendum est hebreos
sub anno numero iudiciū interposito s annos
et seruitis et q̄etis cōprehendise ip̄os q̄i iudices
in israele uō dñiꝝ exercuisse sed in tribulatiōbꝝ
agustiis q̄ consiliū atqꝝ auxiliuꝝ prebuisse. Picus
faunū genuit. Aug^o teste Laurētuꝝ regez sc̄bz q̄
ectiā illis deꝝ silvestris fuit. Hi om̄s āte troyanū
bellum. Censente Gedeonem: Alter Mercurius
siringas iuenit; trahens nomē hoc asiringa Cha
dini vxore: q̄ ppter armōie studiū suo ab uiro
constat recessisse. Item liram excogitauit: et hoc
q̄deꝝ modo naꝝ mortue chōchaz testudinis rep
pit: cuiꝝ arentes uerni: extēsiꝝ flatu aure p̄cussi
tenueꝝ sibiluꝝ rediderūt: quay rerum imitatōe
liraz inuestigauit: eāqꝝ Orpheo tradidit. Refert
Hypa
histore hunc in hispaniam prexisse: floreꝝ urbez
cōdidisse. Que nunc legio nūcupat^r. Ea quoqꝝ
estate Tirus extracta est Et argonautay historia
scribit^r Muscus Orpei dicipul^r. Et Linus maḡ
Hercules floruerunt. Minos cretensisibus legem
dedisse putatur. quod plato negat: hydra tamē

sophistān callidissimū fuisse phibet. Abimelech
 p̄mis iudeoz populo regnare legit: qui uō rex
 tiran⁹ nephari⁹ astruitur. Nam lxx. frātēs suos
 gladio p̄mit. Et philemon i ḡetia choz musice
 istrumentuz p̄mis inuenit. Tola iudicante post
 Laumē dontez Priamus troyan⁹ impabat. Tunc
 Theseus Minotaurū occidit agone. Qui minois
 magistratus uir fortis atq; in humanus extitisse
 narratur Iait tōre Hercules olimpicum agone
 cōstituit et in libia Anteum gigantē necat. Cat
 metes nīnpha latīnas līras repperit: eas q̄ ytalicis
 elargit. These⁹ Helenā rapuit: q̄ ruf⁹ Castor
 et Pollux ipsius frātres accepunt. Capta thesei
 matre eo pegre p̄fecto iepte tēpestate Hercules
 q̄nquagessimū secundum agens annū ob morbi
 pestilentis dolorez sese flāmis in iecit. Abesam
 iudicat. Agamenon micenis principatum tenet
 Lace demonie Menelaus. Abilom. Abdon. Lab
 don censuraz exercent. Alexander qui et p̄ris
 helenā rapuit Troyanū belluz ānis. x. p̄seuerat.
 Amazones p̄mū arma sumpsc̄t demūq; lamēta
 bile troye predicat̄ excidiū decem anni q̄bus
 abilon israelis populū iudicauit pp. lxx. inter
 pretes minime referunt̄. Set ab Eusebio sub Sa
 muele et Saule cōputantur: quoz annos historia

non ostendit iudicante abdon ipi⁹ anno tertio
troya capta est tunc greci ad sue uictorie glia⁹;
atq⁹ triūphū tpa sua hoc in notare cepūt; anno
a captiuitate troye: in cepta uo olimpiade tpa
scdm olimpiadū nūz cōscripserūt. Anno tertio
a troye exilio mortuo latino rege i latio trib⁹
annis regnauit Eneas. Qui ob impandi pitiam
atq⁹ pstantiaz pmus rex latino⁹ nūcupat⁹ cum
prius regnauerit Ianus Saturn⁹ Picus Faunus
Latius: annis circiter centumqñquaginta pi de⁹
tps Vlyxis fabule: et sirena⁹ fichte sunt. Vlyxes
uero i hispaniaz nauigauit. et ciuitate suo nōie
condidit Vlisbonā. Aug⁹ tñ de grecis loqns et
eo⁹ fabulis Sane inquit. Troya euersa regnat La
tinus Fauni filius. Ex quo latino⁹ regnu⁹ dīci
cepit laurentūq⁹ dici cesauit. Greci uictores de
lectā troya⁹ derelinq̄ntes et ad ppa remeātes:
Diomedē fecerūt de⁹: que⁹ pena dit⁹ irrogata
perhibent ad suos nō reuertisse: eiusq⁹ socios in
uolucres fuise cōuersos. Hoc Varro: ut astruat
cōmemorat alia nō min⁹ i credibilia: utde Maga
illa famosissima circe que socios quoq⁹ vlyxis in
bestias mutauit. Et de arcadib⁹ qui sorte ducti
trāsnatabāt quodaz stagnū atq⁹ ibi cōuertebāt⁹
in lupos: et cu⁹ similib⁹ bestiis per illi⁹ regionis

deserta uiuebat si uo carne no uesce ret hūana
rursus post nouē annos eodez renatato stagno
reformabant in hōies. Sed de ista tñ ludifica
tione Demonū nos quid dicamus. Apulei⁹ in
libris quos a sini aurei titulo inscripsit. Sibi ipsi
acci⁹ disse ut accepto ueneno hūano aio pmanete
asinus fieret aut indicauit aut finxit. Sansonis
tp⁹ Ascani⁹ Enee fili⁹. q secundus rex latinoꝝ
appellat⁹ est: Albā edidit cui⁹ quo q̄ tēpestate
ag° teste Cođrus rex atheniensū peloponēsib⁹
eiusdez hostib⁹ ciuitatis se iterficiendū ignot⁹
obiecit. Et factuꝝ est hoc n̄ cum p̄dictā patriā
liberasse. Responsum ei⁹ accepāt peloponēsenses
tūc demū se supaturos: si eoꝝ regem no occidi
ssent. Fefellit g⁹ eos habitu paupis apparendo.
et i suā neccē piurgia p̄uocādo. vñ ait Virgili⁹
Et iur glia codri. Heli sacerdotis iudicatis etate
fere uiginti āni sine iudice defluxerūt. q̄ ānis
aggregati sunt: qbus Heli cēsunt. Tertius latinoꝝ
rex Postum⁹ enee fili⁹ no creuse: s̄ lauine. aquo
de iceps latini reges silui noīati suut. hūc Asca
ni⁹ reliqt here dē: ad hoc suo p̄uulo nato supsti
te Iulio. s. aquo iulioꝝ familia nom̄ at q̄ origieꝝ
traxit. Hectoris filii Ilium receperunt Nestoris
expulis profugisq̄ posteris. Quo in tempore

testamenti archa ab alienigenis capitur: regnūq;
sitinioꝝ finise phibet in certū post i de habet
añ Samuhel añ Saulis regnū. xx. ãnis uel ampli⁹
pplm iudicauit. Constat tñ israelē ambos Aplō
teste rexisse: et ãnis. xl. Tunc apud latinos qrt⁹
ip̄ii tenus silui⁹ eneas postumi gēit⁹: quo i tpe
lacedemōioꝝ regnū i choat. Et Homer⁹ poeta
pmus in gretia fuisse putat⁹. Saul at post Samu
helis obitū binis ãnis ipauit. Qui pmus israhelis
rex extitisse phibetur. Sequit⁹ nūc qrtaz seculi
huius etatez inspicere. Et pmo mihi d auid rex
ac pnceps occurrit q; ãnis xl. regnauit. Et cētuz
decēp; uixise describ⁹. Hic marmora cōgregauit
ferrū simul et lapides p̄ciosos aurū argentūq;
at q; es chorinthū: qb⁹ inde dei tēpluz cōstructū
est. cātica composuit: hymnosq;. alios trimetros
alios quinq; metros: violaz cū psalterio reppit
qb⁹ leuite hinnos deo suis festiuitatib⁹ magna
cū suavitate cōcinerent. Per idē t̄p⁹: Adidone
Tiria Carthago pficit⁹. Quintus latinoꝝ rex
Siluius latinus impat. Gath: Nathan: Asaph:
phantib⁹ Salomō ãnis. xl. pncipatū exercuit.
uixit q; quinquaginta duob⁹. Cum at legit⁹ qd
senuerit: hoc qd modo factū intelligi pot: euꝝ
. s. nimio mulieꝝ cōcubitu tremefactū: at q; senio

.Iamorj

28

in tempestive cōfectum: verū Iosepho referente
annis .lxxxiiii. supstitit. Hic q̄rto sui p̄ncipat⁹
āno dñi tēplu; cōstiuere cepit: qđ postea ānis
octocōplere cu rauit. Hic ectiaz uelut Ioseph⁹
meminit: grandia saxa in fūdamēto constituit.
Erant eiȝ. xx. cubitoȝ sua in longitudine decem
latitudine quinq̄ altitudine. Ceteȝ extra urbē
ligna lapiðesq̄ dolabantur. Malleus. Securis.
Et om̄e ferramētuȝ nō sunt in domo dñi audita
cuȝ edificaret̄. Fertur sane salomonē uermiculi
sanguineȝ: qui chamir dicit̄ habuisse: quo facile
dura marmora setabantur. Tanta fuit salomōis
gloria: et opuȝ eius toto terray orbe opinio ce
lebris: ut ad eū usq̄ regina Sabba prexit. q̄tens
ip̄i sapiam ammiraretur. Cui gemmas p̄sciosas
attulit simulq̄ et aromata: atq̄ balsami radicem:
vnde engaddi uince propagarentur. Hac etate
sext⁹ fuit latinoȝ rex siluius alba siluinii enee
filius. Hic est ille Salomō queȝ ecclie tuba terri
bilis p̄sonat içens. Salomō illect⁹ amore mulieȝ
deos gētinȝ colluit: et ydolis templa construxit
Hic est ille salomonis. qui bierosolimitanū tēplū
edidit. Cuius tpe augustino teste apud latinos
condita est Alba. Ex qua de ices p̄nō latinoȝ
s; albanoy reges appellari i eo dē tñ latio ceperit

Roboaz. x vii. annis impauit. Israbelis regnus a iuda dñi dicitur. Reges insamaria h̄eri ceperunt. Samus edificatur. Abdias annis tribus presidet. sub quo hebreorum p̄tífex maximus abimelech i signis est habitus Asa annis quatragesita et uno gubernauit. Aggeus. Zacharias. Micheas. Amos. Iobel. Geu. in iudea futura p̄nunciāt. Octauus latinius rex Silvius capis. Iosaphat annis. xx v. régime tenuit. Helias. Abdias. Heliseus. Zacharias: uati ciuiū cōcīnūt. Nonus latinius rex silvius carpēt: Decimus silvius tiberius: apud fluminius tiberis dictus est q̄ prius albula dicebat. Undecimus silvius agrippa Ioraz: annis octo dñus. In iudea: Helias. Heliseus. Abdias p̄phērant. Ocozias anno uno presidet. Helias rapit. Atalia ocozie mater annis septem regnat. Hec male seducta qd̄ repit omne semē dñi regis in terfecit: ut sola regno potiret. Ioiadab filius Rechab sacerdos clarus habetur. Et Ioiada pontifex qui solus post Moysen. cxxx. annis uixisse p̄betur. Ioas annis impat. xl. Hic cuius a Zacharia p̄phā icreparet: inter templum et altare eum obrui lapidibus iussit. Heliseus obiit. Ligurgus apollinis legislator apud greciam illustris fama reputatur. Rex latinorum duodecimus silvius Aremulus. Amaseas annis. xxix. tenuit p̄ncipatū

Cui⁹ tpe q̄daꝝ Carthaginē conditū assēt. Rex
 latinoꝝ terci⁹ decimus silui⁹ auētinus: et in eo
 mōte mortu⁹ humat⁹ q. Cui eternū nom̄ tribuit
 Ozias ānis q̄nquaagita duob⁹ regnare p̄hibetur
 ol̄pias a grecis p̄muz istituitur. Sardanapalus.
 postrem⁹ assirioꝝ Rex uict⁹ supatusq; semetiꝝ
 sponte cremauit. Laceſtēmonioꝝ reges finiunt.
 Tunc hesiodus poeta claruit: atq; fidomargius
 mensuras et pōdera repperit. Oſea. Amos. Esaya
 Iona in iudea uaticinātib⁹. latinoꝝ rex quartus
 decim⁹ Silui⁹ amulius. Ioathā annis. xvi. ipare
 narratur. Romulus remusq; Gemeli nascuntur.
 Quoꝝ p̄r Mars: mater ūo Ilia dicebat. Extat
 tñ quorundā opinio eos a lupa nutritos: q̄ mere
 trix fuisse credit⁹. et multos sua p̄stitutōne neca
 ūat. In iudea Oſea Iobel. Esaias Micheasq; pp̄ha
 bāt achaz ānis. xvi. regnase leḡ. Roma a romu
 lo remoq; in palatino mōtis cōstruit⁹: ol̄piade
 q̄nta. Ludo enī qui āno quinto parabatur q̄tuor
 mediis natantib⁹ annis olimpias ferebat⁹. Eam
 obreꝝ certaminis tps olimpiadeꝝ appellabāt. Et
 olimpias ab Olimpo mōte uocabat⁹: p̄ idez tps
 Thobie historia cepta est. Qua tñ estate: tres de
 minorib⁹ pp̄he.s. Abdias: Aggeus Nauꝝ pp̄ha
 uerint: ut cū aug° loq⁹ nō inuenit⁹ āno ab urbe

condita tertio rastro pastorali a Fabio romuli
duce remus occiditur. Et thalamon feminaz pul-
cher rima: duci romuli sorte tradit'. Et qñqdeꝝ
bene illi cessit: ex inde nuptiaz locus thalamus
appelat⁹ ē. Aurelius aug⁹ ita meminit. Rex tūc
erat in iuva cuius nomē erat achar. uel sicut alii
putat q̄ ei successit Ezechias quē cōstat optimū
et piissimū regē romuli regnasse t̄pibus. Eodeꝝ
t̄pe nōnulli Sibillā eritbe aꝝ uaticinatā fēt: hec
quedā de xpo manifesta coſcripsit. vt ihs xps
dei fili⁹ ſaluatoꝝ: Aggeus: Sacarias: Malachias
t̄pe captiuitatis babilonie pphetarūt. Ieremias
Sophonias ſub. Iosia rege iuda auguriati ſunt.
Ezechias ānis. xxix. regnat: quo in t̄pe romulus
milites. ex pplō ſumpsit; e mille urū: quos q̄rites
nūcupauit. Ex pplō centū nobilissimos uiros ele-
git. Qui ob etatē ſenatores ob curā ac ſollicitudī
nē reypublice. p̄res appellati ſūt Hac tēpeſtate
Sicilie ſiracusa: in qua ego natus fuꝝ: ſimulq̄ et
educatus: insuper et Cathania condite ſunt. post
Romulū numa pōpili⁹ regnasse pibef' qui uirgi-
nes uestales p̄mus instituit. duosq̄ mēſes Ianua-
riū et februariū deccz āni mensib⁹ adiecit. Ex
acbaꝝ parēte impio: Ezechias ſcūs nat⁹ eſt. Sub
quo Esayas et Oſeas diuinabāt. Manasse annis

50

IV. regimē habuisse describit̄. Numa Ponpili⁹
ianuariū dīis superiorib⁹ febroariū dīis iferiori
bus dedicauit Capitolii iecit fūdamēta. Sibilla
erophila isamo claruit vnde et samia dicta est
partheni tarētū contideſt Amon ānis duob⁹
post sui patris obitū qui antea eo supſite decē
impauerat. Terci⁹ romanoy rex tulli⁹ hostilius
qui prior purpura et fascib⁹ usus est atq; in rey
publica censuz p̄m⁹ exegit. Iosias annis. xxxii.
Quartus romanoy rex Anchus martius nume
nepos; qui urbi montē auētinū et ianiculū addi
dit; hostiā q; mare construxit. Quint⁹ romanoy
rex tarquini⁹ p̄scus qui rome cloacas occultos q;
meat⁹; capitolium; ectiaz circū fabricare molit⁹ et
insup ludos romanos iſtituit. Arion lōgo maris
spacio delphino ueitur. Tales milesius phopb⁹
claruit. Hic p̄m⁹ phisic⁹ solis defectū; et astrolo
gie numey uenat⁹ est. Ieremias Oda. Sophonias
in iudea p̄phetabant. Sed teste aurelio Aug°.
Romulo regnāte Tales Milesius fuſſe phibet⁹:
vnus de septez sapiētib⁹ de inde post Romulū
Numa regnauit: quo rome impante. Et apud
hebreos minitio regni manasse: aquo impio rege
p̄pha Esayas phibet⁹ occisus. Samiā sibillā fuſſe
referunt. Regnante apud hebreos Sezechia. Et

apud romanos. Tarqno pſco qui ſucesserat anco
martio Hieremias pphabat. Et eo tpe Pitacus
Micilene⁹ aliis e ſeptē ſapiētib⁹ fuſſe phibetur.
Et qnq; ceteros qui ut ſeptē numeret̄ :taleti quē
ſupra cōmemorauim⁹. et huic pittaco adduntur
eo tpe fuſſe ſcribit Eusebius. Quo captiuus dei
popul⁹ in babilonia tenebat: hi ſunt ſolō atbe
niēſus: Chilō Lacedemoni⁹ Perianter Corinthius
Cleobul⁹ Ldīus Bias Prieneus: om̄es hic ſeptem
appellati ſapiētes poſt poetas theologos claruerūt.
Eo captiuitatis iudayce tpe et Anaximāder et
Anaximenes et Xenofanes phisici clauerunt.
Tunc et Pitthagoras ex quo ceperūt appelari ph
Taleti milesio ſuccedit Anaximāder ei⁹ auditor
iſte anaximenes diſcipulu⁹ et ſuccesse rez reliq;.t.
Anaxagoras ūo eius auditor extitit. Diogenes
quoq; anaximenis alter auditor fuit. Anaxagore
ſuccedit auditor ei⁹ Archelaus: cuius diſcipul⁹
fuſſe phibetur Platonis mag⁹ pfecto hec om̄ia
aug⁹ enarrat Ioachim ānis. xi. tenuit pncipatū
huius āno tercio Nabuchodonosor capta⁹ iudeā
tributariā fecit. Tunc Daniel. Ananias. Azarias
Misael. in babilonia floruerūt. Et in hierusalem
Mardocheus et Ezechiel pphā illuſtres habent̄
poſt Ioachim. Nabuch. Merodach. Egesat:

La bosorch. Balthasar: in chaldea regnauerunt.
 Hi chaldeoy reges illustres gestis erāt: nequaq̄
 tamē insigniū numero computantur. Sed echias
 ānis vndeциz i paut: pidez tps Saphos mulier
 et poetissa in lesbos insula claruit: que phaonez
 sicutū adamauit. Cui scribēs eplaz aiebat. Quid
 mibi cum lesbo Sicilis esse uolo. Rex romanoy
 sext⁹ seruius nobilis. Eo quoq̄ tpe apud grecos
 septez muse. i. septez sapientes sunt appellati. Tra
 ditur hic remiā ante q̄ templū creharetur: testa
 meti archā tulisse: eāq̄ duos iter mōtes gestasse:
 q̄bus Moyses et Aron humati iacuerant. Hac
 ectiaz etate Batuch pp̄ha diuinabat. Ceterz itel
 ligenđū est cū aurelio aug⁹ pp̄has phos gentiū
 precessisse. Nam Pithagoras Samus eo tpe quo
 iudeoy soluta est captiuitas cepit excellere atq̄
 cōgnosci. Multo ergo magis ceteri phī ut Sogra
 tes ut plato ceteriq̄ post pp̄has fuisse reperiūt:
 qb⁹ si addam⁹ ectiā sugiores q̄ nō duz phōphi
 uocabant: septez. s. sapiētes ac de inde pbōs q̄
 taleti successerūt ut anaximāter: ut anaximeñs
 ut anaxagoras nec pp̄has n̄ros tpoz antiq̄tate
 pcedunt: qñquidez tales post quē ceteri fue rūt
 regnante romulo eminuisse fertur Soli igit̄ illi
 theologi poete Orphe⁹: Lin⁹ Muse⁹: et siq̄s ali⁹

apd grecos fuit his pphis hebreis quoꝝ scripta
i aucte h̄em: anis repiūtūr p̄ores: s; nec ip̄i ueꝝ
theologū n̄m moyseꝝ: q̄ unū deū ueꝝ ueraciter
p̄dicauit: cuiꝝ nūc scripta i auctis canone prima
sunt t̄pore p̄cesserūt. In hac quarta etate si cuiꝝ
forte cōtra riū esse uideat: qđ non ip̄e nūs ḡna
tionū q̄tuordecim in p̄ntiaꝝ rite seruet. Qui in
matheo euāgelista narratur. Is attentat Ioram
inter regeꝝ et Ioathaz omissa Athalia tres reges
i medio p̄termisisse Matheū q̄ hic suis cū t̄pib⁹
inserunt: quos euangeliū nequaꝝ refert p̄ eo
qđ ioram genus se impie Iezabel i miscuerat. Eā
ob cām ad tertiaꝝ usq̄ ḡnationem eiꝝ memoria
p̄suis abraditur: ne in sancte nativitatis ordine
ponerētur ꝑꝝ et illud pre ceteris cōsiderare cō
ueniat plures successiōes extitisse generatōes uo
pauciores. Non enim que regū: eadeꝝ ḡnationū
sunt t̄pā: vnde et Mathe⁹ quos ad generationē
nō putauit p̄tinere preteriit. Quinta etas a trans
migratōe babilonis usq̄ ad christi texit in car
nationē: quā matheus p̄ ḡnatōes exēqtur. hebre
oꝝ captiuitas annoꝝ. lxx. durauit etate. Quib⁹
ab dei altari ignis subtractus atq̄ puteo reposi⁹
inde i septuagessimū regressiōis ānuꝝ uiuꝝ assu
mitur. Daniel dñm orauit et ut septem mensis

52

uterentur optinuit. Eulmora dach fili⁹ Nabuco
donasor tūmēs ne su⁹ pater q̄ de bestia redierat
in hoīez aliquo modo pactio ne resurgeret: naz
eius sepulcrū moueri interdū uidebat Ioachim
cōsuluit. Cuius fret⁹ cōsilio clam patrē exhuma
uit et coz ipi⁹ omnēq; ca dauer i tricētas partit⁹
est portiones tricentis uulturib⁹ digerēdas. Cui
inquit Ioachiz. Nequaq; tu⁹ genitor reuuisceret.
nisi uultures in vñū redeant quos uolare iusisti
Darius annis. xxxiiii. impiu⁹ tenuit. Cui⁹ anno
scđo iudeoz est captiuas resoluta. Cirus at ipi⁹
nepos Dario uelut maiori sūma⁹ obedientiam
exhibebat. Qui postq; babiloniā ut hostis iuasit
ut uictoz euertit: ut rex disposuit: in libiā bellū
trāstulit. Dari⁹ itaq; sibi ciro obediētiaz p̄stante
anno p̄mo monarchiaz rite p̄git. Et anno scđo
cirū monarchū instituit: qñq; dez eum enixissime
atq; tenerime caripēdebat. Hic cū iuxta ailm
fluuū cresū pcussisset: lidoz gentē agressus est.
postinde trāsgressus araxez ad thamari massage
tay reginā nūtios destinauit: ut eū in coniugez
duceret. que cū nollet: ab exercitu thamari cyr⁹
bello uictus est et occissus. Que illius auulsuz ob
trūcatū q; caput: i utrē humano plenū sanguine
eiciens cū hac exp̄batōne uerboz inqt. Satia te

sanguine quē sitisti. Ciri tpe septim⁹ romanoy rex Tarqñ⁹ supbos: qui ob tarqñii iunioris ei⁹ nati scelus infundū lucreiaz matronā nobilē de uici antis odio omib⁹ habitus erat. post hūc romani sibi consules p̄ficerūt legesq; usq; ad iuliū cesarē statuerūt. Sic itaq; factū est: ut ruente babilonia: surgeret roma: p̄m⁹ romanoy consul Brut⁹ ordi na⁹ test. Ciro mortuo Cambises eius fili⁹ successit q; apd Exdrā Archaxerxes uel Assuer⁹ nūcupat p̄ idēz tps Iudich historiā scrib⁹ Ies⁹ Sacerdos magn⁹ et p̄nceps gētis Dorobabel claruit. Cambises egyptū ingressus eā uastat. Cūq; abegipto reuerteret: damasco morif⁹. Darius āt magnus Ciri filiā uxorē duxerat ex qua Xersem genuit qui annis. xx. regnasse phibetur. Aquo tēpore in istrahele nō reges: s̄z p̄ncipes extiterūt Et usq; ad birchanū et nepotē eius Aristoboluz. Tunc gensis pictor agnoscitut. Per curramus nūc atq; enumērem⁹ phos et eoꝝ aliquos itez⁹ describam⁹ ut oiuꝝ tps suo ordine statuatur. Tales milesius de quo supra meminim⁹ ut quidā astruūt Achaz regis iudee tpe claruit: et anno. lxx viii°. sue etatis obiit. Solon atheniēsis leges suis ciuibus tradidit: quas romani post modū acceperunt: tpe regis Ezechie uiguit. Hic Cresum regem lidoy

edocuit: vixitq. lxxx. anis. Chilon lace demo-
 ni⁹ et Esopi poete p̄cepto 2. Ezechie t̄pe: pictac⁹
 mirelen⁹ ioachiz bias pene⁹ Se dechie Cleobul⁹
 lidi⁹ eiusdē. Se dechie periāter⁹ chorint⁹ p̄dic-
 ti regis estate floruit. Anaximāder et anaxime-
 nes Ciri regis psay t̄pestate clatureūt. Homer⁹
 poeta asianus regis istahelis p̄facti t̄pe in signis
 habit⁹ ē: et anos centū et octo p̄git. Pherecides
 phs Sirus taletis coetane⁹ p̄mus aioy in morta-
 litatē scrutat⁹ est. Ligurg⁹ q̄ lace demoniis leges
 contulit helisei pphē t̄pe fuisse repit. pmenides
 Anaximenis discipul⁹ Ciri regis psay t̄pestate
 phat⁹ est. Anacharsis phs scita gñe q̄ teste uale-
 rio ciuiles leges telis araneay cōpauit q̄ muscas
 et culices capiūt: s̄ uolatilia trāsmittūt grādiora:
 solonis t̄pe clar⁹ hēt: cui⁹ amicissim⁹ fuisse pbat⁹
 Epimenides creensis Solonis quo q̄ et Ezechie
 estate illustris extitisse phibet: hic dū iuuēcul⁹
 ad ouiuū custodiā apatre micteret: quod daz in
 antrū declinās. lxx v. anis obdormiuit. Expge
 fact⁹ uo oues q̄rebant: vixit igitur clxxvii. anis
 Hic est ille phs quem paul⁹ aplūs in epistola ad
 titū cōtra cretenses in teste⁹ adducit. Ait enīz.
 Cretenses semper mendaces: male bestie: uentris
 pigri sicut q̄daz ex illis meminit. Et Pithagoras

tpe Nabuco donas or assirioz regis efloruit et in ea presertiz italie pte que quodaz magna gretia dicebat: hic est ille pithagoras phus sami9 aquo phie nomē exortū est. isup et platonē ad architā hierōim9 prexise cōmemorat ut apd tarentū pithagore p̄cepta et istitua p̄disceret. Et etiam Athimeo locrenssi pithagorico nōnulla p̄ciperet Anaxagoras ph9 Xersis regis psaz tpe athenis claruit. hic asian9 fuit. et trigita ānis phie studio insudauit. Crates theban9 phus stilponis auditor et zenonis p̄cepto2 qui etiaz cū ad phānduz athenas pgeret magnū auri pōdus abiecit: nec putauit se posse et virtutes simul et diuitias possi vere. Abite iquit teste hieronimo male cupiditas ego uos mergā: ne ipē mergerat uobis. Supi oz phōz tpoare floruit. Item et Zenon uticensis phus Cratis discipulus et secte stoyce reperto2. Manasses tpe isignis habef. Archilog9 lace'domonius poeta: Et Simonides: qui octuageſſimo āno carmina compilauit. Zenon predict9 ānis centū et septez uixit: qui deniq; ad tiranū agri gētinū ut opinoz phalaridez pfectus est. Esopus adelph9 poeta Ciri regis psaz coetane9 fabulas configit elegātes quas romul9 qdaꝝ de greco in latinū traduxit. Et eiusdez regis sane tempeſtate

34

Sophocles atheniensis poeta ceterisimo anno pacto
tragedias edidit. Et Temistocles phus athenay
princeps qui ceu hieronim⁹ refert cu expletis. cvii.
anis se mori cerneret; dixisse fert se dolere q̄a
tunc egredieretur de uitta: qndo sapere cepisset.
insup et Arisides phus atheniensis. et Aratus
astrologus. Cuius uerbū illud fuisse phibetur:
qd aplū iactib⁹ aplōy meminit iquiens. In ipo
uiuum⁹: mouem⁹ et sumus. Sicut et qdaz nrōy
poetaz dixerūt: gen⁹ dei sum⁹. Democrit⁹ phs
abverites arthaxerisis regis psay etate clar⁹ ha
bitus est. Qui teste laertio. Et. A. gelio acticay
noctiū libri⁹ ambos sibi oculos eruit: ne malis ci
uib⁹ bona euenire consiperet. Eodez quoq̄ tpe
et Ipocrates i signis medic⁹ i sula choos educat⁹
Et heraclit⁹ ph⁹ asian⁹: qui ob oscuras lñias tene
brosus appellat⁹ est: qd et hieronim⁹ asserit inq̄es.
Heraclitū tenebrosoz sudātes phi uix itelligūt.
Euripides poeta tragicus archelao psay. pncipi
carissim⁹ erat: et uitā maxima abstinentia duxit
Erapedocles agrigētin⁹ phs citi regis psay tpe
effloruit. Hic ut Boetius refert: in arte musica
instruct⁹ erat. Coetan⁹ ei⁹ pmenides atheniensis
phus: auditor atq̄ discipulus xenophanis come
diaz scriptoris hac etiā etate simul effulserunt:

herodotus historiaz compilator pictatus: atq.
Eschilus sicut⁹ tragediaz acōditores Arthaxer-
ses qui et longiman⁹ annis quatraginta p̄cepit.
Tunc Exdras sacerdos legem achaldeis succēsa;
sp̄s sancti gr̄a repauit Aristarcus. Aristophanes
tragici: egregii nominant⁹ Heuclides geometer
exiun⁹. Epicur⁹ atheniēsis: quis ut ait hierōim⁹
Iras nō dīdicerit: et artē disputādi teste boetio
ignorauerit: multa tñ a beo dicta repiunt⁹ egre-
gia. Darius qui et notus annis. x viii⁹. presedit.
Arthaxerxes q̄ a iudeis assuer⁹ dī annis quatra-
ginta mādauit. bestez complet⁹ historia. Artha-
xerxes q̄ och⁹ dict⁹ est ānis uiginti sex. Xerxes
ochi fili⁹ ānis quatuor⁹ impauit. Dari⁹ uero sex
p̄idez t̄pas iudeoz p̄otifex maximus yad⁹dus.
Et Maulius toquatus romanoz consul insuper
et hi ph̄i illustres biti sūt. Gorgias ph̄s et oratoz
pmus Sicul⁹ atq; leontin⁹ p̄ceptoz ysocratis: qui
ut Cicero in libro de senectute refert: centum et
septez expleuit annos. Isocrates ph̄s atheniēsis
gōrgie discipul⁹ qui teste hierōimo nonaginta
et nouē annos i docendi scribendiq; labore cō-
pleuit p̄thagoras sophista. Crisipp⁹ ph̄s stoicus q̄
qui ut Valeri⁹ meminit: aīaz eternitatez itelligēs
sibi manus intulit: tanq; in celum migraturus.

Carneades phūs atheniensis dionisius siracusī
 in sicilia tirānīdez exercebat. Socrates atheniē
 sis ph9 platonis magiste2 uerbū illud memoratu
 dignuz i mediū afferebat, hoc unū scio q2 nescio
 et ut Cicero in qōibus tusculat9 inquit. Hic de
 celo phia2 euocauit et i urbib9 collocauit: et de
 uita et morib9 rebus q̄ bonis et malis q̄rere coe
 gitur. Qui tpe Philippi regis macedonis alexā
 dri patris ueneno interiit. Xenophō atheniēsis
 ph9 Socratis discipul9: et Cirī regis psay amic9
 annis uixit. Ixxxix. Aristippus quoq̄ socratis
 auditor ad dionisiū tirannū siracusis cōmoran
 tē pfect9 est: apd que3 strenu9 hēbat. Anthiste
 nes socratis et discipul9. cū diu rethoricā ut ait
 hiero9 gloriose docuisset: uēditis oīmib9 q̄ hēbat
 et publice distributis nichil sibi plus q̄ pallioluz
 reseruauit. Diogenes Anthistenis auditor: nātē
 uictor humane. Et hierōimo teste: rege potēcio2
 alexandro. Alchipiades socratis discipulus: cor
 pore pulcer: et eloq̄o dulcis. Eschines socratis et
 auditor eloq̄ntia potēs uict9 ademostenes apd
 thoduz insulaz exulauit ignominia demostenes
 orator sūmus et appme studiosus uelut ysi dor9
 mēnit philipū mace donū regē fabula cōfutauit
 Theodor9 cirenēsis geometer: platonis p̄cepto2

Plato achademie nat⁹ Socratis discipul⁹. lxxx.
āno scribēs ut refert hiero⁹ morit⁹: nec in sua pe-
grinatōe ut qđam astruūt hieremie pp̄hē obuia
uerit aquo uatū oracula d̄idicerit. hoc aug⁹ rōe
coarguit: calculatq; pp̄bāz ānos centuz ph̄z p̄ces
sise: hui⁹ uelut ualeri⁹ narrat i fāntuli et in cuius
dormiētis labellis mel apes inseruerūt: platonis
singularis suauitatē in dicātes eloq;. Alexander
macedo ānis. v. impauit. sed ut ueri⁹ loqr: annis
.xii. regnasse putat⁹. Verū illi qnq; hic dū taxat
enumerant⁹: quib⁹ asie sol⁹ monarchiā cōplex⁹
est. Nam septē ei⁹ p̄ores ipsay regib⁹ cōputat⁹
hic. xx. ānoy erat cū regnare cepisset. post cui⁹
obitu regnū ipi⁹ i q̄tuor celuētos teste dāmele
partitū est: i egipto qđez q ad meridiez spectat
pm⁹ tenuit p̄ncipatus tholome⁹: qui sōther cōg
nominat⁹ est: qui etiā et lagi fili⁹. A quo sēquentes
egipte reges tholomei nūcupati sūt. in mace do
nia philipp⁹ qui et aride⁹ alexātri german⁹: hec
ad occidētēz respicit. Selench⁹ nichanor asie et
pōto ceterisq; i eadēz regiōe puinciis impauit.
Antigon⁹ in septētrione: post alexādrus selenc⁹
regnauit i siriu: post quē anthioc⁹ sōther. A quo
successores anthiochi dicti sūt inde Anthiochus
theos: post quem anthiochus galericus. Postea

50

Antiochus magn⁹ postremo Anthioch⁹ ephifanes alexādri tpe hi p̄hi claruerūt. Aristoteles Macedo ipius pceptoꝝ astraguritan⁹ phis discipulus secte pipathericoꝝ pnceps vir exceilentis ingenii. Cuius pater Nichomac⁹ medic⁹ philipi regis amic⁹ Diogenes quo q̄ p̄h⁹:qui ut ualeri⁹ ait Acriter alexādro respōdit:qñqdeꝝ sibi solis radiū auferebat. Carneades p̄h⁹ qui cū diogene ab atheniensib⁹ ad senatū romanū missus est. hic et studiosissim⁹ fuit: nā centesimo decimoꝝ āno uiuēdi et philosophādi finē dedit. Cūz crisippo disputauit et cōtra zenonē libros edidit. Domas phs Alexandro adhesit: Cuius extat sententia nobilis. Amico mutuā me roganti pecuniā ipuꝝ et pecuniā p̄do. Anaximenes oratoꝝ alexandri in rethorica arte pceptoꝝ:cuius quo q̄ scripsisse fertur historiaꝝ. Anaxarchus etiam alexandri magister: vir maxime prudentie. Nam cernens intelligēs q̄ alexandri paratū ad occiani insulas nauigaturū:inquit. Frustra eū pfecto tanta assu mere:tot q̄ intendere ad quoꝝ finē puenire nō posset. Cū ex doctrina democrati preceptoris sui mūdos inumerabiles esse cōstaret. Cui alexāder heu me miser⁹;cū nec vno q̄deꝝ hactenus potitus sim. Diodorus dialeticus illustris et socraticus

claruit: qnq; filias dialeticas et i signis pudicicie
habuisse narratur: de quibus et philo carneadis
magr̄ plenissimaz scribit historiā. Polistratus et
Hipoclides epicuri secte discipuli eodē die nati
eiusdez phī auditores: eodē etiā die mortui sunt.
Plato hos phos discipulos habuisse perhibetur.
Speusipp⁹ nepos ei⁹ sororis filius. Et xenocrates
app̄me dilect⁹ phedō elidēsis platois familiaris
atq; dicipulus virq; illustris : cuius titulo libruz
de immortalitate aioz obsignauit. Apuley⁹ afer
greco latinosq; sermone facundus. plotinus qui
de uirtutibus moralibus scripsit amplissime: ut
Macrobius testis ē. Hermes egipci⁹ xenocrates
predit⁹. Cui p̄ sua dignitate ac sapia alexander
legatos cū talētis qnquagita trasmisit. Aristote
lis auditores atq; discipuli. Calistenes ph̄s quē
aristoteles ad alexandrū destinauit ut ipi⁹ foret
cōsiliarius. Theofrastus qui et aureol⁹ ex lesbio
natus et Medem⁹ ex rhodo: hi post aristotelis
obitū scolas rexerūt. Onie pontificis iudeoq; tpe
hi phī insignes habitu sunt. Polemo successor xe
nocratis. Antipater ph̄s et poeta s̄dionius om̄i
āno die quo ortus fuerat febrē patiebat̄. Demū
die natalis sui febre illa pempt⁹ est. Archephilas
achademic⁹ ph̄s eodē tpe floruit. Herastrat⁹

51

medic⁹ preclarus qui pulsū congnotit amantez.
nā teste ualerio cū anthiōtus selenthi regis fili⁹
nouerce stratonices ardēti atq; fraganti amore
languesceret ab herastrato medico sanatus est:
q; pulsū ei⁹ modo uegetiorē m̄ languorē sentiēs
scd; accessuz et recessuz nouerce: hic p̄t i dicauit
qui carā coniugē filio cedere minime dubitauit.
Tholome⁹ sother lagi fili⁹ defuncto alexand⁹
ānis. xl. i egipto regnauit. Tunc. Macha beoz
libez prim⁹ i ccept⁹ est: Menāder comic⁹ dignis
laudib⁹ effertur. Appius claudius cecus rome
claruit: q; claudias aqs iduxit: nigrisq; lapidib⁹
uiā appiā miro stravit artificio. Tunc rome censu
ex agitato ducenta milia et septuaginta ciuium
iuentu sunt. Ariminū atq; beneuetuz a romanis
cōdunt. Tholome⁹ phila delph⁹ ānis. xxx viii.
impasse phibet. Eo tpe Sostrat⁹ in alexandria
pharū construxit et argētei nūmī p̄mū rome cu
duntur. Carthaginenses nauali romanos bello
uicerūt. Metello cōsule pfugato: hic rex egypti
studios⁹ et libroz cupido sue demetriū biblio
thece p̄fecit: q; libroz uolumina usq; ad ducēta
milia uēdicauit. hic ad eleazaz iudeoz p̄tifice
nūtios cū munerib⁹ misit ut ex hebreā lingua in
grēcā legis diuine tradutōez haberet. Enarrabo

act⁹
de tholomeo
q; libroz a
duptū etat
am parva

hoc in loco qđ hierōimus quid aug⁹ senserit: cū
discordes penit⁹ uideātur: aureli⁹ aug⁹ ita refert:
ptolome⁹ appellat⁹ philadelph⁹ petuit ab eleaza-
ro tunc pōtifice dari sibi scripturas: quas pfecto
fama audierat pōdicātē dīas et ideo cōcupuerat
habere in bibliotheca quam nobilissimā fecerat:
has ei cū misisset idē pōtifex hebreas: post etiāz
ille interpetres postulauit et dati sunt ei. lxxii.
De singulis tribub⁹ duodecīz: seni hōies: lingue
utriusq; doctissimi: hebreæ scilz at q; grece. Quoꝝ
iterptatio ut. lxx. uocet: iaz obtinuit cōsuetudo.
Tradit⁹ sane tā mirabilē ac stupendūz planeq;
diuinū in eoz ūbis fuisse cōsensuz: ut cū ad hoc
op⁹ se pati⁹ singuli sedentint: ita enim eoꝝ fidēz
tholomeo placuit explorare in nullo ūbo qđ idē
significaret et tātundē ualeret et iuerboꝝ ordīe
alter ab altero dispareret: sed tanq; vñus esset
interpres . Ita qđ om̄s iterpretati sunt vñu erat
quē re uera sp̄s erat un⁹ in om̄ib⁹. Et ideo tā mi-
rabile dei mun⁹ acceperant: ut illoꝝ scripturaz
nō tanq; humanaz sed sicut erāt tanq; diuīaz
et isto modo cōmendaret⁹ autoritas; credituris
qñq; gētib⁹ p̄futura: qđ iam uidem⁹ effectū. Nā
cuz fuerit et alii interpetes qui ex hebreā i ḡecā
linguā sacra illa eloqa trāstulerūt: sicut Aquila.

581

Simachus. Theodoriō: sicut et illa est iterptatio
cuius autor nō apparet: et ob hoc sine nomine
interpretis quīta editio nūcupat̄ hāc tamē que
septuagita est tanq; sola esset sic recipit ecclesia
ea q; utuntur greci populi christiani quoꝝ pleriq;
utru alia sit aliq; ignorat̄. Ex hac. lxx. interpreta-
tione etiam in latinā linguaꝝ interpretatū est qđ
latine ecclie tenet. Quāuis nō defuerit in nostris
tpib⁹ presbiter hieronim⁹ homo doctissimus et
omniū triū linguāꝝ perit⁹. qui nō ex greco sed
ex hebreo in latinū eloquium easdeꝝ conuertit
scripturas. Sed ei⁹ tñ litterāꝝ labore q̄uis iudei
fateant̄ esse ueracē. lxx. uo interpretes i multis
errasse contēdant tamē ecclesie xp̄i tot hominū
aucti ab eleazaro tūc pōtifice ad hoc nomine op⁹
electoy neminē indicat preferēdū quia et si nō
in eis un⁹ apparuisset sp̄s sine dubitatione dñ⁹
sed inter se uerba interpretatōis sue. lxx. docti
more hominū contulissent ut qđ placuisset oib⁹
hoc maneret: null⁹ eis un⁹ iterpres debuit añpōi
sp̄s enim q̄ in pphis erat qñ illa sunt interpretati
ita ut illi precesserint pphetando: isti secuti sunt
pphetice illos interpretādo: hiero⁹ tñ in epistola
ad desideriuꝝ q̄ in plogo biblie habet̄ in sertā
ita refert. Multa de ueteri testamento legimus

d'jeromino

euangelistaz et aplōy auctē p̄mulgata q̄ in n̄ris
cōdicib⁹ nō bēnt: ut ē illud. Ex egipto uocauit
filiū meū. et Qm̄ nazare⁹ uocabit⁹. et Videbunt
in quē compunxerūt. Et Flumina de uentre ei⁹
fluēt aque uiue. Et que nec ocul⁹ uidit nec auris
audiuit nec i coz hois ascendit: q̄ preparauit de⁹
diligētib⁹ se. Et multa alia q̄ p̄puz sintagma desi
derāt. Interrogem⁹ ergo eos ubi hec scripta sūt
et cū dicere nō potuerit de libris hebraicis: p̄se
ram⁹. Primū testimoniu⁹ est i Osee. Scđ in Esaia
Terciū in Zacharia. Quartuz i puerbis. Quintū
eque in Esaia: qđ multi ignorantes apocriphorū
Deliramēta sectantur et hiberas nenias libris au
tēticis preferūt. Causas erroris: nō est meū expo
nere. Iudei prudēti facū dicūt esse consilio: Ne
ptolomeus vni⁹ dei cultor. etiam apđ hebreos
Duplicē diuinitatē comprehēderet. qđ maxime
īdcirco faciebant qa in platonis dogma cadere
uidebat⁹. Deniq̄ ubicūq̄ sacratū aliqđ scriptura
testat⁹ de p̄re et filio et sp̄u sc̄to aut aliter inter
p̄tati sūt: aut omnino tacuerūt. Vt et regi satissa
cerent: et arcanū fidei nō uulgarēt. Et nescio q̄s
pmus autor septuaginta cellulas alexandrie mē
datio suo extruxerit: qbus diuisi ea de⁹ scripti/
tarēt. Cum Aristeas eiusdē ptolomei bigaspistes

39

et nō multo post tpe iosephus nichil tale retulerint: s i una basilica cōgregatos cōculise scribāt nō p̄p̄betasse. Aliud ē enī esse uatē: aliud ē esse interpretēz. Ibi sp̄us uentura p̄dicit hic eruditio et uerboz copia ea que intelligit transfert. Ex hie
tonimi igit uerbis habet. lxx. interpretes nō fideliter traduxisse; nec sp̄u sc̄to locutos nec celulū i singulis sitos eloq̄a sacra differuisse. Editio
nis ātique translationē. lxxii: interpretes duob⁹ et septuagita dieb⁹ p̄ficerūt. Ptolome⁹ eūgetes philadelphi german⁹ annis. xx vi. impauit. Eo
tpe: Iesus fili⁹ sirach ecclasticū codicē cōpilauit et uerba quēdaz salomōis inseruit. Enni⁹ terēti⁹ acathone q̄store romā trāslat⁹ ē. Quadrageinta
sece milia galloz a romanis occiduntur. apud
r̄bōdū colos⁹ ingēs terremotu cecidit. ptolome⁹ philopater annis. x vii. regnasse p̄hibet. Siciliaz
Marcusmarcelus agreditur. Siracusal euerit. M. Marcello
Archimedes siracusā ph⁹ et egregi⁹ Mathe
maticus in urb̄is excidio capite trūcatus interiit
hic codicē de circuli quadratura reliquit: q̄ teste
Aristotele scibilis quidē est s̄ nondū nota. Me
nander poeta comic⁹ clar⁹ habetur huius iuxta
hierouimī sentenciā uerbū illud esse p̄ibetur qđ
paul⁹ in eplā ad corinthios in traducit inq̄ens

septuag.
interprete
fideliter
duxerunt
ipitram sa

M. Marcello

Arcimedes

Menander

Corrumpūt bonos mores colloqā mala. Philemō
poeta comicus menādro coetaneus zenō quoq
stoycus ph̄ qui teste seneca man⁹ sibi intulit ut
post mortē feliciter uiueret. Naz dīcebat. Mors
gloriosa est: mors iḡr malū nō est. Fuit quoq et
ali⁹ zenō ph̄ quē ualeri⁹ maxim⁹ refert. Egesias
ph̄ egip̄ti⁹ eadē floruit etate. Ptolome⁹ epipha
nes annis. xxiiii. presidere narrat. Secūdi libri
machabeoz ichoat historia. Tunc romani uictos
gr̄cos liberos fore iusserūt aſſerentes impiū esse
eos captiuare: aqb⁹ phia pmū exorta est maḡra
moꝝ: atq̄ liberaliū disciplinaz inuētrix. Aristac
chus gr̄matic⁹: Ennius comic⁹ poeta: pacuuius
brundusin⁹ tragic⁹ nonagenarius obiit. Valeri⁹
catullus poeta veronensis tricesimū agens annū:
rome morit⁹. Plotius gallus rome primus latinā
rethoricā docet. Panetius ph̄s Scipionis p̄ceptoz
et possidonii stoyci et egip̄tii: rome iſignis repu
tatur. Ptolome⁹ philometer ānis. xxxv. Scipio
africā uicit. Plautus poetacomicus: et Terentius
carthaginensis grecis latinisq̄ lris erudit⁹. Aristo
bolus israelita et ph̄s pipatheticus: iſoysen cō
mētarios edidit. Mathatias leges p̄rias fortiter
uindicauit. Quo mortuo: Iudas machabe⁹ prin
cipatū iudeoz accepit. Scipionis romāoz cōſulis

et africani miranda gesta scribunt". Ptolomeus
 euergetes annis. **xxix.** Tunc t̄pis tholetū cōdit̄
 in hispania. Ionathas dux ac iudeorū pontifex
 uiget ptolome⁹ sop̄ber⁹ ānis. **x vi.** ip̄asse cōputat̄
 Cicero uarro q̄ nascunt̄. Traces romāis obe diūt̄
 ptolome⁹ alexander annis. **x.** Siria per gabinū
 ducē in romanoꝝ transit impiū. ptolomeus fiscō
 cleopatre filius: annis octo presidētiaꝝ habuisse
 phibet". Titus lucreti⁹ poeta nascit̄. q̄ amatorio
 poculo in furore uersus est: lib̄os tamē quosdāz
 per insanie iteruala cōscripsit ptolome⁹ dionisi⁹
 annis. **xxx.** p̄ idez t̄pus Marcus catho portius
 stoicus ph̄s aias esse eternas existimans: se ip̄m
 necat ut uitā inueniret melioreꝝ. Curio popularis
 orator agnoscitur. Apollo dor⁹ p̄ceptor augusti
 insignis hētur. Cicero laude oratoria celebratur.
 Et crispus salustius roman⁹ historicus ciceronis
 emulus iueytur. Marc⁹ callidus oratoꝝ effulget.
 Diōdor⁹ sicol⁹ grece historie scriptor Diogenes
 babiloni⁹ stoyc⁹ ph̄s Antipater ph̄s ei⁹ auditor
 atq̄ discipulus luci⁹ pōponi⁹ poeta bonoie nat⁹
 Cleopatra ānis duob⁹ p̄ncipatū exercuit. Reg
 nū egipcioꝝ finit Marco uirgili⁹ poeta: mantue
 oritur Horati⁹ flacc⁹ satirus ac uenusin⁹. Iulius
 cesar annis quiq̄ uictoriōse prese dīt. Hic primus

romanoꝝ p̄ncipatū singularē adeptus est. Aquo
etiaꝝ sequētes impatores cesares nūcupati sunt.
Hic mortales inter celeberrim⁹ habitus est. Hic
res aſeſe gestas i cōmentarios redegit. Titus liui⁹
historiograph⁹ rome illustris hēt. et ānis nouē
ante iuliū cesaren claruit; et apud patauiū anno
octuagesimo scribit iulius celsus historic⁹ cesaris
bella describit. Octauianus augustus ante xpi
ortū quadraginta et uno ānis impauit. Abiſto
sequētes impatores romani:augusti appellati sūt
virgiliiſ cremone ſtudiis educatus annis.liii.
uixit. demū q̄ apd brūdusiu obiit. Marc⁹ varro
et romanus om̄i ſeculari eruditione pitus; nona
gita ex pleuit āno s. Gallus corneli⁹ poeta. xlivi.
āno etatis ſue p̄p̄a ſe manu strāgulauit. Horati⁹
ſatir⁹ āno qnq̄gesimoſeptimo rome ſepelit. Qui
di⁹ naſo poeta ingeniosus. Et ſtacius tholofan⁹
agnoscūtur. Sixtus pithagoric⁹ rome ſentētiaꝝ
moraliū uolumē e di dīt: qd henchiridio appella
uit: quē libriū ruffinus p̄ſbiter de greco in latinū
traduxit eloqum. Arthenodor⁹ ſtocy⁹ ph⁹. Et
marcus neuius flact⁹ grāmatic⁹:yllustres habēt
in iudea phariseoꝝ exoritur heres. Et Crassus
qui iudeoꝝ templū ſpoliauerat ſenatoꝝ ſentēcia
aurum igne liqfactū bibit: donec expiraret. Cui

41

qdaz uboy exprobatione dicitur. Aurum sitisti; aurum
bibe. Cesar cum de transmarinis partibus romana ueiisset
et inde e roma saguntum accessisset omnes hispaniam
romano imperio subiugauit. Et hispalim iuliae
romuleae appellauit. Obiitque anno etatis sue. lvi.
Octavianus augustinus annis. lvi. presudisse putatur. Quem
costat eterno nomine: tres peregrisse triumphos:
Dalmaticum. Asiaticum. Alexandrinum inde Hispanum.
Cuius imperio atque precepto: in hispania cesaria
augusta ciuitas edificata est. Sic itaque quinta seculi
etas finit.

Liber Tercius. Et seculi etas Sexta.

Octauiani ipse: christi prece Iohannes baptista
nascitur. Et cessante regno ac sacerdotio
iudeorum. Sexta feria octauio KLS aprilis
domini noster Iesus christus gabriele annunciat archangelo:
et regni Octauiani Cesariis anno quadragesimo secundo
inchoate: de maria virgine natus est ipse deus filius
Fons sapientiae: prius uerbum: domine diei nocte media
oritur. Ab adam primo homine completis annis ut aiunt
lxx. interpretes insuper et Orosius: atque Eusebius
cesarenus: quoniam milibus centum et xc. nouem. Ob hoc
sane quodam extant uersus. Anni ducenti minus
uno: milia quoniam processere tui nascetis gaudia christi

in Xps

Secundus uero hebreos anni quatuor milia: quingenti
tricentii et quinquaginta quatuor computatur. Anno
ab urbe condita quingentesimo tricesimo et quanto
decimo ueluti paulus diaconus in romano histori
ria perficitur. Simulque et orosius. Anno VIII. XV.
Octavianus imperator augustus sue etatis anno
septuagesimo septimo obiit. Et anno eiusdem XVI.
Tiberius ipius pugnus et gener natusque adoptius
impium sumpsit. Ihesus Christus primus sumusque christianorum
Pontifex teste Christomo annis triginta tribus et
amplius in hoc mundo tenuit principatum et pontificatum
exercuit. Velut alii dicunt tricesimum tertium sue
etatis explens annum et menses fere tres anno impiorum
Tiberi cesaris decimo octavo. feria Sexta: decimo
KL'S apostolis: Sub pontio pilato praeside crucifixus.
Tiberius octavianus successor annis XXIII. Iohannes
baptista ab Herode antipa capite truncatur. Et
herodes morbo intercutis atque scaturientibus tota
corpori uermibus miserabiliter et vigne moritur
Ab angelo quoque percutitur ut in apostoli lucas
scribit. Et Iosephus unaculus iudeorum scriptor tali
morte eum perisse testatur. Arthenodorus tarsensis
stoycus physicus de tranquilitate animi: doctissime scri
bit. Asinius pollio insignis orator octua gessimo
etatis sue anno moritur. Marcus flaccus grammaticus

illustris habet". Mesala coruin⁹ scriptor⁹ historic⁹ post q̄ bieniū memorīā ammiserat ulcere illi sue etatis anno octuagessimo in edia morit⁹. Sotuis p̄hs alex̄ adrin⁹ senece p̄ceptoꝝ laude celebratur Titus liui⁹ romanoy historiaꝝ scriptor⁹ egregi⁹ pataui obiuit; et Ouidi⁹ sulmonēsis poeta i exilio thomis oppido sepellitur. Fenecella carminū et historiaꝝ scriptor⁹ morit⁹. p̄ idez etiā t̄ps Lutillus uitri tempamentuz; ut ductile flectileq̄ foret ex cogitauit. qui dū ad cesarē prexisset; eiq̄ phialā porrexisset; ille mox ad paumentū indignatus allidit. Artifex autē phialā substulit: quā uelut uas eneum repente plicauerat. Post inde e smū malleū p̄tulit quo eaꝝ miro aptauit īgenio. Quē Cesār p̄contatus est si quispiam istā uitroꝝ artez pcepisset. Cui respondet preter eū neminē aliuz scire. Tunc cesar euꝝ decollari p̄tinus impauit. ne dum hoc fieret cōgnitū: auri argenti q̄ uasa quisq̄ floctifaceret. Agab⁹ p̄ p̄phetie sp̄u signifi cat famē magnā futurā in uniuerso orbe terray que facta est sub claudio. Gayus gallicula annis qua tuor⁹ regnasse phibet⁹. persius flacc⁹ satiricus poeta volaterris nascitur. obiiq̄ etatis sue anno xxix. Et Stacius surculus tholosanus in gallia rhetoricaꝝ docet. Claudi⁹ annis quatuordecim

*ute
pm⁹ d' vici
pamētu ad*

impauit. Valerius maximus historicus moritur. Et
calcetirus phus: ut meminit ysidor miris apud
grecos attoilius laudibus: quod tantos libros editiderit
quantos quis nostru alienos scribere propria manu
uix possit. per hec tempora clodius rhetor rome in
signissime docet. Et palemo uicentius grammaticus
clarus habet. Dionysius quoque ariopagita postabili
lis pheb claret: quia paulo baptizatus diuina studuit
et ita coluit ut celos etiam penetraret: et quod supra
celos sunt ineffabiliter ordine egregie coscriberet.
Simon petrus filius iohannis pruincie galilee: uico
Bethsaida frater Andree apli et princeps aplorum
post episcopatum antiochenum ecclie; secundo claudi anno
ad expugnandum simonem magnum romam pugnat: ibique
xxv annis cathedrali sacerdotalem tenuit usque ad
ultimum annum neronis. i. xiii. anno aquo et affixus
cruci martirio coronatus est: Capite ad terraz usque
et in sublime pedibus eleuatis. Afferens se indignum
sic crucifigeretur ut dominus suus. Iacobus qui ap
pellatur frater domini cognomento iustus post passionem
domini et resurrectionem statim ab aplis hierosolymorum
episcopus ordinatur. Hegesippus uicinus apostolorum
tempore de iacobo narrans ait. Jacobus de utero ma
tris sanctus fuit. Vinculum et sacerdotali non bibit: carnem nullam
comedit: nunquam attensus est nec unctus unguento

nec usus balneo. Huic soli licitū erat iugedi sc̄ta
sc̄toꝝ: siqꝝ uestibꝫ laneis nō utebat̄ sed lineis.
solusq; iugediiebatur templū et fixis genibꝫ pro
pplō dep̄cabatur in tm ut i camelox duriciā trā
fisse eiꝫ genua crederētur. Sed et Iosephꝫ i. xx°
libro antiquitatꝫ refert: eū tante sc̄tatis fuisse et
celebritatis in populo: ut pp̄r eius necē: creditū
sit hierosolimā eam subuersan. xxx. itaq; annis
hierosolimis rexit ecclesiā. id est usq; ad septimū
neronis annū. Matheus q; et leui ex publicano
aplūs p̄mis in iudea pp̄r eos qui ex circūcisione
credi derāt euāgeliū xpi hebreis litteris uerbisq;
cōposuit. Paulus apostolus q; ante saulus extra
mūz duodeciz aplōꝝ de tribu bēiamini et opido
iudee giscalis fuit: quo a romanis capto: cū parē
tibus suis tharsuz cilicie cōmigravit. Aquibꝫ ob
studia legis missus hierosolimaz agamaliele uiro
doctissimo cuius lucas meminit eruditus est: cū
āt iterfuisset neci p̄tomartiris stefani: et damascū
p̄geret reuelatione cōpulsus ad fidē q; in actibus
aplōꝝ scribit̄: i uas eletōis de p̄secutore trāslat⁹
est. post passionē dñi. xxv°. anno. i. sc̄do neronis
eo dē tpe quo fest⁹ procurator iudee successit felici
romā uictus micit̄ et biēnū in libera manēs cus
todia aduersus iudeos de aduētu xpi quotidie

disputauit. Hic gº. xiiiº. neronis año eo dē die
quo petrus rome p xpo capite trūcat⁹ est año
post pasionē dñi. xxx viiº. hic cuius roman⁹ esse
ct⁹; rome ad cesarē appellauit. Cuius causa et ori
go talis esse phibet⁹. Qualis p eū ad thimotheū
insinuatur. Ut ad euz ueniēs secū penulā afferat
inq̄t enīz. penulā quaz reliqui froade apd carpū
ueniēs affer tecū et libros maxime at mēbranas.
penula q̄ppe uestis erat consularis: qua romani
cōsules iduebantur cū curiā ingrederebātur. hanc
pleriq̄ autumāt pauli genitori a romanis cōcessaz
et ad rei memoriā apaulo reseruataz cui⁹ porro
rege auctē se ciuē romanū nūcupabat. uolēs igit⁹
rome ad cesarē pfiscisci thimotheo scribit ut ueste
illa⁹ aducat que suaz pbatoez affereret. Barnabas
ciprius qui et ioseph leuites cū paulo gētiū aplūs
ordinatus unā ad edificatōem ecclesie p̄tinentē
pter Ioanē discipulū qui et marcus uocabatur
apaulo sepatus est. Lucas medicus antiochenis
ut eius scripta idicant: greci sermonis nō ignar⁹
sectator⁹ apli pauli; et ois pegrinatōis eius comes
euāgeliuz et uolumē egregiū apostolica⁹ edidit
actionū. euangeliū ūo sicut audierat scripsit: acta
aplōy sicut viderat composuit. vixit. lxxxiii.‑
anos. Marcus discipulus et iterpres petri: iuxta

a marche

qđ petrū referēt̄ audierat rogat⁹ rome a fr̄ib⁹
 bie ue scripsit euangeliuʒ: qđ cū petrus audisset
 ꝑbaut̄: et ecclie legenduʒ sua auct̄e evidit: sicut
 Clemēs scribit: et papias hierosolitan⁹ ep̄s memi
 nit. Mortu⁹ est at octauo neronis āno. Iohane⁹
 aplūs quem Iesus amauit plurimū filius zebedei
 nouissim⁹ oīuʒ scripsit euangeliuʒ, rogat⁹ ab asie
 ep̄is aduersus corinthū aliosq; hereticos et maxi
 me tūc ebionitay dogma cōsurgens qui efferūt
 xp̄m ante mariā nō fuisse: vnde et cōpulsus est
 diuinā ei⁹ naturā edicere. hic sub traiano p̄ncipe
 cōfect⁹ seio. Ix viii. post pasionē dñi āno mortu⁹
 est: et aia et corpore glosus celos ascēdit. hermas
 libruʒ cōposuit qui pastoz a pellat̄. hic pauli ami
 cissim⁹ erat. Philo iudeus natīoē alexādrin⁹: de
 genere sacerdotum: iudeoy disertissim⁹ id circo
 inter scriptores ecclesiasticos ponit̄ quia librū de
 p̄ma marci euanglie apud alexandrian scribens
 ecclia in xp̄ianoy laude ūsatus est. de hoc uulgo
 apud grecos dicit̄ aut plato philonē seq̄tur: aut
 platonē philo: tāta est similitudo sensuū et eloq̄
 lutius anneus Seneca cordubensis fotionis stoici
 discipulus: et patru⁹ lucani poete cōtinentissime
 uite fuit quē nō ponerē inqt̄ hiero⁹. in catalogo
 sanctoz nisi me ille epistole puocarēt̄ q̄ leguntur

de Johanne

zone
ite lucem
aplurimis pauli ad senecā: et senece ad paulum:
i q̄b⁹ cū eēt nerōis magister et illi⁹ t̄pis potētissi
m⁹ optare se dicit eius esse loci apd suos cui⁹ sit
paul⁹ apud xpianos. Hic āte biēni⁹ q̄ petr⁹ et
paulus coronarent⁹ martirio a nerōe īterfect⁹ est.
Nero ānis. xiii. ipasse pbat⁹. Qui nimie crude
litatis et luxurie deditus: retib⁹ piscabat⁹ aureis
q̄ purpureis funib⁹ extrahebat. matrē ūo agrip
pinā nōie et sozorē patris īterfecit: senatū multū
extisit. et ut smilinē troye ardetis uideret magnā
ptē rome urbis iussit incendi: multi nobiliū iussu
ei⁹ sunt pemti. Octauiaā uxorē suan īterfecit. hac
estate Symō magus Petro aviurante Paulo uero
orāte dimissus crepuit. Prob⁹ grāmaticoz erudi
tissimus rome agnoscit⁹. Et Marcus āne⁹ Lucan⁹
cordubensis: in piso niana cōiuratōe dēphensus
brachiū adsecandas uenas medico p̄buit: et ema
nante sanguine: aīam expirauit. Et Lucius anne⁹
Seneca neronis p̄ceptor et patru⁹ Lucani: uenaz
incisione et hausto ueneno piuit. Et Cornut⁹ ph⁹
p̄ceptor p̄sui i exiliū mictit⁹. Alexandria ecclie
post marcū euangliaz ānis. xxii. p̄sidet auiman⁹
Linus italicus atq̄ tuscus anno dñi. lxxi⁹. cepit:
vixitq̄ annis. xi. presidentia pontificatus. Qui
apostolorū petri et pauli gesta greco atq̄ latino

sermone cōscripsit; et ad oriētis transmisit ecclias
 Nero i suburanq liberti sui propa se manu inter
 ficit etatis sue anno. xxxii. Et in eo augustorū
 familia cōsumata est. Galba ānis duob⁹ regnase
 legit⁹. Et fere nihil dignū memoria gessit. Quidā
 eū impasse septē mēssib⁹ aiūt: q̄ septimo ipii mēse
 in foro capite trūcatur. Marchus fabi⁹ q̄ntilian⁹
 rhetor insignis: romā a galba deducitur. hic ex
 hispania calagoritan⁹ rome publican scolā tenuit
 Ottho tertio impiu mēse p̄p̄a manu occubuit. Vi
 tellius mensib⁹ nouē tenuit p̄ncipatū. qui deniq
 a vespasiani ducib⁹ strāgulatus in tiberim p̄cit⁹
 vespasian⁹ annis x. impauit disciplina strenuus
 militari. Ausonius et Plutarchus ph̄i insignes
 habent⁹. Serapiō ph̄⁹ et orato⁹ agnoscit⁹. Quīt⁹
 astodi⁹ pedian⁹ scriptor historic⁹ clar⁹ habetur
 Et gabian⁹ celeberrimi nois rhetor i gallia docet
 Titus āno sc̄do sui p̄ris uestaspiani hierosolimā
 ce pit: atq̄ subuertit. Et tantā in ea urbe iudeoy
 multitudiez iuenit: ut sup̄ sexties cētena hominū
 milia iterfecerit. Ioseph⁹ tamē fidelissim⁹ iudeoy
 autor undēties cētena hōiuz milia publice uenū
 data fuisse pollicet⁹. Iosephus mathatie fili⁹ ex
 hierosolimis sacerdos uestaspiano capt⁹ cū Tito
 filio eius relict⁹ ē hierosolimis. Hic romā ueniēs

Ex subrone 1

9-8 Ioseph⁹

*sp̄b̄ sp̄b̄
h̄ d̄ m̄d̄*
septē lib̄os iudaice captiuitatis: p̄atorib⁹ patr̄
filio q̄ obtulit: qui et bibliothece publice trāditi
sunt: et ob ingentē gloriā statuan quoq; meruit
rome. Hic enī in. xviii°. antiquatū libro manifesti
ſime confitetur ppter magnitudinē signoz xpm
a phariseis iterfectū: et Iohanē baptistā ūe pphaz
fuisse. Et ppter iterfectōez Iacobi apostoli diruptā
iherosolimā. Scriptit autē de dñō in hunc modum
Eodē t̄pore fuit Ihs uir sapiēs: si tñ uirū eū opor
tet dicere. Erat enī mirabilū patrator opū: et
doctor eoq;: qui libenter uera suscipiūt. plurimos
quocq; tā de iudeis: q̄ de gētib⁹ sui habuit secta
tores: et credebat esse xps. Cumq; iu' dia nroq;
pncipū cruci eū pilatus adduxisset. Nibilomin⁹
q̄ eū p̄mū dilexerāt: p̄seuerauerūt i' fide apparuit
enī eis tertia tie uiuēs. Multa et hec alia mirabi
lia carminib⁹ pphaz de eo uaticinantib⁹. et usq;
hodie xpianoz gens ab hoc sortita uocabulū nō
defecit. Iustus tiberiēsis de quītia galilee conat⁹
ē et ip̄e iudaicaq; rez historiā texere et quosdaz
cōmentariolos descripturis componere. Sed hūc
Ioseph⁹ arguit mendacii. Constat at illū eo t̄pē
scriptisse: quo et iosephus. Cletus roman⁹ genere
anno dñi cepit octuagesimo scđo: hic cathedra
p̄sedit p̄tificali annis. xii. et p̄secutōe domiciani

martirio coronat^c. Mirabile quodem rome templū
 extruxit ātea pantheō appellatū:nūc ūo sc̄tā ma
 ria rotūda nūcupat^c. Titus latine et grece diser
 tissim⁹ duobus annis regnasse phibet^c. Qui tante
 bonitatis fuit: ut quodaz die recordat⁹ in cena
 se nihil ea die prostitisse: amicos inquit. hodie pdidi
 Hic quoque patris sui uespasiani auarician: tanta
 liberalitate purgauit: ut amo^r et delitie humani
 generis ab oībus diceret^c constantissime tenens
 morib⁹ ne quem postulādi grā ad se accedentē
 sine re uel spe quocūque modo dimitteret. Vnde
 interrogantib⁹ domesticis cur plura polliceretur
 quopot stare posset: respōdit. Non oportet quoniam
 a sermone pricipis tristē discedere. Domicianus
 Titi german⁹ iunior⁹ annis. x v. impat: mēsibus quop
 quique iminere putat^c. Hic post nerone sc̄d⁹ elati
 one i flat⁹ tumidus quop et supbia execrabilis deū
 se appellari iussit: in xpianos preperā iuebit^c. Sub
 quo et Iohanes euangelista in pathmos insulan
 exilio relegatus apocalipsin scribit. Quintilian⁹
 rome salariū efisco accepit et publicā scolā tenēs
 claruit. et suetoni⁹ tranquillus historicus codicem
 de. xii. cesarib⁹ cōpilauit. Domician⁹ mathema
 ticos romana ex urbe pepulit. Clemens roman⁹
 annis nouē cathedrā tenuit sacerdotalem. Hic

S. maria
 rotunda

te tuo
 te lib. de
 sua.

*uahispa
e.
an^o his
v^o*
quāuis apetro electus esset: Linū tamē coegitur Cletūq; ut eū ante pontifitū caperent. Est ita q; p̄m⁹ post petrū electōe quart⁹ uo p̄ gradū. Eam obrem hierōi⁹. i libro de viris ilustrib⁹ meminit inquiens. Clemens quartus post petrū rome e p̄s: siq;deꝝ secūdus Linus fuit: et terci⁹ Cletus. Tamē plen⁹ q; latinoꝝ scđ⁹ post petrū apostolū putant fuisse Clementē. Hic dionisiū ariopagitā pauli comitē atq; discipulū ad p̄dicādū parisus desti nauit. Obiit tercio Traiani anno a quo martirīū ptulit. Apolon⁹ thianeus et Eufrates p̄hi insig nes habent. Nerua natione hispanus uno anno mense q; regnauit. Traianus etiā hispanus annis dece et nouē impiū gubernauit. Iohanes aplū usq; ad hoc t̄p̄a uixit: qui nerua presidēte exilio solutus ephesun secessit. De inde in asia suū euangelium nouissimus edidit. Ignatius antiochene ecclie tertius post petrū apostoluz e p̄s cōmonēte p̄secutione traiano damnatus ad bestias romā uinctus mititur: et anno. xi. Traiani passus est. Policarpus iohanis apli discipulus: et ab eo zmir ne episcop⁹ ordinatus toti⁹ asie p̄nceps fuit: qui inde romā uenit: inq. Marcho antonio. et Lucio aurelio cōmodo regnabitibus igni traditus est: Papias Iohanis auditor hieropolitanus in Asia

ep̄s. v. sciēcia clarus habetur. Quadratus aplōy
 discipul⁹ publio athenay ep̄o ob xp̄i fidez mar
 tiro coronato in locū eius substitutur: et eccliaz
 grandi terrore dispaz fide et industria sua cō/
 gregat. Hic hadriano impatori librū porrexit
 pro n̄ra religiōe compositū ualde utilez; plenūq;
 rationis et fidei et apostolica autoritate dignū.
 Aristides atheniēsis ph̄s eloquētissim⁹ hadriano
 p̄ncipi pro xp̄ianis apologeticū dedit. Agrrippa
 cognomēto castoris vir ualde doctus aduersum
 xxiii. basilidis heretici uolumina q̄ in euāgeliū
 confecerat fortissime differuit p̄dens eius uniuersa
 misteria. Egesippus uicinus aplōy t̄poz et omes
 apasione dñi: usq; ad suā etatē ecclesiasticoz opū
 te xens historias multa q̄ ad utilitatez legentium
 p̄tinētia hinc in cōgregans quīq; libros cōposuit
 sermone simplici. ut quoz uitā sectabat̄ dicendi
 quoq; exp̄meret charateres asserens se uenisse sub
 Aniceto romā: qui decim⁹ post petrū ep̄us fuit.
 Et p̄seuerasse usq; ad eleutheriū eiusdem urbis
 ep̄um: qui Aniceti quōdaz diaconus fuerat. Hic
 hadriani cesaris se etate floruisse demōstrat. Tra
 ianus p̄nceps xp̄ianos diris suppliciis enecabat.
 Et uirtute mirabili romanū impiuz usq; in orientē
 lōge lateq; p̄duxit. et capita arabia atq; babilōia

d quadrat

de dñō tu

ad indie fines post alexandru accessit. Huius tibis
simon cleophas hierosolimorum episcopus crucifixit.
Anacletus athenis ortus annis duobus mensibusq
noue pontificatus tenuit. Et Evaristus grecus gene
annis decem sexque mensibus rome epes sededit egregius.
Traianus tertiu et sexagesimum agens annos obiit.
Cuius imperatoris tempestate Plinius secundus nouocomis
orator et historicus: plutarchus cheroneus phs.
Iuuenialis aquinas poeta satiricus. Et Marcialis
poeta hispanus: oppido natus quod bilbilis ap/
pellat summa facutia claruerunt. Galienus quoque
medicus uelut aliquantum anno ab incarnatione .cxli.
pgamo gretie nascitur inde ep rome insignis habet.
Evaristus rome presbatus antistes grecusq atque ex
patre iudeo ad apicem pontificatus ascendit. Quod
si primo aspectu uideatur absurdum: Sane hoc in
admirantur quenam non inducat. Sua hoc scientias
meruit. Habemus ergo pontificem neophyti. Eam
obcausam gaudeat huius qui ex sua stipite labetur.
Gaudeat amplissime quod uerperu pontificem haberunt
set aia duertat ipsum secundum atque martire extitisse: et
sub Adriano ipatore hispano per christi fidem: libetum
animo martiriū accepisse. Ideo eius ipsi sequaces
insignes: ac imitatores irreptidi: qui monte gibral
tareu barbaro uocabulo nuncupatum adeunt: illic

marialis hispanus

8 lumen p
tiffice cuius
prae fuit inde

et apud grecos
dubium

48

habitatur adūsus magumetbez fortiter plent^r.
et sub rege granate pagano cristiane fidei obser
uātia martirii demū palmā adipiscant^r et aureo
lā. Set pthdolor. Dubito et lacrimis deū pffusis
exoro: ne mala nobis et xpiane religioni ex iñ
eueniant et ne ipsi pontificis ex sc̄issimi pbitate
degeneres qđ de⁹ auertat: africos sponte puocēt
mauros ultro cōpellant. e ofq i hyspaniā ut olim
perpetratū est introducant: vt istac immanitate
atq̄ impietate iniuriam eis illatā uendicēt: atq̄
eoꝝ rapinā stragenḡ deniq̄ ulciscant^r. Alexan
der primus natōne romanus annos nouē: in se de
sacerdotali pedit. Sixt⁹ quoꝝ primus atq̄ roma
nus: annos decem. Adrian⁹ annis. xxī. regnasse
phibetur. Cui Quadratus aploꝝ discipulus et
Aristides atheniēsis libros p xpiana cōpositos
religione dederūt. p idem tempus Ptholomeus
p̄hs: et geometria atq̄ astrologia app̄me erudit⁹
apud rhodū insulā: plurimos codices edidit. et
octuagesimū octauū agēs annū: in cosmographie
editōe morit^r. Claruit etiā Secūdus p̄hs atheniē
sis Hadriani cesaris estate. Aquo interrogat⁹ qđ
fides esset. Respōdit: Fides est icognite rei mirā
da certitudo. Aquila pontic⁹ interpres secūdus
post. lxx. nascit^r. et Basiliides p̄hs ac heresiarcha

*istituit ut
te nauigie
si missi cele-
entur aquo
e jadegress
de Iesu
stitutus e*

alieno

damnatur. Thelephorus gretia genitus annis se
dit undecim. Qui missas tres cātari nocte dñice
natiuitatis instituit. Agrippa aduersus basilides
pro nra religiōe cōscribit. fauoranus. Et palemo
illustres rhetores celebrantur. Quadragesimale
ieiuniū a Thelephoro p hoc temp⁹ pmo iſtitutū
ac pceptuz q̄dam astruūt. Hadrian⁹ apd bayas
sexagenari⁹ obiit. Anthonin⁹ cognomento pius
cū liberis. Aurelio et Lutio. xxii. annis regnasse
cōperitur. Hic in oīi romano impio cautionib⁹
icensis cūctoz de vita relaxauit: et ob hoc pater
patrie appellat⁹ est. Galien⁹ insignis medic⁹ pga
mo asie nat⁹. Ippocratis ierpres: athenis: alexā
drie: et rome claruit. vixitq̄ annis octuaginta
septem. Apolloni⁹ phs stoycus calcedonēsis. Et
phs Basilides Antonini cesaris pceptores efful-
gent. Taurus biretius stoycus phs et athenensis
Trogus pompei⁹ hispanus: tocius orbis cōscribit
historias. Iustin⁹ eius discipul⁹ atq̄ libroz suoz
abreuiatorz codicē pro xpiana religiōe cōscriptū
impatori traxit. Valētin⁹ hereticus agnoscit⁹.
Higin⁹ grecus et athenis educatus ānis q̄tuor
pontifex maximus romanā rexit eccliam. Pius
primus italus genere annis dumtaxat undecim
Taur⁹ platonice secte phs clar⁹ hēt. Mesomeedes

ante d. A.

cretēsis musicus et poeta floruit. proinde hiero⁹
 ita meminit. Iustinus pbs hitu queq; phāy ince-
 dens de neapoli urbe palestine p religione xpi
 plurimū laborauit in tm ut ātonino quoq; pncipi
 et filiis eius et senatui: librū contra gentes scriptū
 daret: ignominianq; crucis nō erubescet. hic cū
 turbe romā: crescensez cinicū qui multa ad uersuz
 xpianos blasphemabat redargueret gulosum: et
 mortis timiduz luxurieq; et libidinū sectatorem:
 ad extremū stutio eius et insidiis attratus accu-
 satuſq; qd xpianus esset: p xpo sauguinē fudit.
 Melito asian⁹ sardēsis eps librū ipatori Marcho
 antonino scđo qui Frontonis oratoris discipulus
 fuit pro xpiano dogmate devit. Teophilus sext⁹
 anthiochēsis ecclie presul sub impatore. Marcho
 antonino scđo librū contra martionē composuit:
 qui usq; hodie extat. Apollinaris asie hieropolita
 nus eps sub impatore. Marcho antonino scđo
 floruit. Cui et insigne uolumē pro fide xpianoy
 dedit. Dionisius corinthioruz ecclie antistes tante
 eloquentie et industrie fuit ut nō solū sue ciuitatis
 et puitie pplōs: s; et aliaz urbiū et quintiaꝝ epos
 epistolis erudiret. Cinic⁹ cretēsis urbis eps scrip-
 sit ad Dionisiū corinthioꝝ p̄sulem ualde elegātez
 eplām. Et hi ambo sub impatore Antonino scđo

et Lucio aurelio. Cōmodo claruerūt. Tatian⁹ qui
pmū oratoria artez docens nō paruā sibi ex arte
rhetorica gliaz cōparauerat. Iustini martiris secta
tor fuit: flores i ecclia q̄di ab ei⁹ latere nō dis
cessit. postea uo inflat⁹ eloq̄ntie tumore nouā cō
didit heresim. Philipp⁹ ep̄s cretēsis hoc ē urbis
cortine: cui⁹ Dionisius in eplā sua meminit: quā
scripsit ad eiusdeꝝ ciuitatis eccliaz: pclarū a dūsuz
Martionē edidit librū. Modescus etiam a dūsuz
martionē scripsit libros q̄ usq̄ hodie pseuerant
Bar dasanes in mesopotomia clarus habitus est:
qui pmū ualētim sectator: de in cōfutator: nouā
heresim cōdidit: ardens eius ab asiriis p̄dicat⁹
igēniū: et i disputatōe uehemēs. bi pfecto t̄pib⁹
Marchi antonini scđi: et Luci aurelii commodi
floruerūt. Anicet⁹ pōtifex maxim⁹ natione sir⁹
ānis. xii. rome p̄sedidit. Antonin⁹ cū iam uixisset
ānis. lxxii. igenti nominis fama morit⁹. March⁹
ātonius eius q̄ german⁹ Lutius aureli⁹ cōmodus
ānis decem et octo p̄ncipant⁹. Egesipp⁹ historic⁹
et frōto orator: isignes habent⁹. Sother campan⁹
rome sūmus antistes ānis nouē sedisse p̄hibetur
Eleutheri⁹ uero sexdeciz: qui grec⁹ ḡne rome pō
tificatū excoluit. Atticus platonice secte ph̄s ag
noscit⁹. Cōmodus annis. xiii. regnasse cōputatur

victor p̄mus natione grecus p̄tificalem ānis. x.
 tenuit cathedraꝝ. Helius p̄tinax uno p̄ncipatur
 āno. Iulianus iurisconsultus helioptinace p̄pto
 ipiū agreditꝝ; s̄ mox a Seuero necatur. Seuer⁹
 itaq; p̄tinax ānis decē et octo p̄ncipatū tenuisse
 describitur. Hic grecis latinisq; l̄ris satis edoct⁹
 Eleutheriū papā iubet martirii sanguine balneari
 de his uero hieronim⁹ hoc moto refert. Victor
 tredecimus romane urbis episcopus: super qōnes
 pasche utilia q̄deꝝ scribēs opuscula: rexit eccliaz
 sub Seuero principe annis. x. Hereneus photini
 episcopi qui lugdunenseꝝ i gallia regebat eccliaz
 presbiter a martiribus eiusdeꝝ loci ob quasdam
 ecclie qōnes legatus romā missus honorificas sup
 noīe suo ad Eleutheriū episcopū profert literas
 postea iam photino prope nonagenario ob xp̄i
 martiriū coronato i loco eius substituitꝝ. Cōstat
 autē polycarpi cuius supra fecimus mētionē sacer
 dotis et martiris hūc fuisse discipulū. floruit ma
 xime sub Comodo p̄ncipe qui Marcho ātonino
 scđo in impiū successerat. Panternus stoyce secte
 ph̄s iuxta quādam ueterē in alexandria cōsuetu
 dinē: ubi a Marco euangelista semp ecclesiastici
 fuere dōctores: tante prudētie et eruditōnis: tā
 in scripturis diuis: quaꝝ i seculari litteratura fuit

ut indian quoque rogatus ab illis gentis legatis a
demetrio alexandrie episcopo micteretur: ubi repperit
Bartholomeu unu de .xii. apostolis aduertuz dñi
iesu xpisti et. Mathei euangeliu predicasse. Floruit
sub seuero principe: et antonino cognomento cara
calla. Chodon gne asianu a tariano de quo sup
diximus rome in scripturis eruditus edidit plima
pricipium quod uersus martionē opusculū. sed et in
hexamerō elegantes tractatus composuit: terpibus quod
cōmodi et seueri cōscriptis. Clemēs alexandrine
ecclie pribiter Pantheni auditor: post eius morte
alexandrie ecclasticā scolā tenuit. Caretheseon
id est doctrinarū magister fuit. Extat alexandri
iholimitatū episcopi: qui cum Narciso postea rexit ec
clesiaz: epistola sup ordinatōe asclepiadis conse
ssoris ad antiochēses cōgratulātis eis: i qua ponit
in fine. Hec uobis dñi frēs scripta transmisi per
Clemētēz beatū pribitez uirū illustrem et probatus
quē uos quoque scitis: constat originē huius fuisse
discipulū. Floruit at Seueri et Antonini filii ei⁹
tpibus. Milciades cuius rhodoz in opere suo quod
aduersuz montanū: priscā: maximillā quod cōposuit
Apolloni⁹ vir disertissim⁹ scripsit aduersus praefac
tos isigne et longū uolumē: hi duo sub cōmodo

51

Seuero p̄ principib⁹ floruerūt. Sera piō undecimo
cōmodi impatoris anno: anthiochie ēps ordinat⁹
scripsit eplā; ad carniū et pōtiū de heresi mōtani
Apollonius romane urbis senatoꝝ sub commōdo
ac seuero principe proditus qđ xpianus esset im
petrato ut rationē fidei sue red̄deret: insigne uo
lumē cōposuit: qđ in senatu legit et nihilominus
sentēcia senatus pro xp̄o capite trūcatus est. The
ophilus casarie palestine p̄sul: sub Seuero p̄ncipe
ualde utilē composuit eplām. Bathillus corinthi
ēps sub eodē cesare clarus habit⁹ librū dictitauit
elegante. Policrates ephesioꝝ ēps scripsit adūsus
Victorem ēpm romanū epistolā sinodicā: in qua
docet se aplī Iohanis et ueterū autoritateꝝ sequi:
Floruit tēporibus Seueri p̄ncipis eadeꝝ etate qua
Narcissus bierosolime Heraclitus sub cōmodi se
ueriq̄ imperio in aplūm cōmentarios composuit
Maximus sub iisdeꝝ p̄ncipibus famosan qōnem
insigni uolumine uētilauit vnde malū: et qđ ma
teria ateo facta sit. Cāndidus regnātibus supra
dictis i hexamerō pulcherrimos tractat⁹ edidit.
Appion sub Seuero p̄ncipe similiter i hexamerō
tractatus fecit. Sext⁹ sub impatore seuero librū
de resurrectōe scripsit. Rabian⁹ sub eodē p̄ncipe
edidit qđaꝝ opuscula ad xpianū dogma p̄tinētia

Iudas de. lxx. apd Danielē hebbdomadib⁹ plenis
sime disputauit: et christiographiam superioꝝ
tēpoꝝ usq; ad decimū seueri pduxit annū. Eodē
quog̃ tēpore Musanus phs agnoscit⁹. Sēpherin⁹
natione roman⁹: in pōtificatu decem sedit annis.
Antonin⁹ caracalla ānis impat septem: hic seueri
fili⁹ suā nouercā duxit uxorē. Et demūq; pegit
annos. Matrinus p̄faturā pretoriū gerēs impator⁹
factus p̄mo anno impīi sui interficit⁹. Marchus
aurelius p̄dicti Antonini ut putat⁹ filius annis
quatuor⁹ principatus est. Heliogabali sacerdotis
tēpluz impudicissime edificatur. iam in presētiaz
reor quorūdā orthodoxe ecclie uiroz nomina cō
texere: qui q̄uis nō scripserit: dei tñ templū suo
sanguine irrigarūt. Stephanus prothomartir ac
pmicerius dñm inter lapidantiū man⁹ precatus
est ut Paulū psecutorē ad se traheret: qđ si non
orasset. Sane constat deū sua ī mēte paulū pdere
decreuisse. Vitalis sub nerone passus est. Ne reus
et Archille⁹ petri apli discipuli domitiani gladio
occidunt⁹. Geruasium atq; Prothasiū germanos
ne rōis seuicia strāgulauit. Praxedis et Potētiana
nouat⁹ et thimothe⁹: sorores fratresq; sub Marcho
antonio coronantur. Apollinaris petri sectatoꝝ.
Vespasiani immanitate necat⁹. Nazari⁹ Neronis

eruasio et
harmo

impietate pimitur. Maria magdalena apostola
dignissima. Martha. Lazarus. Maximin⁹. Sedo
ni⁹ qui et cec⁹ nat⁹; et ax̄po irradiat⁹. Marcella
marthe pedisseca; quā refert saluatori euangeliū
dixisse. Beat⁹ ueter qui te portauit; et ubera que
suxisti. Post dñi ascensionē quodam nauigio in
massiliaz deuenerūt. Marcialis un⁹ ex. lxxii. et
petri discipulus: qui puer ille extitisse fertur quē
dñs in medio statuit discipuloy. ad p̄dicanduz
in galliis destinat⁹. Martian⁹ q̄ et alius asseritur
puerul⁹ qnq̄ panes ordearios habēs: siracusian⁹
epps ordinat⁹. Vrissin⁹ qui et nathanael; de quo
dñs ait. Ecce uere israelita in quo dolus nō est.
in gallias p̄exit. Julianus qui et Simon leprosus
quiq̄ x̄pm suscepit hospitio i frācian p̄dicatur⁹
accessit. Amator et sua cōiux veronica: gloriose
marie virginis familiaris et amica: eodē tpe clarue
rūt. Simphorian⁹ sub Diocletiano cruore sacrat⁹.
Heustachius cū uxore et natis Traiani tormētis
occiditur. Tertullianus p̄sbiter Carthaginensis
acris et uehemētis ingenii sub Seuero p̄ncipe et
Antonino caracalla maxime floruit. Origenes: q̄
ad adamātius decimo seueri p̄tinacis anno adūsum
x̄pianos p̄secutione cōmota: a Leonide p̄re x̄pi
martirio coronato: paup relinqutur. Quante autē

glorie fuerit; hinc apparet quod roman uenit sub
Nepherino urbis ep̄o: et ad philippū imperatōrem
qui p̄m⁹ de regibus romanis xpianus fuit et ad
m̄rēz ei⁹ litteras fecit: que usq̄ hodie extāt. Quis
ignorat. et qđ tñ in scripturas diuinās habuerit
ut etiam hebrean linguā contra etatis gētisq̄ sue
naturā edisceret. Et exceptis .lxx. interpretibus
alias quoq̄ editiones i unū cōgregaret uolumē.
Aquili scilicet: pontici: proseliti: et Theodosioris
hebronei: et Simmachi eiusdem dogmatis. Illud
de immortali eius igit̄ nō tacēs quod dialecticā
quoq̄ et Geometriā. Arithmeticā. Musicā: grama
ticā Rhetoricā om̄iūq̄ ph̄oz sectas ita didic̄t:
ut studiosos quoq̄ seculariū litteraz sectatores
haberet et interpretaretur eis quotidie. Cuius tpe
aduersum xpianos et in religionē philippi deciū
desuire plegimus. in qua etiā p̄secutōe Fabian⁹
romane eccleie ep̄s occubuerit. Vixit origenes usq̄
ad gallū et volusianū. i. usq̄ ad .lxix. etatis annū
Ammonius vir disertus et eruditus i ph̄ia eodez
tpe alexandrie clarus habit⁹ est. Et usq̄ ad extre
mā uitā xpianus pseuerauit. Ambrosius primū
martionites de inde ab Origene correctus ecclie
diaconus et cōfessionis dñice glorie insignis fuit
hic q̄ppe vir nobilis et nō in elegatiis ingenii fuit

sicut ei⁹ ad origenē eplē indicio sunt. Triphon
origenis auditor ad quē nōnulle ei⁹ extat eplē
in scripturis eruditissim⁹ fuit qđ qđez et multa
ei⁹ sparsim ostendunt opuscula. Minutius felix
rome insignis causidic⁹ scripsit diagolum xpiani
et ethnici disputantiū qui octauus inscribit⁹. Ga
yus sub zepherino romane urbis episcopo e sub
Antonino seueri filio disputatōez adūsuz pculuz
montani sectatorē ualde insignē habuit. Cerill⁹
arabie Botrenus eps cū aliquāto tēpore gloriose
rexiset eccliam; ad extremū lapsus in heresin; ab
Origene correctus scripsit uaria opuscula. Clariuit
āt sub alexandro. Mammea filio et. Maximino
et. Gordiano qui in impium successerūt. Calixt⁹
primus romanusq; annis quinq; rome cathe draz
pontificalē tenuit. Sed Vrbanus pmus etiamq;
roman⁹ annis octo. cuius tēpore pmū cepit roma
na ecclia predia possidere. Alexāder ānis. xiii.
impauit. Vulpianus iurisconsultus alexādri asse
ssor insignissimus habetur. Mammea imperatoris
mater uniuerso pplō carissima doctrinā xpianaꝝ
edoceri cupiens Origenē audire pcurauit. Pon
tianus romani generis pontifex maximus annis
quinq; p̄sedidit. Maximianus ānis tribus regnasse
pibetur. Gordianus uero sex. Per hec tempora

Porphirius ph̄s athenensis ysagogas scripsit ad
cathegorias aristotelis putiles; hic xp̄iani dogma
tis hostis acerrimus. Ciriachus p̄otifex anno uno
rome sedit; nam pontificatui cessit. Et vrsulam cū
suis sodalibus ad martirium capescētū secutus est
Anterus p̄ Ciriachū antistitē substitutus natione
grecus anno uno prefuit. Sed Fabian⁹ romanus
et romane urbis ep̄s annis. xiii. Philippus p̄mus
oīuz ex romanis ip̄atoribus xp̄ian⁹ annis septem
impasse narratur. Huius principis anno primo
Millesimus ann⁹ romane urbis ab ei⁹ initio fuisse
doceſt̄ expletus. Detius cū philippos p̄reſ et filiū
suis satellibus occidiſſet; vno p̄ncipatur anno: Et
odio Philippoz in xp̄ianos p̄secutioneſ mouet:
iqua diacon⁹ Laurētius et Fabian⁹ romanē ecclie
ep̄s. Sixtus. Hippolit⁹. Abdon; et Sennē ob xpi
cōfessionē martirio laureāt̄. Paulus thebe⁹ p̄mus
heremita ſcītate celebraſt̄. Et Antoni⁹ mcnach⁹
in egipto nominat̄. A quo p̄mū cōdita ſunt mo
naſteria. Gallus et uolusian⁹ ei⁹ fili⁹ ānis duob⁹
regnasse p̄hibet̄. Cornelius roman⁹ et apostolice
ſedis antistes ānis trib⁹. Lutius quoq̄ tufcus atq̄
Luchan⁹ trib⁹ etiā rome p̄fuſſe repit̄. Valerian⁹
cū Galieno ei⁹ filio ānis q̄ndecim impauit. Gothi
Gretiaſ. Macedonia. Asia. Pontūq̄; de populat̄

27

Valerian⁹ in xpianos psecutōeſ fecit: in qua Pan
crati⁹ tertio decimo etatis ſue āno pro xpī nōine
gloriosissime moritur. Hippolit⁹ cuiusdaz ecclie
eſps: nomē q̄ppe urbis ſcire nō potui: ſcripſit nō
nullos in ſcriptura cōmentarios; et ſub Alexād⁹
impatore floruit. Alexander eſps cappa docie cū
deſiderio ſc̄oy locoy bierolimā pgeret: et nar
cillus epifcopus eiusdez urbis iam ſenex regeſet
eccliaz; et Narciſſo et multis clericis eius reuelatū
est altera die mane itari eſpm qui adiutor ſacer
totalis cathedre eē deberet. Ita q̄ re īpā cōpleta
ut predicta fuerat: cūtis in paleſtina eſpis in unū
congregatis ad nitente quoq̄ ipſo uel maxime
narciſſo bierolimitane ecclie cū eo gubernaculū
fufcepit. Ardente at pſecutione ſub Decio: quo
tempore Babilas antiochie paſſus ē. Ductus cesareā
et clauſus in carcere: ob confeſione xpī martirii
naſcitur palmā. Iulius africanus: cuius quinq̄ de
temporibus extat uolumina ſub impatore. Marcho
aurelio antōino. qui Matrino ſuccederat: ad Ori
genē: et Aristidē ſcripſit eplās. Thedorus qui
poſtea Gre⁹ appellat⁹ ē: neocesarie pōti epiſcop⁹
phiaz ab Origene pcepit. Cornelio⁹ romane urbis
eſps ad quem octo Cipani extat eplē ſub Galo et
Volusiano rexit eccliaz ānis duob⁹. Cui ob xpī

amore martirio coronato successit Lucius. Cipriani
afer p̄mū gloriose rhetorica docuit ex iñ sua dñe
p̄sbitero Cecilio aquo et cognomentuz sotit⁹ est
xpiān⁹ factus. om̄ez substanciaz suā paupib⁹ ero
gauit. Ac post nō multū. t̄pis electus etiā in pres
bitez⁹ episcop⁹ carthaginēsis cōstitutus est. Huius
ingenii supfluū est indicē texere cū sole clariora
sint eius opa passus est sub ualeriano et galieno
p̄ncipibus p̄secutōne. Pontius diacon⁹. Cipriani
usq ad diē passionis eius cū ipso exiliū sustinēs
egregiū uolumē uicte et passionis Cipriani reliquit
Dionisius alexandrine urbis eps sub heracla cha
theseō scholā presbiter tenuit. Origenis uel insig
nissim⁹ auditor fuit. Hic multas utiles et elegātes
scripsit eplās. Morit⁹ .xii. galieni impatoris āno
Cuius tempore heresiarche. Sabellius Damon.
Nouatianus: falsa dogmata seminabant. Malthiō
d̄sertissimus antiochene ecclie presbiter quippe
qui in eadez urbe rhetorica florētissime docuerat
multas dictitauit eplās. Claudio⁹ duobus annis
principatur. Stephan⁹ p̄mus romanusq̄ quatuor
creat⁹ pontifex rome ānis rexit eccliaz. Sixtus
uero secūdus athenis exort⁹ ānis tribus pontifi
cali sedit i cathedra. Aurelian⁹ sex impauit ānos
Sub quo. Cecilia martir et uirgo; martirii corona

triūphat. Tacit⁹ qui et Iacint⁹: uno āno regnasse
phibetur. Probus uero sex: qui miles strenuis ar-
guif⁹. Cui⁹ estate manichcoz suborta est heresis.
Dionisius ex monacho cuius gen⁹ non inuenitur
annis duobus cathedrā rome tenuit episcopale. Sed
felix p̄mus romanusq; tribus dū taxat annis
uerū Marchus confessor annis octo presedit Hic
martiriū solus euasit. Eutitian⁹ tuscus annis octo
mēsibusq; decē: pontife x maxim⁹: romanā guber-
nauit eccliaz. Sed Gai⁹ dalmaticus genere annis
xii. Carus cū filiis Carino et Numeriano annis
duobus principatus est. Dioclician⁹ et Maximia-
nus: ānis. xx. impasse phibent⁹. Sub his tirannis
plures xpiani martirio cōfessant⁹. Testis ē Anas-
tasia. Agatha. Lucia. Agnes. Barbara. Fides.
Eulalia. Cristina. Eufemia. Iustina. Sebastianus
Gorgoni⁹. Quītin⁹. Grisogon⁹. Cosmas. Damian⁹.
Valerius. Vincentius. Georgi⁹. Felis. Caprasi⁹.
Marcellin⁹. Valētin⁹. Marcell⁹ p̄mus et Felician⁹.
Vitus et Modest⁹. Quirit⁹. Sauiman⁹. Dorothe⁹.
Prothbus Iacitusq;. Mauriti⁹. Saturnini⁹. Quatuor
quoq; coronati. Videlicet. Seuerus. Seuerianus
Capofonis. Victorinus. Eodem etiam tpe Sancta
Pelagia. et Maria egyptiaca: acrem penitentiam
p̄egerunt. Marcellinus natōe romanus eiusdē q;

urbis ep̄s annis octo pontifex sed̄it. Gallerius
annis legitur impasse duob⁹: qui Diocleciani ua-
leria filiā duxit uxore Marcellus insup roman⁹
genere annis qnq̄ rome sedisse p̄ibetur Eusebius
ūo natōe grec⁹ ānis duob⁹ eccliaz rexit Melchiades
afer annis quatuor pontificatum tenuit. Huc usq;
om̄es p̄tifices antedicti uno excepto Marcho. s.
de quo supra meminimus: martires extiterūt: suo
eccliam sc̄taz sanguie consecrarunt. Silvester p̄mus
atq; romanus ānis. xxiii. romanā ad auxit eccliaz
nā Cōstantinū magnū sacro sc̄ificauit baptismate
Cuius impio nicenū conciliū cōgregatū est: quo
beatul Nicola⁹ murreoz presul iterfuisse p̄hibet
in qua p̄fecto sinodo Silvester pontifex pro bis
panie parte Oseo ep̄o cordubensi pro ytalie uero
Victori: uices cōmisit aplicas. Constantinus ānis
xxx. rexit impiū. Qui xp̄ianus effectus i greciā
p̄fisciscit: atq; Constantinopolim edidit: que p̄pus
Bisantiū dicebat p̄idem tps Crus xp̄i sc̄issima
ab Helena cōstantini matre hierosolimis repta ē
Marchus natōe roman⁹ annis trib⁹: rome p̄sident
Iulius quoq; roman⁹ genē p̄tifexq; annis. xi. Sz
Liberius etiaz rome natus eiusdēq; urbis antistes
ānis decē. Felix tñ sc̄dus in p̄tificatu substitutus
uno anno rexit eccliam: indeq; Liberius p̄dictus

secunda uice Repostus post Felicis obitū: qnq; cathedralē rome tenuit ānis. quē post/
modū Damasus papa sinodali iuditio publice
condemnauit. Archelaus ep̄s mesopotanie: librū
disputatōis sue quem habuit aduersuz manicheū
exeunte de ps̄ide Iiro sermone cōposuit. Clariuit
sub impatore Probo. Qui Aureliano tacito q; suc
cesserat. Anatolius alexādrin⁹ laodicie sirie ep̄s
sub Probo et Caro impatorib⁹ floruit. Mire doc
trine uir in Arithmeticā. Geometriā. Astronōia
Grammaticā. Rhetorica. Dialetica. Victorinus
petabionēsis ep̄s nō eque latīnā ut grecā linguaz
nouerat: ad extremū martirio coronatus ē. Pam
philus p̄sbiter eusebii cesariensis epi nccius tanto
bibliotece diuino amore flagrauit: ut maximan
partē origenis uoluminū sua manu descripsiterit:
de quo hierominus ait. Origenis uolumina pluri
ma: manu Pamphili exarata repperi: que tanto
amplectorz et seruo gauđio: ut Cresi opes habere
me credā. Sub p̄secutōe Maximi: passus est mar
tiriū. Eurius alexādrine ecclie p̄sbiter: Sub Caro
et Diocletiano p̄ncipib⁹ florētissime docuit pplōs.
et tāta sermonis diū sozq; tractatuū q; usq; hodie
extāt iucnit elegātiaz: ut Origenes iunior uocaret
Lucian⁹ uir disertissim⁹ antiochene ecclie p̄sbiter

tñ i scripturaz studio laborauit ut usq; nūc qdā
exemplaria scripturaz Lutiana nūcupen⁹ . passus
nīcome die ob confessionē xp̄i sub maximi psecu
tione. phileas de urbe egypti : quē uocatur thinus
nobili gesie et non paruis opibus suscep̄to epatu
elegantissimū librū de martirū laude composit.
demū : pro xp̄o capite truncatur. Arnobius sub
Dioclitiano p̄ncipe Siche apd africā florentissime
rhetorica docuit. Scripsitq; adūsum gentes que
uulgo extat uolumina. Firmian⁹ qui et Lactati⁹
Arnobia discipulus : sub Diocliciano p̄ncipe nico
medie rhetorica docuit. Et extrema senectute
maḡ cesaris Crispi filii Constantini i gallia fuit
qui postea ap̄re intersectus est. Eusebius cesaree
palestnie ep̄s : i scripturis diuinis studiosissim⁹ : et
bibliothece sacre cum pamphilo martire diligētis
sim⁹ puestigator: edi didi finita uolumina. Et con
tra porphiriū qui eotē tēpore scribebat in sicilia
ut quida; putant. Floruit maxime sub cōstantino
imperatore et cōstantio et ob amiciā pamphili
martiris ab eo cognomentū sortitus est. Thebitius
eduo; .i. augustudunensis ep̄s sub cōstantino cele
berrime fame i gallis habiti⁹ est. Tethodi⁹ olimpii
Licie et postea Tiri ep̄s: nitidi compositiq; sermōis
adūsum Porphiriū cōfecit libros : et ad extremū

nouissime p̄secutōis; siue ut alii affirmāt sub decio
et valeriano in chalcide grecie martirio coronat⁹
est. Iuuēcus nobilissimi ḡnis hispan⁹ p̄sbiter q̄tuor
euāgelia hexametris uersib⁹ pene ad úbū trans/
ferens quatuor libros cōposuit. Et nōnulla eodez
metro ad sacramentoꝝ ordinē ptinentia; sub cōs
tantino floruit principe. Eustachius anthiochene
rexit eccliaz: et aduersuz arrianoꝝ dogma con po
nēs multa sub Conſtatino p̄ncipe i exiliū pulsus
est. Marcellus anticiranus ēps sub Constantino
et cōſtantio p̄ncipibus floruit: multa q̄ diuersaz
disputatōuz scripsit uolumina: et maxime adūſuz
arianos Athanasi⁹ alexādrine urbis ēps multas
arrianoꝝ p̄cessus infidias: ad conſtantē galliaz
p̄ncipē fugit. Vnde reūſus cū litteris: et rutsuz
post mortē eius fugat⁹: usq; ad Iouiniani impiū
latuit: aquo recepta ecclia sub valente morit⁹. hic
historiā scripsit Antonii monachi uitā continētis
Antonius monach⁹ cuius uitā p̄dictus athanasi⁹
insigni uolumine p̄secutus est cōſtantino et filiis
ei⁹ regnātib⁹ effloruit. Basili⁹ anquiran⁹ ēps artis
medice scripsit contra Marcellum de uirginitate
librū et nōnulla alia. Et sub rege cōſtantio. Ma
cedonie partis cū Eustasio sebasteno p̄nceps fuit
Theodor⁹ herclee thraciaꝝ ēps elegātisq; aptisq;

sermonis et magis historice intelligentie sub cōstan-
tino p̄ncipe i euāgelia cōmētarios ed idit . Eusebi⁹
emisen⁹ eps elegatis et rhetorici ingenii inumera-
biles et qui ad plausū ppli p̄tinēt consecit libros:
tpib⁹ constantii floruit . Triphil⁹ ciprilett̄sis siue
leuchonte eps eloqntissim⁹ sue etatis . Et sub rege
cōstantino celeberrim⁹ fuit . Donat⁹ aquo Donati
ani sub Cōstante cōstantioꝝ p̄ncipib⁹ totan pene
africā et maxime uideā sua p̄suasiōe decepit . Af-
terius ariane p̄hs factōis regnante cōstantio scrip-
sit . Lucifer caralitan⁹ episcop⁹ cum Pancratio et
Hilario romane ecclie clericis ad constantium im-
patorē a Liberio episcopo p̄ fidē legatus missus cū
nollet sub noie athanasii nicenā damnare fidem
in palestinian relegatus mire cōstantie et p̄parati
animi ad martiriu impatorem scripsit librūq; ei
legendū misit: ac nō multo post sub Iuliano p̄nci-
pe caralis reuersus ualētiano regnante obiit . Sub
Massentio Chatherina virgo floruit . Non multo
post Blasius . Capadocus Patriti⁹ . Gordian⁹: et
Donatus: martires: insuper Iohanes et Paul⁹ xp̄m
confitentes martirio coronātur . Constantinus et
Cōstans germani ānis uigiti quatuor regnauerūt
Iulianus uero ānis duob⁹: qui ex clero impator
effectus apostata inde at q̄ p̄phan⁹ . Metrodor⁹

p̄hs agnoscit̄. Eunomia xp̄iana uirgo in eloq̄ntia
claret. Donatus gr̄māticus hiezonimi p̄ceptor
rome insignis habet̄. Victorinus afer et rhetor in
romano foro statuā meruit. Antoni⁹ monachus
centesimo sexto uite sue anno expleto: in heremo
moritur. Heliodor⁹: librū de naturis rerū com-
ponit: quo unū fore principiū astruit. Iouinianus
catholic⁹ uno p̄ncipatur āno. Valentian⁹ et valēs.
frater ei⁹: annis quatuor decim imparūt. Eusebi⁹
natōne sardus et exletore urbis romane uerelleñ.
ep̄s sub Iuliano impatore i psalmos cōmentarios
eodidit. Fortunatian⁹ afer a cōgleensis p̄sul impāte
constantio in euangelia titulis ordinatis breui et
sermone rustico scripsit cōmentarios. Achatius
quē quia lusc⁹ erat unoculū nūcupabant diūlos
male de fide sentiēs tractat⁹ dictauit. Sub cōstan-
tio claruit. Scrapion in huseos qui ob elegantiaz
ingenii cognomē scholastici meruit carus antonii
monachi. A dūsuz manicheū librū eodidit egregiū
Et sub constātio p̄ncipe etiā in cōfessione inclitus
fuit. Hilari⁹ urbis pictanoy ep̄s aquitanie oriūd⁹
multa opa eodidit: duodecim aduersuz arrianos
confecit libros: est et ei⁹ ad constantiū libellus: et
hymnoy codex: mortu⁹ ē pictauis. Valentiniano
et valente regnabitibus victorinus afer ut refert

hieronimus rome sub Cōstantio p̄ncipe rhetorica
docuit: et i extrema senectute xp̄i se tradēs fidet
scripsit adūs⁹ arriū libros more dialectico ualde
oscuros: qui et ab eruditis nō intelligunt⁹. Titus
botrenus ēps sub Iuliano et Iouiniano p̄ncipib⁹
fortes adūsuz manicheū scripsit libros. Damasus
romane urbis ēps elegās in uersib⁹ componēdis
ingeniū habuit: multaq; et breuia metro edidit: et
p̄pe octogenari⁹ sub theodosio p̄ncipe mortuus ē
Apollinaris laodicene s̄rie ēps: patre presbitero
magis grāmaticis i adolescentia opam dedit. Et
postea in sc̄as scripturas inumerabilia scribēs sub
theodosio impatore obut. Extant eius aduersuz
porphiriū. xxx. libri. qui inter cetera opa ei⁹ uel
maxime pbant⁹. Gregorius lacticus hiluerti ēps
usq; ad extrema senectutē: diuersos mediocri ser-
mone tractatus composuit. Marchianus nup̄ mei
urbis barcilone ēps castitate et eloqntia: et tā uita
q; sermone clar⁹ scripsit uaria opuscula: de qbus
est cert⁹ et cōtra nouatian⁹. Sub theodosio p̄ncipe
iam ultima senectute mortuus est. Photinus de
gallo grecia marceli discipulus et Smirnino ēps
ordinatus hebionis heresin istaurare conatus ē: et
postea a Valētiano p̄ncipe pulsus ab ecclia: plura
scripsit uolumina. Didimus alexandrinus p̄uat⁹

59

orbatus q̄ a patua etate oculis : et ob id elementoz
quoq̄ ignarus tm̄ miraculuz sui omnibus prebuit
ut dialecticā et geometriā: que uel maxime usu
indiget : usq; ad pfectum didicrit. is plura opa
nobilia conscripsit. Et de spū scō librū unū quem
hieronim⁹ in latinū uertit. Et in oſee octo ad hie
tonim⁹ scribens. Cuius quoq; rogatu in Sacha
riā libros qnq;: et. lxxxiii. etatis sue excessit ānuz.
Optatus afer ep̄s mileuitanus ex parte catholica
scripsit sub Valentianō et Valentino pncipibus
aduersum donatiane partis calumniā libros sex
in qb⁹ aſſerit crīmē donatianoz i nos falſo retor
queri. Cyrillus bierosolime ep̄s ſepe pulſus ecclia
et recept⁹ ad extremū ſub theodoſio pncipe octo
ānis i cōcussuz epifcopatū tenuit extat ei⁹ doctrine
quas in aſtolescentia compoſuit. Epiphani⁹ cipri
Salamine ep̄s ſcripsit aduersuz om̄es hereses libros
et in extrema ſenectute uaria opa cuđere niſus ē
Effrem e deſſene ecclie diacon⁹: multa syro ſermōe
compoſuit. Et ad tantan uenit claritatem: ut poſt
lectionē ſcrituraz publice in quibusdaz ecclis eius
ſcripta recitent̄. Legit ei⁹ de spū ſācto hieronim⁹
egregiū uolumē: qd qdaz de ſiriaca lingua ūterat
et acuīe ſublimis igenii etiā intrāſlatōe cognouit
Deceſſit ſub ualēte pncipe. Basili⁹ cesaree capa dōtie

que prius Maza uocabatur ep̄s egregios contra
euuomiū elaborauit libros; et de sp̄u sc̄to uolumē
et in hexamerō omelias. ix. morit̄ impante Gra-
tiano. Gregorius nazianzenus vir eloqntissimus
p̄ceptoꝝ hieronimi: aquo scripturas explanāte di-
dicit: ad. xxx. millia uersū oia opa sua cōposuit
qui etiā cipani. Athanasii: et maximi p̄hi laudes
edit̄. Deceſſit sub theodosio p̄ncipe. Diodorus
tharsensis ep̄s multa ad eusebii emissari characte-
rē p̄tinentia dictitauit. Cuius cū sensū secut⁹ sit
eloquentiaꝝ imitari non potuit ppter ignorantia
seculariū literar̄y. Lucius post athanasiū arriane
ptis episcopus. En nonus quoq; arrianos antistites
et lucillian⁹ abilee p̄ſul basiliotis sectatoꝝ: insp̄ et
Tibertian⁹ veric⁹: eodeꝝ tempore claruerūt. Patro-
non⁹ quinice hispanie ualde erudit⁹: et i mettrico
ope ueterib⁹ cōparand⁹. Cuius ſigenii extat opa
diuersis metris edita: treueris cefus est. Eodē etiā
tp̄e Iohanes Chrifostom⁹ claruit: quē licet hieroꝝ
in libro de uiris illustrib⁹ nō posuerit eū: m̄ i eplā
ad Damasun pontificē commendat plurimū. Et
fateſt̄ sane ip̄i⁹ ſuper matheū legiſſe cōmentarios
Et in eplā ad oceanū inqt̄: eodeꝝ tp̄e beatissimū
ſloruſſe Martinū. Damasus natōne hispan⁹ post
Liberiū atq; Felicē aīis decē et octo: rome p̄ſedit

60

bis ut supra hiero⁹ meminit multa metro heroico
dictauit opuscula Gratian⁹ cū fratre ualentiniano
sex annis regnarūt. Valentinian⁹ iunior cū theo-
dosio annis neuē impasse p̄hibetur. Theodosius
gñe hispan⁹ solus tribus annis. Cum honorio tñ et
archadio filii annis tredecim p̄ncipat⁹ ē. Eadēz
quoq; etate Iobanes anachorita insigniter claruit
qui teste august^o theodosio cōsulēti de eugenio
tyranno uictoriā predixit. Et theodosius contra
eugenii robustissimū exercitum magis orando q;
feriendo pugnauit Ait porro aureli⁹ Augustin⁹.
Milites nobis qui aderāt retulerūt: ex torta sibi
esse de manibus q;cū q; iaculabātur cū a theodosii
partib⁹ in aduersarios uehemēs uent⁹ iret: et nō
solum qcunq; in eos iaciebant^c cōcitatissime rapet
uerū etiam ipoy tela in eoꝝ corpora retorquerēt
vnde et poeta Claudianus ac florenten⁹ quāuis
a xp̄i nomine alienus: in ei⁹ tamē laudib⁹ dixit.
O numiū dilecte deo cui fudit abastris Se Louis
armatus: uehemēs tibi militat ethere. Et coniurati
ueniūt ad classica uēti hui⁹ impatoris amicissim⁹
esse probat^c ambrosius mediolanēsis ep̄s. Euagri⁹
actis et feruētis ingenii uitā beati atonii "de greco
athanasii i sermonē nostrū transtulit Ambrosius
alexandrinus auditor didimi scripsit aduersum

apollinarē uolumē multoz uerbiū de dogmatib⁹
Maximus p̄hs natus alexandrie: cōstantinopoli
eps ordinat⁹ est et pulsus insignē de fide adūsus
arianos scripsit librū quē mediolani gratiano p̄n
cipi dedit. Gregorius nisen⁹ eps frater basiliū āte
paucos annos hieronimo. Et ḡeg⁹ naziāzeno cō
tra eunomii legit libros. Iobanes antiochene ecclie
p̄sbiter eusebii emissen⁹: diodorici sectator⁹ multa
cōponere uisus est. Gelas⁹ cesaree palestine post
eunomiū eps accurati limatic⁹ sermonis dictus ē
q̄dāz scribere: sed celare. Theothim⁹ Cithiemoz⁹
eps in moz̄ dialogoz⁹ et ueteris eloq̄ntie breues
cōmentarioz edidit dexter. Amphilot⁹ biconii
eps. Cophronius vir app̄me erudit⁹ eodem tpe
floruerūt. Hieronim⁹ p̄sbiter patre o eusebio nat⁹
oppido stridonis: qđ agothis euersum dalmatice
quondaz pānonieq̄ confiniū fuit: anno theodosii
p̄ncipis. xiii. clarissim⁹ habit⁹ est. Paula et eusto
chiuz sc̄le diserte q̄ mulieres eodē tpe claruerūt.
videamus nūc qui d̄ deqbustoz p̄dictoz alio in
loco hieronimus referat: in epistola uero ad des
teriū inquit. Augustinus eps uolans p̄ montiū
cacumina: quasi aquila: et ea q̄ in radicib⁹ montiū
siant nō considerās: multa celoz spatia: terrarūq̄
situs: et aquaz circuluz:claro sermone p̄nuntiat.

61

Hylarius ep̄s romanoy lucifer.i.lucerna eccliaz
et preciosus lapis: ad quē mortalia uix ascendūt
pulchro sermone: aureo q̄ ore uniuersa loquitur.
Origenes adamati⁹ altiora atq̄ maiora cogitans
ppriū q̄ ingenuū ferre nō sufficiēs: aliud aliud q̄
sub necit: et cū hec nimio mētis ardore cogitat⁹
onerib⁹ maiorib⁹ caricabat se et cū sic incēdere
nō posset ruyna magna illuc deuolut⁹ ē ut ruyna
eius pareret doctrinas p̄ aliq̄s seductōes ineptas
multos q̄ de uia recta i alia uiā p̄dūxit, et ueuenē
eius quasi tinnulis uocibus syrenarunq̄ canticis
plures necare potuit. Melior omnibus in bonis:
peior in malis. Eusebi⁹ cesariēsis clavis scripturaz
custosq̄ noui testamenti multis maior in cōscripti
onibus agrecis condemnatur. Ambrosius frater
profundoz penna raptus et aeris uolucer quādiu
in profundū ingredit⁹ fructū de alto capere ui
det⁹. Et om̄es eius sentētic fidei ecclie et oīuz uir
tutū firme sunt columne. Pelagius brito quē cīns
ecclie quasi lupū de silua mirantur aureū colorē
sup nigrū uenenū cōponens fontē dulcē p̄mi mel
lis amaritudinis malicie commiscuit. Iouinianus
leta facie et corde aspero: potu dulcissimo felle cō
mixto: multos potauit. Iulius africanus uniuersa
sēpoz spatia cū om̄i pitia iugicop̄ sermōe cōstruxit

et nulla omib⁹ que sūt per eū in foto orbe unquā
data est contradic̄io. Hilari⁹ pictanoz ep̄s ac̄ta
nie oriund⁹ factioe Saturnini arelatensis ep̄i de
sinodo biterensi in phrigiaꝝ relegatus duodecim
aduersus arianos consecit libros. Martinus turo
noz ep̄s multis miraculoꝝ signis effulget: multo
rūq̄ sermone celebrat̄. Et Seuerus presbiter eius
discipul⁹ doctrina atq̄ lepoze laudat̄. Sempronii⁹
uir app̄me doctus agnoscit̄. Seuerianus ep̄s ome
liis declamator eximus miris effertur laudibus.
Petronius bononiensis antistes uir studiis et sanc
titate clarus obiit. Prudētius theologus poeta q̄
diuinias scripturas uersibus dec̄auit. Gaudent⁹
hispan⁹: atq̄ Libanus antiochen⁹ rhetores habet̄
insignes. Margarita theodosii patriarche filia uir
go deuota martirio coronat̄. Eutropi⁹ presbiter
historiaz scriptor vir eloquentia clarus habet̄.
August⁹ hipponeſis ep̄s aduers⁹ hereticos p̄dicat̄
acerteſime. Sancta Monacha aurelii mater de filii
conuerſiōe atq̄ sanctitate cōgratulat̄ amplissime
Horosius hispanus presbiter historiaruz cognitor
insignis habet̄. Quiritius p̄mus natione roman⁹
annis sexdecim cathedralē texit eccliaꝝ. Anas
taſi⁹ primus romanusq̄ annis duob⁹. Innocentius
quoq̄ p̄mus albanensis ḡne annis q̄n decim iome

sedisse phibet^r. Archadi⁹ cū honorio fratre ānis
 duodecim imparunt. Honorius cum theodosio
 germani filio annis. x^v. regnauerūt. Iohannes mo-
 nachus cognomēto cassian⁹ facūdus scriptor² ha-
 betur per hec etia^z tpa donat⁹ ephesin⁹ antistes:
 uirtutib⁹ mirandis insignis dracone^z in ore eius
 expuens necauit ingentē. Quem octo iuga bouū
 ad incendii locū uix trahere potuerūt: ne aetem
 ip̄i⁹ putredo corruperet. Theodosius minor ar-
 chadii nat⁹ cū gratiano ualētianoq^b ānis. xxvii
 principatus est. Tunc ip̄is diabolus effigie moysis
 apd cretā iudeis apparuit: et dū eos siccō pe de-
 primare in terrā libertatis ducere pollicet^r: pluri-
 mis ex eis sub mersis: residui saluati sunt: et con-
 festim ad xpi fidem: grāncque uertūtūt. Nosim⁹
 natione grecus: annis fere duobus sacerdotalem
 tenuit cathedrā. Sed Bonifacius pm⁹ romanus qp
 annis fere quatuor. Celestin⁹ pmus etiā roman⁹
 octo annos sedisse phibet^r. Proba a delphi procon-
 sulis uxor in laude xpi uersatur: centone^z sane
 componens uirgilianis uersiculis coaptauit: cuius
 quidem nō miramur studiū: sed laudamus inge-
 nū: qd tamē op⁹ inter apocryphas scripturas in-
 scribitur: hanc plerique ante hieronimū et aug⁹. fuisse
 autumāt: pro ut ex uerbis hieronimi in epistola

Proba Adey
 Parconsulus

ad paulinū coligitur: cū inqt. Quasi nō legerim⁹
homero cétonas: et uirgilio cétonas; ac nō sit etiā
et maronē sine xpo possim⁹ dicere xpianū: quia
scripserit: iā redit et uirgo redeut saturnia regna
Iam noua pgenies: celo dimictitur alto. Et patrē
loqntē loqntē ad filiū. Nata mee uires: mēa mag
na potētia sol⁹. Et post uerba saluatoris in cruce.
Talia pstabat memorās: fix⁹ q̄p manebat. puerilia
sunt hec et circulatorū ludo similia docere qđ
ignores ymo ut cum Stomacho loquar nec hoc
quidem scire qđ nescias. Sedulius p̄sbiter opus
pascale composuit herocis uersib⁹ qđ isigni lau
de p̄fertur. Nestorius cōstantinopolitanus ep̄s
nephāduz errore in ecclīa dei subleuare conatur.
Sixtus terci⁹ natione roman⁹ ānis octo gubernā
uit ecclīam. Martian⁹ et Valētinian⁹ ānis septem
imparūt. Leo pm⁹ tuscus q̄p genere romane urbis
ep̄s annis .xxi. cathedralē templū excoluit. Hic
in omeliis declarādis at q̄p sermonib⁹ exponēdis
eloquētissimus. Leo maior cū Leone minore filio.
.xvi. regnare annis computat̄. Paulinus nolane
ciuitatis antistes habet̄ celebraturq̄ piissim⁹: qui
postea q̄p sua bona in captiuis consumperat redi
mendis: sese barbaris pro recuperando uidue filio
in seruitutez dedit. Zeno annis decem et septem

impio pncipat^r. Fulgenti^r afer atq^p p^sul sciētia
 et fide clar^r habet^r. Et p^sper a^ctanic^r ep̄s leonis
 pape scriba doctrina cōmendat^r egregi^r. Mamer-
 tus uiennēsis antistes. Genonepha virgo parisiēsis
 p^digiis multis effert^r. pⁱdem etiā t̄ps Eucherius
 lugdunēsis ep̄s. Hilaris arelatēsis. presul. Anian^r
 aurelianēsis ep̄s. et apd antiochiā sc̄ts Simeō sc̄ti
 monia disciplinaq^r floruerunt. Iustinian^r ecclie
 ualentine p^sul. Et Abit^r etiam antistes seculariū
 literaz eruditissimus libros qnq^r carmine edidit
 heroyco. Anastasius annis. xx vii. impio pont^r
 est. Et Iustinus maior: annis septem pncipatur.
 Simachus cōsul ac Patritius ph̄s et Boetius. Sena-
 torz vir om̄i sciētia app̄me pollēs: rome claruerūt.
 Hoc t̄pe Theodoric^r ytalie rex: i hispania nat^r
 est solium: et xpianos diris pcelebres supplicis
 enecat. Hilarius natione sardus: annos sex rome
 presedit. Simplitius uero tiburtinus gñe anis. xv
 pōtificatū tenuit. Boetius vir senatorius ob suspi-
 tōne affectate libertatis a theodoricō papie exilio
 damnatus moxq^r i carcere trusc^r plura cōscribit
 atq^p ip̄ius vxor mulier facūdissima Elpe nomine
 gñe Sicula Petri et Pauli aplōz hymnos edidit;
 insuper et epigrāma suo thumulo in scribendū.
 Quod tale austruit^r. Elpe dicta fui sicule regionis

Simachus
Boetius

Elpe

alumna. Quam pecul apatria conjugis egit amo: porticib⁹ sacris iam nūc peregrina quiesco iudicis eterni testificata tronuz. Brighida virgo penitēcia clara in scotia morit⁹. Benedict⁹ monasterii mōtis cassinii regulato: et abbas summa uite cōtinentia celebrat⁹. Maurus benedicti discipulus in gallia uenerat⁹. Placit⁹ siciliam perrexit; indeq⁹ captus a barbaris p̄miceri⁹ emonachis martirio. corona f⁹ Beata Scolastica Benedicti germana miraculis eſ fulget. Prescian⁹ cesariēsis grāmatic⁹ celeberrimi nominis claret. Boeti⁹ iam pri de m exilio reuocat⁹ et p̄etorio prefectus theodorici iussu simul cu: Simacho senatore atq⁹ alius prestātib⁹ viris iterfi cit⁹. Iustinianus annis triginta et octo regnasse describitur. Iustinus minor vndeclim. Tiberius uero ānis octo dum taxat principatus est. Felix tertio romanusq⁹ ānis nouē trono pontificū sedit Gelasius uero p̄mus atq⁹ afer ānis quatuor mēsi busq⁹ octo. Sed Anastasi⁹ secūd⁹ natōne roman⁹ ānis fere duob⁹. Herculani⁹ perusinoz ēps capitif⁹ abscisione agothis p̄emptus est. Cassiodor⁹ monachus seculari diuinaz scientia eruditus plurimū exaltatur. Arato: romane ecclesie subdiaconus actus aplōloz exametris uersibus cecinit egregie. Symachus romanus ḡne uel sard⁹ ānis q̄ndecim

mensibus q̄ septē solio pontificū p̄fuit. Hormisda
 natiōe campan⁹ annis nouē solio romanoꝝ sedit
 antistitū. German⁹ eƿs capuanus sc̄itate clarus
 habet. Genoneſa uirgo octogenaria parisius sc̄to
 fine q̄euit. Et beatus Leonardus captiuoꝝ rēdēp
 tor in regno francoꝝ eniuit. Iohanes p̄mus natōe
 tuscus annis quasi tribus romanā rexit eccliam.
 Felix qua rtus ḡnē sabinus annis quatuor. Sed
 Iohanes secūdus atq̄ romanus annis duob⁹ mē
 sibusq; quatuor. Hoc t̄p̄ Iustinianus impator
 sparsas multis uoluminib⁹ antiquas romanoꝝ le
 ges colligit et ad utilitatē renouatas fancit. Clau
 dianus antistes vir in factis eloquiis eruditissim⁹
 nominat⁹. Agapitus p̄mus atq̄ romanus: anno
 uno rome p̄fuit. Seuerus natione campanus āno
 cū dimidio. Vigilius quoq; roman⁹ ānis decē et
 nouē trono pontificū iminere phibet⁹. Remig⁹
 post multa patrata miracula longo cōfecto senio
 ad xp̄m p̄ficiscitur. Auitus uiennēsis eƿs literaz
 p̄ itia seculariū floruit. Inuentio sancti Michaelis
 p̄ idez t̄p̄ in mōte gargano cepit exordiū. Pela
 gius p̄m⁹ genere roman⁹ ānis quatuor: decem q̄
 mensib⁹ rome pontifex maxim⁹ uixit. Hac etate
 ymaginis passio repta celebratur. Brandanus in
 scocia illustris habit⁹ est. Qui fortunatas insulas

septentrionali nauigatōe requitēs mirabilia multa
cōspexit. Iohannes tertīus etiā romanus ānis. **xiii.**
mēsibusq; nouē. Sanctus germanus parisiēsis ep̄s.
Endiu⁹ columbanus i⁹ britania p̄s biter floruerūt
Fortunatus poeta uir igenio p̄editus sanctissimi
martini carmine heroylo gesta cōtexuit. Benedi-
ctus p̄mus atq; roman⁹ ānis trib⁹ pontificali eni-
tuit solio. Pelagius uo sc̄ts etiam romanus annis
decē: mēsibusq; q̄tuor trinathia ra fuit⁹ est. Florz
alm⁹ Sulpici⁹ bicturicēsis ep̄s. Mauriti⁹ ānis. **xxi.**
regnare: post inde Focas ānis octo imperare phi-
bet. Hic Focas seditione militari cōtra mauritū
ex grecoz gente p̄genitū creat⁹ ē. Auersus Focā
uero heracl⁹ bellū mouit: cūq; uita et regno p̄uauit
dēmūq; āmis. **xxx.** p̄ncipat⁹ est. Gregorius p̄mus
atq; roman⁹ q̄et magn⁹ dicit⁹. immo et maxim⁹
p̄tisfex: ecclie tec⁹ et ornamentū: anno dñi qn
gēt essimo et nonagesimo cepit: seditq; ānis. **xiii.**
mensibusq; sex: siēcia: eloqntia: et sanctitate toto
orbe notissim⁹. Cuius p̄uītētia ad xpi fidem bri-
tania cōuertitur. Claruit hoc tōpore Leander hispa-
nēsis ep̄s. Gregorii p̄tificis amicissimus. Ob cuius
cōtemplatōe atq; rogaū i⁹ lob morales edidit cō-
mētarios. Floruit quoq; et Fulgenti⁹ astigitanus
p̄sul. Et Isy'dorus post Leandiū yspaleū antistel-

65

insuper et sc̄ta Florentina: hi tres germani unaq;
soror: uno uentre editi: xp̄m deum unū colentes
vnā diuinā essentiā nūc in celo empireo cōtem
plant̄. Quoz pater Seuerianus nuncupabatur.
Vir etiam catholicus: atq; carthaginensiz dux.
Mater uero theodora uocabatur: mulier profecto
sc̄titate atq; pbitate clarissima. Dicam sane in pre
sentiaꝝ. O felicissima feminaz Theodora: que tot
uitros sc̄tissimos peperisti. Quod si fouisses dum
taxas Hisidorum: ad huc alioꝝ doctoz parētes
facile supares. Tu Hisidori gratia priuilegioꝝ
atq; fauore eternā tibi gloriā uēdicasti. Hisidori
ecclie yspalensis archipresul cūctis liberalibꝫ arti
bus plenissime eruditus: seculari scientia predit⁹
eloꝝ clarus. Sermone disertus argumentatōibus
pacut⁹: Obiurgationibꝫ lenis multa opuscula dic
titauit. Non enim silentio p̄terbo ethimologiaꝝ
librū magno diuturnoꝝ labore atq; miro igenio
compilatū: in quo oiuꝫ sciētiaz originē noticiāꝝ
nobis breui compendio trādidit. Qui porro hen
chiridion appellari posset. In quo etiaz rerū oiuꝫ
in uētores artiūꝝ mechanicaꝝ reptores habem⁹
Non igit̄ sine causa et absq; ratione Braulius ce
saragustan⁹ antistes Hisidori p̄amatus discipul⁹
ethimolgiarum uolumen tanto uoluntatis ardore

tantop̄ desiderio in spicere cupiebat atq̄ plegere
affectabat. Ammiror i uiro gramaticā: ip̄i⁹ nimis
oblectat eloquentia q̄ paucis modis atq̄ figuris
dialeticā complectat̄ amirari nō desino. Summā
ei⁹ theologiā diuanc⁹ sapiaz mihi liber sentēcias
ostendit. Cui etiā de Sūmo bono titulū ascripsit
Ceterum diuina pollere sc̄itatem quis ambigit in
terris uitā celestē duxit: et i numeris claruit p̄di
giis. Et uelut alter Ambrosius mediolanensis ēps.
Ex urbe ispalensi nocte nativitatis Dñice cōfestim
rapt⁹ est. Romā repente p̄ducit̄: flamine uehit̄
Mox Gregoriū pontificem allocqtur. Ex templo
redit: ut ex eodez loco atq̄ cathedra discedere
minime uideret̄. O felicem iquaz doctore pphaz
aplōrunq̄ dignitate gloriosum legim⁹ Abachuc
pphaz ebierusalem in babilōez allatū meminim⁹
et Ezechielez in hierusalē adiectum. Et in actib⁹
atq̄ gestis aplō⁹ spiri⁹ dñi rapt⁹ est celuz. In des
criptione atq̄ narratōne sanctissimi Hisidori mi
bachalarie uenerāde modū excessi. Et fateor eq̄dē
Et merito quippe: uolui hoc peragere et non sine
alioz sc̄toz iniuriā: qñquidem noui te Hisidori
sacris dogmatibus fore deditissimum ipsumq; pre
omib⁹ magnope caripendere: eiusq; codices atq;

idori pro
p̄io Romam
n̄cantaner
verzio.

disciplinas totis precordiis amplexari. Amplius
 dum Magumethes cordube predicaret: et leges
 nepharias truderet agarenis: atq; histori i mor
 tale phamā eroma ueniētis audiret. Mox fugit:
 latitat tremulus et ne in ip̄i⁹ man⁹ igne cōburen
 dus incideret in africā pfectus est huius sc̄ti atq;
 doctoris egregii discipulus et auditor extitit di
 u⁹ Ildefonsus archieps tholetan⁹. Sauinian⁹ tuſ
 cus anno vno: et mensibus quinq; romanā rexit
 eccliaꝝ. Petr⁹ gregorii pape diachon⁹ ip̄ius libros
 tuet̄: ne quoruꝝ emuloꝝ liuore atq; inuidia cō
 cremet̄. Tunc t̄pis Iohanes alexandrin⁹ c̄ps cele
 bris habet̄: qui ob eximiā in xp̄i paupes libera
 litatis ḡraꝝ elemosinarii nomē titulūꝝ sortitus est
 et elemosinarius appellatur. Auicena arabū prin
 ceps: et phisicus insignis. Auerroys cōmentator
 egregius: cordube philosophātur. Bonifatius ter
 tius at q; roman⁹ annis duobus et octo mensibus
 romane pfuit ecclie. Sed quartus bonifati⁹ annis
 sex ac mensib⁹ octo. Tamē deus dedit natōe ro
 man⁹ ānis tribus: uerū Bonifati⁹ q̄ntus campan⁹
 et ḡne ānis q̄nq;. Sc̄tus Amand⁹ sermocinat̄ in
 gallia. Honori⁹ p̄mus cāpanusq; annis xii. mē
 sibusq;. xi. Seuerin⁹ primus at q; romanus annis
 duobus quatuorq; mēsib⁹. Iohanes quart⁹: natōe

Dalmaticus anno uno mensibus octo Theodorus
pmus grecus genere sex annis mensibus qninq^u
Constantin⁹ herachii filius mēsib⁹ quatuor i^{ps}auit
Heracleonas āno uix uno tenuit pncipatū. Cons
tans qui et cōstantin⁹ ānis. xxvi. regnasse cōscri
bitur. Martin⁹ pmus natōe tuscus ānis sex. Euge
nius pmus ac roman⁹ duob⁹ ānis mēsibus octo.
Vitalian⁹ senensis ānis q̄tuordecim: mensib⁹ sex.
Cōstans fili⁹ constatini decem et septem pncipat^f
annis. Et suos germanos suspectos habens ne reg
narēt pleti iussit: et nasos eoz abscidit. Anno itaq^{ue}
domini. dclxxv. Saraceni siciā ingressi: preda
onisti in alexādriaz redierūt. Deodat⁹ etiā roma
nus annis q̄tuor pontificum trono sedit. Donius
quocq^{ue} romani generis āno vno mensib⁹ cinq^u. S³
Agathon siculus annis duobus: mensibusq^{ue} sex.
Beatus Leo dogarius miraculis floret: q^u tandem
martirio laureat^r. Leo scds etiam siculus vir elo
q̄ntissim⁹ mēsib⁹ decez rome p̄fuit. Benedict⁹ scds
roma nūscq^{ue} mēsibus totidē. Iohanes q̄ntus surusq^{ue}
ex antiochia anno vno. Seno mēsib⁹ undeciz
Sergius pmus et antiochen⁹ ānis tredeciz mēsib⁹
octo. Beda uenerabilis p̄s biter greca latinaq^{ue} lin
gua disertus multa pro xpiana religiōe cōscribēs
clarus hábet^r. Leo tertius romanusq^{ue} annis tribus

templū romanū gubernasse phibet^c. Leo patriti⁹
 trib⁹ impat ānis. Tiberius q̄ et absimiat⁹ dict⁹ est
 ānis septem pncipat⁹. Iohanes sext⁹ natōe grec⁹
 tribus annis mensibus q̄ duob⁹ sedisse rome com
 putat⁹. Iohānes septim⁹ atq̄ romanus ānis duo
 bus mēsibus septem. Iustinian⁹ secūdus quē Leo
 expulerat. Tiberi⁹ phauerat. His ambob⁹ necatis
 iugulatis q̄ ad imperium rediit: et septem deniq̄
 pncipatus ē annis. Sisimius roman⁹ uiginti pfuit
 rome dicb⁹. Constantinus prim⁹ nationee syrus
 annis septem. Philippus secūdus qui et bardan⁹
 dictus est: Iustinianū pimit impatorem. Vnoq̄
 impat āno quē cū fore heretic⁹ Anastasius scđs
 qui et arthemius dict⁹ ē: regno et oculis exauto
 rauit: et ānis impasse: duob⁹ astruit⁹. Gregorius
 secundus atq̄ romanus ānis sex decim: septemq̄
 mēsibus: xpianaz rexit eccliaz. Leo impator om̄es
 sc̄toz ymagine deponi cōburicq̄ iussit. Eam ob
 causan: Sinodus rome cōgregata est cpoz prope
 Mille contra Leonē qui ymagine cremari fecerat
 Quo in tpe igens pestilētia i qua supra ter cētena
 hominū milia constantinopoli perierunt. Egidi⁹
 scientia et sc̄titate illustris habetur. Constantinus
 Leonis filius ānis. xxiii. impauit. Gregori⁹ tert⁹
 syrusq̄ annis decem: mensibus octo rome vixit

in pōtificatu. Anno Leonis p̄ncipis q̄rto decimo
Beda p̄sbiter monachusq; in āghia moritur. Cui⁹
nunc corpus apud Genuā urbē sepult⁹ plurimis
fulget miraculis. Zacharias ḡne grecus ānis decē
romano p̄fuit solio. Constantinus quintus Leonis
terci⁹ geni⁹ annis triginta q̄nq; regnat impio.
Stephan⁹ secūdus ānis quīq; pōtificio enituit tro-
no. Qui postremo sui pontificatus anno romanū
agrecis i germanos transtulit impiu⁹. Et in regis
p̄sonā karoli testis est decretalis. et in ipius appa-
ratū ita meminim⁹. Cum romana ecclia ab astul-
pho longobardo⁹ rege p̄meret et a constantino
auxiliū postulauerit: et noluerit ecclie patrocinari
Stephan⁹ pontifex scds romanusq; impiu⁹ ad Ka-
rolū magnū Pipini filiu⁹ trāstulit. Et sic deficiēte
sedulo in oriēte romanoy impio p̄fat⁹ Stephan⁹
impiales titulos ac dignitates frācoy regib⁹ cō-
cessit: et a Pipini dū taxat stirpe successorib⁹: cete-
ris uo cōmib⁹ iter dixit. Cuius sollepnitatis causa
Bonifati⁹ maguntin⁹ ēps autoritate aplica funct⁹
illū cōsecrauit et unxit: romani populi nomie pa-
triti⁹ vixit. Paulus p̄mus romanusq; ānis decē.
Constantinus secūdus natione roman⁹ āno uno
Stephan⁹ tercius sicutusq; ānis tribus mēsib⁹ uo
qui⁹. Adrianus p̄mus et roman⁹ annis. xxiii.

rexit eccliam. Cum constantinus impator multa
 mala dei templo cōtulisset crudeli incēdii plaga
 p̄cnissus est atq̄ pempt⁹. Et Leo quart⁹ cōstantini
 filius annis imperat quinq̄. Anno dñi quingēte
 simo ducentesimo octogesimo secundo: Hierene
 Leonis uxor suo cū filio cōstantino: decem princi
 pat⁹ annis. Et resert Singisbertus hoc āno apud
 constantinopolim in uentā fuisse auream laminā
 in qua scriptum erat. Xps nascetur de virgine
 maria Et credo in eum. Sub cōstantino et Hierene
 matre O sol iterū me uidebis. Studiū parisiēse
 quod pmulta postea secula floruit pncipium ha
 buit. Procurāte Alchino uel Alchuino: uel albino
 anglico phoq̄ olim karoli dignissimo preceptore
 Constatin⁹ ubi decē cū matre sua Hierene regna
 sset annis: eam violenter prenās impio abdicat.
 Sicq̄ solus septem dominatur annis. Ast hierene
 ablato sibi sceptro dolore abusa femineo: filiu ex
 cecat et sola tribus ānis pncipat⁹. Leo q̄rtus nati
 one roman⁹ ānis uigitū cum dumidio sedit anno
 karoli. xxiii. romani. qui ab impatore constanti
 nopolitano iam diu discesserāt nūc habita occasio
 nis oportunitate: qñquidē mulier hierene filio suo
 impatore orbato eis imparat: vno oīuz assensu
 karolo regi laudes ipatoris acclamāt: eum Leonis

maximi pontificis potestate coronat. Cesaren et
augustū appellat aīq ex hoc tpe romanoꝝ dñiꝝ
ad reges ē francoꝝ allatū. Deniqꝝ tpe series per
reges galloꝝ cōputat. Karol⁹ pm⁹ galloꝝ roma
nis annis q̄tuordecim imperauit. Et cū Michaele
et Nichoforo apd cōstantinopolim in oriēte pnci
pib⁹ fētus pacemq;cōfecit: inuicē sibi ipis opem
tribuētes frēs appellati sunt. Hinc sanctū atq;
decretū est: ut grec⁹ impator posideret orienteꝝ.
karolus ūo suis successores occidentem frenarēt.
Ludouic⁹ hui⁹ nōis prim⁹ rex et impator cognō
mēto pius karoli magni nat⁹: viginti et sex pnci
pat⁹ annis. Stephan⁹ quartus romanusq;: septem
rome pfuit mēsibus. Pascalis p̄nus etiam roman⁹
ānis septem Eugenius secūdus insuper et roman⁹
ānis tribus. Rabanus sophista abbas fundensis
hac etate floruit. Valentini⁹ quoq; romanus qua
draginta dieb⁹. Gregori⁹ quart⁹ romani generis
ānis sex decim urbis rome uixit ep̄s. Hoc tpe Sa
raceni siciliā in cursantes lippatis insulā deuasta
rūt. Lothari⁹ Ludouici filius usurpās solus impī
annis q̄ndecim regnasse pfibetur. Sergi⁹ secūd
romanusq; annis tribus rome enituit pulpite. hic
prius os porci uocabat⁹. Et sublato pori nomine
Sergi⁹ nūcupat⁹ est. vnde et abiſto i antea oīs

sibi nomē propūz mutauerūt. qđ postea obserua
 tū ad nos usq; p̄durat. Leo q̄ntus etiam roman⁹
 annis octo pontificū sedit in cathedra. Iohannes
 genere anglic⁹: post Leonē annis duob⁹ mensib⁹
 q̄nq; rexīt eccliaz: phama est hūc Iohanē feminā
 fuisse et uno suo familiari tm̄ cognitā: qui eaꝝ am
 plexus est. Et grauis facta pepit papa existens:
 qua re eā inter pōtifices quidā nō numerāt: et io
 nōini nūz nō facit de hoc ponte uel hac sacerdo
 te. Metrice dī. Papa p̄r patrū pepit papissa pa
 pollū. Anglic⁹ heu mōstrū genuit tibi roma Ioha
 nes. Benedict⁹ terci⁹ natōe roman⁹: annis duob⁹
 mēsib⁹ quiq; pontificalē tenuit tronū. Ludoicus
 scds Lotharii filius: a Sergio papa p̄us unctus in
 regem. xxii. im p̄asse phibet. Nicolaus p̄mus ro
 mani gñis annis nouē. Adrianus secūdus etiam
 romanus annis quinq;. Iohannes octauus annis
 decē pontificū funct⁹ est dignitate. Karol⁹ ludo
 uici patru⁹ cognomēto calu⁹: duobus p̄ncipatur
 annis. Iunior uero karol⁹ buius noīs tertius Lu
 douici filius germanoz regis impīu sibi uendica
 it annis q̄. xii. p̄ncipat⁹ est. Iohannes scotus vir
 iuptilitate igenni pacut⁹ quedāz nostre religionis
 accutatissime disputata cōscribit. Martinus scds
 āno vno: mēse q̄ vno. Adrian⁹ terci⁹ romanus q̄

anno similiter uno. Stephanus q̄ntus ḡne roman⁹
ānis septē rome p̄tifex floruit. karolo nāq̄ repu
diato: Arnulphus duodecim dñatur ānis. Otto
rex frācoꝝ cū nouē impasset ānis obiit. p̄matus q̄
pus obtestatur: ut karolū in regnū susciperet: qđ
et factū est: demunq̄ ānis uigiti septē: p̄cipatum
tenuit. Formosus annis quinq̄ totidem q̄ diebus
rome p̄fuit. Bonifaci⁹ sext⁹ natione tuscus dieb⁹
q̄ndecim. Stefan⁹ sextus āno vno mensib⁹ trib⁹
Romanus nomine romanusq̄ ḡne atq̄ romanus
electione p̄tifex ānis trib⁹. Theodorus secūdus
etiaꝝ romani generis uiginti dieb⁹. Iohannes non⁹
ānis duob⁹. Ludouic⁹ hui⁹ nōis tert⁹ arnulphi
genitus ānis decem impasse cōmemorat⁹. In hoc
Ludouico karoli magni deficere cepit progenies:
obhocq̄ francoꝝ cessavit impium: et italici regna
re ceperūt. Benedict⁹ q̄rtus atq̄ romanus annis
trib⁹. Leo sextus mēse vno. Xpoforus. mensibus
septē. Sergius tert⁹ rome genit⁹: romeq̄ p̄tifex
creat⁹ annis septem: mensibusq̄ tribus Ludouic⁹
p̄nceps obiit. Cui natus ei⁹. Corradus successit:
qui apud germanos septem annis dñio sceptroꝝ
potitus est: qui tñ benedictione dignitatis caruit
impalis. Huius siquidem Ludouici tpe: in italiā
impīu allatū est. Anno dñi nōgentesimo septimo

Berengarius primus ytalie princeps annis septem impasse
perhibetur. Anastasius tercias romanus quod annis
duobus: totidem quod mensibus. Berengarius impator
huius non*in*nis secundus in ytalia apud romanos sex
annos dominatur impio. Laudo natione romanus
pontifex maximus: sex mensibus solio presidet.
Iohannes decimus annis tredecim. Sctus Geraldus
in fracia miraculis illustrat^r. Romanis Hugo sex
annis sceptri dominio principat^r. Leo septimus natuse
romanus mensibus octo. Stephanus septimus etiam ro
manus annis duobus. Cuius quoque tempore berengaris
tercis cepit: et annis octo romanis impauit italie
Iohannes undecimus rome genitus annis quatuor:
decemque mensibus rome printifex uixit pridem temporis
sarraceni ex africa ruetes ingenua urbem ceperunt
et captis ciuibus occisisque eoz thesauaos abstulerunt
Leo octaus genisque romani annis tribus totidem quod
mensibus: romanam rexit eccliam. Obiit Henricus
impator. Cuius filius Otho tam theutonicis quod
romais annis xxxvi impauit. Sarraceni ex africa
transfretantes Genua intrarunt: et hostili modo
dam depredati et ingenti ditati prida domum renaui
ant. Et anno domini .DCCCLXXVIII^o Sarraceni africe
sicilia amiserunt: quam profecto insulam infra uiginti
annos predicti astri iterum occuparunt. Stephanus

octau⁹ natione germanus annis tribus quatuorq⁹
mensibus. Martinus tertius atq⁹ romanus annis
totidez et cum dimidio gubernauit eccliam. Lotho
rius secūdus ānis duob⁹ apud romanos pncipatu
Dominatus est. Agabithus secūdus romani gñis
Pontifex maxim⁹ ānis octo sex q⁹ mēsibus triplici
thia r a fūctus est. Tūc t̄pis berengarius quartus
italie regnū cū impio adipiscit. Et romanis ānis
unde cīmī dominat̄ hic impie atq⁹ pperan perse
qbat̄ eccliaz. Quaz obrem aplici legati ad theoto
nicoz regē destinant̄ othonē: ut berēgarii tirani
dez cōpeleret. Otho uō filiū suum in italiā mictit
othonē: qui et triūphuz optimuit: et om̄ez subiuga
uit italiā: Demū q⁹ a Iohanne. xii. coronat⁹: in sig
nia meruit impatoria. Sicq⁹ ad theuthonicos pro
ecclie tuitione defensione q⁹ transiuit impiū. Post
quē othonē filius eius lotharius remis unctus in
regē annis triginta et uno regna uit. Iohannes
duodecim⁹ annos octo rome prefuit. hic scolestis
sum⁹: nā cuidam manū illi uero cardinali nasum
amputari precepit. Porro Iohanne. xii. pontifice
in om̄ez luxuriā disoluto Otho aromane ecclie pa
trib⁹ urbisq⁹ pncipibus euocatus: ut corruptos pō
tificis emēdaret mores romā pficiscit: in q̄ urbe
amplissimis honoribus usus corona impii suscepit

Et fuit primus qui post translatū in germaniā im
 periū imperiales titulos assūperit. Quod postea
 obseruatuꝝ usqꝝ in pñs tps germani pānoniue im
 periū titulos usurpant. Benedictus quītus duobꝝ
 mēsibus trono sedit ecclie. Leo nonus anno vno
 mēsibus quatuor. Iohannes. xiii. annis octo. Bene
 dictus sext⁹ romanusqꝝ āno vno et medio. Dom
 nus vno āno. Bonifati⁹ septim⁹ anno uno. Bñs
 septimus natione romanus ānis nouē: sex qꝝ men
 sibus. Iohannes. xiiii⁹ mēsibus nouē rome sedise
 phibet⁹. Otho secūdus rome morit⁹. Cui⁹ natus
 Othoni⁹ ad hoc infantulus sublimat⁹. ānisqꝝ Decē
 et nouē solio regnat ipiali. Iohanes q̄ntus decim⁹
 romanusqꝝ mensibus quatuor. Gregorius quintus
 natione saxo annis duobus atqꝝ mensibus quinqꝝ
 Iohanes xvii⁹ grecus gñe mēsibus decē. Sed Sil
 uester secūdus ac gallicus: ānis quatuor pontifex
 rome presedit. Iohannes. xviii⁹ mensibus quin qꝝ
 dum taxat. Hentricus secūdus defūctis othonibꝝ
 et absqꝝ heredibꝝ ap̄ncipibus eligitur et ānis xxii
 regnasse probat⁹. Iohañs. xix. ānis quin qꝝ. Sergi⁹
 quartus ānis duobus: mēsibusqꝝ septē. Benedict⁹
 octau⁹ gñe tusculan⁹ ānis xii. Iohanes. xx⁹. roma
 nusqꝝ ānis. ix. totidē qꝝ mēsibꝝ: romanorum sedit solio
 Hentricus obiit. Et cepit Corradus Secundus: qui

annis quindecim impauit. Guido. Aretinus celeberrimi nois musicus pide tempus eluet. He
rricus tercius impare cepit annis x vii. pncipat. Geraldus epus in vngaria martirio coronatur.
Benedictus nonus annis xiii. Silvester tercius dieb⁹
lvi. Gregorius sext⁹ annis duobus et medio. Cle
mens secundus mensibus dece. Damasus secundus
diebus. xxiii. Leo decimus atq; alamanus annis
quatuor. Victor secōds alamanicus etia⁹ annis duobus
mensibus tribus pontife x vixit. Imperator merit.
cum filius eius henricus qrt⁹ i impū subrogat
atq; annis quinq̄inta pncipatū tenuit. Stephan⁹
nonus et lothoringus mēsib⁹ decem. Benedictus
decim⁹ mēsib⁹ nouē. Nicola⁹ secōds burgū dusq; annis
duob⁹ cūdīmīdio romano prefuit templo. Anno
Dñi. m̄ l viii. Robertus guiscardus siciliā optimuit
pulis ex ea afri et illaz fratri suo Roggerio do
nauit. Cui roggerio sicilie regi succedit Guillēm⁹
porro Roggerius apulie et sicilie pnceps in africā
trāsiēs: plūr̄ urbes capit. et etiā regē tributariū fa
cit atq; cōstituit. Eduardus agloꝝ rex miraculis
effulget. Alexander secundus et mediolanensis annis
xi. mēsib⁹ sex. Gregorius septim⁹ atq; senensis
annis xii. Victor tercius anno vno et quatuor mē
sibus romanā rexit eccliam. Petrus damianus. Et

Petrus alfonsum noiatissimi celebrantur. Sanctus
Hugo granopolitanus antistes i gallia claret pro
gidus. Brunus theolog⁹ religione doctrinæ redi
lens ordinē carthusianoz i cepit. Anselmus can
turiensis ep̄us ingenii acumine floret in anglia.
Urbanus secūdus annis. xi. mēsibus quatuor pōti
ficatu rome p̄fuit. Henricus impator siciliæ op
tinuit. Pascalis secūdus natiōe tuscus annis. xviii⁹
et q̄nque mensibus dignitate pontificatus effulgit
Bernardus monachus moralis theologus scientia
et sc̄titate celebrat⁹. Gelasius secūdus gaiete nat⁹
āno uno. Calixtus secund⁹ burgūdie ort⁹ annis
quinquaḡ mēsibusq; decem rome sedit in cath̄dra.
Siracusis terremotu concusus ecclia maxima cor
ruit: p̄plicq; multitudinē opp̄lit. Carthusiensis ac
cisterciensis religionū initiū et prima cenobia eoz
religiosoq; fundata colunt⁹. Bonorius secūdus et
bononiensis annis quinq; romanā rexit eccliam
Hērico imperatore defuncto lothari⁹ saxome dux
armoz potentia sublimatus annis. xi. imperauit.
Hugo de santo uictore insignis theologus et Ric
cardus monachus etiam sacra theologia p̄dictus
Gymnasio florent parisiensi ordo cluniacensis grā
dimontensis: p̄monstracēsis: bonis sc̄tis q; monachis
habent⁹ illustres. Lotharius tert⁹ impator rome

ab Innocentio coronat". Diuus Malachias archi
psul i hibernia uirtute micabat insigni et Gilbertus
porretanus pictanoꝝ eꝝ liberalibus artibus eru
ditissimus sex pncipioꝝ edidit codicē. Celestinus
secūdus genere tuscus mēsibus qnq. Lutius scđs
et bononie genitus mēsibus .xi. Eugenius tertius
pisanusq. annis octo mēsibus qtuor cardinaliuz ro
me iminuit collegio. hic antea monachus et beati
Bernardi clara uallēsis discipulus p dilectus. Gra
tianus monachus natōe tuscus in decreti compi
latione laborat. Genuēles. Pisanis iuncti armata
classe venetas obſident: et illoꝝ naues et lictora
depreſtantur. Corrad⁹ theuthonie pnceps obiit:
qui abſq. impiali benedictione: annis quindecim
dominiū tenuerat. Cui frederic⁹ p̄mus ipi⁹ nepos
succedit impio petrus lombardus nouarie genit⁹
ſentētiaz compilator: theologus insignis et archi
presul parisiēsis illustris bahet: insup et Petrus
comestor: qui scolasticam scripsit historiam. Odo
sueſſionēsis etiam doctoz egregius. Et deniq. Iuo
carnothensis. Gilberti porretani discipulus Anas
tasius qrtus romani gñis anno vno mēsib⁹ qnq.
Adrianus quartus patria anglicus annis quatuor
mensibus nouē romanoy pontificū presuit folio.
Elisabeth sc̄timōialis miraculis atq. dīs reuelatōib⁹

emicat. Fredericus impator 2 annis. xix. in scismate
 pseuerat. Alexāder tertius senēsi s̄q; 2 annis. xxii. ca
 thedralē gubernat accliam. Cuius t̄pē thomas cā
 tuariensis archipresul ordinat̄ et p̄ ecclie libertate
 martirio laureatur. Et Mauritius ep̄us parisiensis
 fulgere miraculis phibetur. Alexāder pontifex
 timens frederici impatoris uires uenetias refugit
 Quāpp̄ impator 2 armavit cōtra uenetos classem
 Cui prefecit othonē filium suū: et ad reposendū
 pontificē misit. verūz otbo p̄mo concursu nauali
 prelio superatus et captus: uenetias adducitur.
 Othone captiuo impatoris filio p̄curante: sublatū
 est scisma. Et inter impatorem et pontificem acta
 pax summo honore uenetū. Quibus ad futuram
 rei memoriam pontifex insignia p̄petuo ferenda
 donauit. Et Genuēses iuxta meloram nauali p̄lio
 pisanos supant. Nec multo post i adriatico mari
 uenetos uincūt: et septuaginta eoz naues capras
 Genuam deducūt. Fredericus impator pontifici
 obediēs alexādro apud arelateñ coronat̄. Luti⁹
 tertius atq; Lucan⁹ annis quatuor. Vrban⁹ tertii
 et mediolanensis anno uno decēq; mēsibus: cathe
 dra sedit pontificū. ad hūc papā uerone morāte
 abbas Ioachim profectus est: qui aiebat se donū
 sapientie diuinitus accepisse. Gregorius octauus

ac beneuetanus mēsibus tribus. Clemens tertius
romanus q̄ annis trib⁹. Celestinus tertius romani
quoq̄ generis ānis septem. Innocentius terci⁹ atq̄
cāpan⁹ annis decem et octo romanā rexit eccliaz
hic maxim⁹ iure pontifitio; et theolog⁹ eximi⁹
decretales composuit: at q̄ sanctiuit; et obse ruari
iussit: hoc tpe duo sollepnies ordines prouidentia
diua cepūt: dominic⁹ in calaroga hispanie pago
natus p̄dicator⁹ religionem instituit; et patriarcha
clarus habet. franciscus mino⁹ ordinis p̄nceps
xpi stigmatib⁹ signatus assilus ḡne mirabili cari
tate feruerat. Synodus lateranensis bierosolime
reparande ḡra celebrat̄: in qua libri quidaz ab
batis loachim natōne calabri reprobant̄. honori⁹
tercius romanus q̄ ānis vndecim maxim⁹ p̄ti
fex uixit. hic p̄dicator⁹ ordinē absq̄ ulla dubita
tione probauit. Fredericus secūdus in germania
triginta tribus impauit annis. Btūs dñicus bono
nie sc̄o fine quieuit. Et atoninus francisci disci
pulus apud patauium agnoscitur. Rabi moyses
egiptius fidei xpiane in ei⁹ damnationē eter naz
hostis acerrimus cordube falsa dogmata p̄scru
tatur. Gregorius nonus annis tredecim romane
prefuit urbi. Hic Raymundi theologi ordinis
predicatori⁹ magistri: studio atq̄ labore pluribus

ex codicibus decretalium volumen resatiuit: māda
uitq; cūctis ecclesiasticis uiris et vti; et summa re
uerētia uenerari:hēriq;. Et āno dñi. m̄ cc xxxiiii
pfactus pontifex: Beatū dñicuz sc̄toz Cathalogo
ascribere pcurauit. Celestinus quartus et medio
lanēsis diebus decem et septez. Innocentius quar
tus genue editus annis xi. mensibus q; sex trono
romano pfulsit. Hic iure pontificio peritissimus
apparatu in decretalibus compilauit: et preceptor
hostiensis fuisse pribetetur. Hic ad Cardineam
Dignitatem. Hugonem. Theologum in ordinis
p̄dicatorz alumnū: et i omnis biblie amplitudine
latitudine q; cōmentatorē egregium extulit meri
tissime. Huius quoq; precepto petrus Martir pre
dicator intrepidus athleta in expugnabilis ligu
tiam pfiscitur: et a deo heretice aduersum prau
tatis amores acerrime preliat: ut pro xpi confes
siōne sit deniq; martirio coronatus. Ludouicus
rex francoz uir clarus miraculis contra gentes in
orientē pugnat enixissime. Accursius florentinus
iuris cōsultus floret predictus. Fredericus hērici
condam cesaris nepos romanoy gerebat imperiu
Alexander quartus campanus genere annis sex
totidēq; diebus et mēsibus: romane prefuit catbe
dre. Albertus magnus cunctis artibus plenissime

eruditus:toto orbe notissim⁹:ordinis predictorii
Colonia Gimnasiū exornat: ipius auditor atq;
discipulus. Thomas aquinas sanguine uita disci-
plinaq; illustrissimus: Sacraꝝ scripturaꝝ abissus:et
omniū theologoz nauigantium septentrio paris⁹
diuam sophiam lectionibus:disputationibus com-
mentariis enucleat uberrime. Egidius romanus
phs atq; theologus p̄doctus heremitaꝝ ordinis
filius. Thome aquinatis auditor eodem tpe paris⁹
floret. Alexander de aliis nobilis Theologus Et
Bonaūtura ei⁹ discipulus et rome ecclie cardina-
lis minor religionem plurimis laudibus effertur.
Urban⁹ quartus galloꝝ gēte p̄genitus ānis trib⁹
Clemens quartus gñe prouintialis annis septem
Gregorius decim⁹ liguris ac placētin⁹:ānis quiq;
rexit eccliaꝝ. Hic petrū tharāthasiū ordinis predi-
catorii theologū excellentem archipresulē. Lugdu-
nencsz. Et Bonaūtū religionis minoz ministrū
generalem: ad Cardinalatus euexit atq; erexit
bonorem. Mortuo frēderico. Rodulphus eletus
est et a Gregorio pontifice p̄batur qui annis de-
cem et octo absq; tamē impreiali diademate reg-
nasse p̄hibetur. Innocentius quitus gallicusq; qui
antea tharāthasia dicebatur mensibus quin q;
Adranus quint⁹ ac genuēsis mense vno. Iohanes

xxii⁹. hispanus atq; vlixbonensis mensibus octo
 Nicolaus tertius romanusq; annis trib⁹ in ponti
 ficio emicuit romanoꝝ. Albertus magnus Ratis
 ponensis ep̄us antiquoꝝ etiam phoꝝ peritissimus
 Post thome aquinatis obitu sex annis ide colonie
 defunct⁹ est. Et sicilia a karolo deficiens dñio petri
 aragonēsis adhesit. Nicolaus pontifex predict⁹
 Robertū anglicum canthuariensem archiepm; et
 magistrum latinū ambos predicatorie religionis
 alumnos: galero purpureo decorauit. Apud sici
 liam insulā. Gallici et mares et feminine: et senes iu
 uenesq; una oīuz uoce trucidāt̄ et gladiis effodi
 unt. Latus quoq; mulieꝝ quē cuꝝ gallicis dormie
 rant atq; eoꝝ uoluptate conceperant om̄i pulsā
 pietate cedunt̄. Sicq; Siculi uoce celitus lapsa
 partus enecāt priusq; e parentū utero nascerent̄
 Martinus quartus natione gallus annis quatuor
 Honorius etiaꝝ quart⁹: atq; roman⁹ annis duob⁹
 Nicolaus quart⁹: ligurisq; annis quatuor romanā
 gubernauit eccliaꝝ. Rodulphus alamanie rex mo
 ritur: et aliis Rodulphus i impatorem instituit̄
 qui etiam sine sacro diademate potitur imperio
 Eo quoq; ip̄e p̄ncipat⁹ est Albertus dux austrie
 Rodulphi regis romanoꝝ filius qui apud aquis
 grani oppidum electus est. Hic tñ Albert⁹ sine

imperiali diademate annis decem regnasse phibet
Qui tandem anepote germani filio strangulatur
Dinus mugellan⁹ utriusq⁹ iuri eruditissimus. Et
Dantes aligherius poeta florentinus celeberrimi
nominis floruerunt. Celestinus quintus anno cū
dimidio. Bonifatius octauus annis nouē rome
prefuit. hic pōtis ex. Ludouicum stançoy p̄ncipē
scōy numero confesoy ascripsit. Sext⁹ quoq⁹ de
cretalū codicem trium uiroy insignium scientia
compilatū p̄omia studia promulgauit. Nicolaum
etiam de triuilio religiosum probissimū totius or
dinis predicatoroy generalcm. Presidentē ob egre
gias virtutes in numeras cardinalem instituit.
Iacobus uitagine oppido procreatus archiep̄us
genuenis Iohannes balbus. qui et Catholicom
nuncupat⁹ etiam genuenis vincentius beluacen
sis historiographus illustris hi uiri offīce religio
nis filii insignesq⁹ theologi vno eodemq⁹ t̄pore
claruerūt hic insuper pontifex aplōy ac quatuor
euangelistaz festa nec nō et q̄tuor ecclie doctoz
Gregorii Augustini Ambroſti Hieronimiq⁹: sub
honore. festi duplicis a cūctis uniuersitate r̄ statuit
celebrati. Benedict⁹ xi apud triuiliuz oppidum
exortus octo mensibus rome prefuit. Hic ordinis
predicatorii generalis rector et p̄nceps Nicolauz

De prato spoleta num ep̄um Guillermū anglicum
 abos th eologos eruditos:ambosq; i predicatoru
 religione educatos:cardinales effecit. Et demū
 uita sc̄titate miraculisq; claruisse probat. hoc tpe
 genuēses nauali p̄lio aragonenses superat:et eoꝝ
 lictora depredant̄. Clemens q̄ntus patria uasco
 annis decem tronū pontificū excoluit: soliunq;
 concendit,hic clementinas edidit. Et thomam
 a nglicū:ac. Nicolaum gallicū: viros theologos
 ordinisq; p̄dicatorii religiosos Pilleo tubeo lau/
 reauit. Per idem tps francie regis mādato cūcti
 hebrei egallia pulsi sūt nō amplius reddituri. Et
 hospitalarii:qui iaz annos quatuor antea labora
 rāt cuꝝ xpoꝝ exercitu fortiter decertates Rhodi
 insulam fugatis turchis accepūt. prefatus p̄otifex
 petrū Marronēsem olim Celestiniū papaz quintū
 catalogo sc̄toꝝ ascribens eoꝝ numero computa
 uit. henricus comes lucenborg qui alberto pento
 mox electus est patūper uixit impio quo mortuo
 uocales discordes duos eligūt. Nam aliqui Fre
 dericum austrie ducem predicti regis alberti ge
 nitum:pleriq; Ludouicū bauarie ducem. Quos in
 ter grauissima fuit exorta cōtemtio:demū uno in
 bello Fredericus captus est: et Ludouicus Ius
 usurpauit impii. Quē Clemēs papa damnauit:et

electoribus edicto precepit ut. Carolum boemie
regis eligerent primogenitū. Qui pariter atq; una
numiter elect⁹ apud romā ipatorē coronat⁹. Quo
i tpe genuēses dominū ciuitatis Roberto apulie
regi concesserunt. Iohannes. xxii. Anno domini
m ccc xvi. originē cepit. Hic Ludouicū presulez
tholosanū ad apicem titulunc sc̄toꝝ erexit. Qui
Caroli secūdi sicilie regis natus extiterat. Cuius
etiam sacrū corpus. Barcelonēses e massilia substi
lerūt: et in ualētiam armatis triremi b̄a duxerūt
Beatū quo q̄. Thomā aquinatem theologoy regē
atq; primiceriuz. Aliumq; Thomā herfordeñez
ep̄m: singulis annis celebrandos instituit. Cuius
estate. Iohannes andree bononiensis iuris cōsult⁹
illustris habet: Luđouicus impator cognomēto
bauarius. Iohannem. xxii. pontificē rome preter
pontificis uolūtatez ascra columnēsi nulla solita
solemnitate seruata coronatus sua sentēcia p̄uat
Et petrū Corbariēsez ordinis minor p̄otificē facil
falsi sue dignitatis auctores fūt. Iohaēs p̄otifex
āno dñi. mcccxxii. pri' die Idus Nouēbris. Apud
Auimionen declarauit edicto: et hoc quidem ad
p̄petuaꝝ rei memoriam: vt qui uellet aio asserere
pertinaci: xp̄z eiusq; apostolos nil speciale uibilq;

comune: habuisse foret heretic⁹ procul dubio recē
 sendus huiusmodi autē p̄tinacē afferiōnem de
 iceps erroneā: hereticāq; extitisse diffiniuit. Cū
 diuine contradicat sophie: que locis implurimis
 nonnulla habuisse testat⁹. Amplius eodem quoq;
 modo xp̄m: atq; apostolos e dissidere in his que
 eos tenuisse sacra scriptura fatet⁹ nequaq; ius po
 sse disse utendi: neq; illa uendendi: donandi ne
 ius habuerint: aut ex eis alia conquirendi: post
 hac fore erroneū atq; hereticum patefecit. Cum
 sacra pagina dicat ip̄os premissa fecisse: aut facere
 potuisse supponat. deniq; pfatus pontifex petrū
 minoy ordinis. Corbariēsem reprobat: eiusq; cō
 mētario pestiferos apte atq; manifeste condēnat
 Ludouicum quoq; baueriū ducem perperam in
 impatorem electū: maloq; fauorez: ac hereticoq;
 defensorem excommunicationis atq; damnationis
 uīculo penit⁹ inodavit. Qui ob hoc romā prexit
 quendam pseudo antipa paꝝ fieri rome precepit
 Lui maximan reuerentiam exhibebat: et summū
 p̄tificez nūcupabat. Hic imp⁹ antipapa p̄dict⁹
 patrus fuisse phibet⁹: minoy ordinis irreligiosus
 reatine diocesis. Qui spreta sue aie salute sue etiā
 religionis atq; catolice fidēi professione: insane
 atq; prophane electoni assensuz aiūm̄q; cōtribuit

Et se Nicolauz qntū uoluit appellare: plerosq; tā de
cōplices cardinales effecit. Sed Iohannes sūmus
ac uerus pontifex nouos in auinione cardinales
instituit: ut Matheum de vrsinis theologum eru
dictum: atq; ordinis p̄dicatorū egregiuз pfesore
Tanta erat tūc genuēsum potentia. tanta q; diui
tiaz copia: ut Gheraldinus spinula suis priuatis
pecunii lucam emerit. Proinde Genuenses et ve
neti inter se preliis uarie iactant. et adeo graui
oribus incenduntur odiis. ut qui pluries uicerint
pluries ipi quoq; uincerentur. Quibus incōtentis
omibus Euboa. Creta. Tenedos et alie quē d am
insule: nec minus conuicina venetiis littora uel
capta sunt: uel penitus depredata. Iottus preclaris
simus in pictura obiit. Gentilis fulginas et dignis
Florentinus p̄stabilis sapiētie medici in italia ha
bent. pisani petrū corbariensem fallum p̄tificez
quem impator. Ludouicus in germaniam trāsien
pisis reliquerat capiunt et ad Iohannē auinione
tūc degentē mictūt apud quē suū errorez cōfess
vitam suppliciter exorauit donec triennio post
honesto carcere asseruat9 interuit. Ioānes p̄tifex
apud auinionem pontificatus sui āno. xix° obiit
Benedict⁹ duodecim⁹ annis octo. Clemens sext
annis vndecim. Innocentius sext⁹ annis totid

romanaꝝ rex̄ eccliam. Bartholus de saxoferrato
 p̄stabilis ciuilium ciuilium legū interpres clarus
 habitus est. Moritur q̄ etatis iue anno quīquages
 simo sexto. Iacobus de forliuio medicoꝝ optim⁹
 et p̄hs pacut⁹ apud patauiū phophat⁹. Iudouic⁹
 insup a Clemente sexto damnat⁹. Cuius p̄tificis
 consilio frectus carolus regis boemie p̄mogenit⁹
 concorditer eligitur: et rome diademate coronat⁹.
 paulus geometer insignis florentie celebrat⁹. fran
 scus petrarcha egregii. nominis poeta in patha
 unī agri pago moritur. Iohannes boccati⁹ vir
 ameni ingenui: et latīna: patriaꝝ facundia cele
 bris euita migrauit. Bald⁹ perusini⁹ iuris peritus
 famosissimus claruit. Vrbanus quint⁹ ac liguris
 annis octo rome p̄fuit: hic pontifex natura inq̄et⁹
 et inhumanus in p̄es sex simul cardinales luce
 ie in carcere reclusit: et non multo post necari ius
 it: patres dolentes pontificem contumacem dele
 gisse abeo recesserūt: et fundi conuētu facto Cle
 mentē elegerūt. Sicq̄ duobus assumptis pontifici
 bus diuisa est romana ecclia et p̄ncipium habuit
 scisma quod per nouem et triginta annos usq; ad
 martinū quintū constantie subleuata diuisione de
 lectum. Gregorius undecim⁹ nationegallus annis
 septem rex̄ eccliam. Post cuius obitum scisma

exortū est. In hac diuisione Cardinales qui cuz
Gregorio erāt Bartholomeū barensez archip̄sulē
elegerūt: quem Vrbanum Sextum appellatūt. Sed
paulo post. Cardinales ananie cōmorātes roberiū
gebennēsem virū. Cardineū eligentes Clemētez
septimū nuncuparūt. Primā sane electionem fore
nullaz cassamqz coarguebāt: quandoquidez ob uio
lentiam pegerunt Nicolaus eximii nois medicus
florentie moritr. Grande relinques opr: quod de
omni medicina ueteribz auctoritatibz exquisitis edi-
derat. Grisoloras bizantius disciplinaz literarum
grecaz in italia retulit: que per septingētos iaz ānos
apd nr̄os homines in usu non habebatr. Paulus
cretensis disputator subtilis i italia anoscifr. Pau-
lus uenetus ordinis heremitaz professor: ex anglia
sophistam, dialeticā atque philosophiā in gynnasii
attulit patauiū. Benedictus xiii. Qui Petrus ter
luna antea dicebatr. gne fuit aragonēsis vir sap-
entia et virtute circūfultus. Hac etate in hispania
floruit diuus vincentius ordinis predictorii fer-
nitus predicator: valentia nobilissima urbe proge-
guis obiit. Ipsius quoque germanus Bonifatir iuri-
consultus eximius qui ob uite sc̄titatem religionē
chartusianoz in trauit: et sua prestanti probitate

in magnū chariusianū elatus; regnante scismate
 in valentia pfect⁹ est. In italia felix Bernardin⁹
 atq. Senēsis beatissimi francisci sectator⁹; acerrime
 uicia castigabat. pseuerante in italia diuisione
 hi pontifices p̄fuerūt. Bonifatius non⁹ Innocen-
 tius vii. Gregorius. xi. Alexander quintus qui
 prius theolog⁹ ordinis minoꝝ erat et petrus Cre-
 tēsis appellabat⁹. Iohānes xxiii. ḡne neapolitan⁹
 & domo Coxa editus. Hoc porro chaos ad confi-
 anciēse usq; cōciliū p̄durauit. Tunc generali sta-
 ita Sinodo. Martinus quintus romanusq; in
 immū pontificem electus est. Et tanto ab ecclia
 sublato scismate annis xiii. Romanā rexit eccliam
 predictus regis boemie filius impabat. Post inde
 Robertus bauerie dux: comesq; palatinus. Euge-
 us quartus ac venetus annis lexdecim: Et mag-
 is cum agustiis rexit eccliaꝝ hui⁹ tpe apd basileā
 ūciliū aggregatū est in quo aduersus pōtificem
 ortissime dimicarūt vt alphonsi. Sicilie atq; ara-
 sonie regis votis obsecūdarent. Nicolaus abbas
 siculus post inde panormitan⁹ archipresul iuris
 pontificii illustrator⁹. Et ludouicus. Roman⁹ ma-
 xim⁹ ciuilū legū interpres: vir excellētis i morta-
 lisq; memorie. Eugenius lite sedata: pace q; ecclie
 restituta. Iohānē siculū: atq; cathaniū cognomēto

primū. Sancti benedicti egregium monachum. Et
Iohannē turre cremata hispanū eruditus theolo-
gum ordinis p̄dicatorii alumnū ad cardinei-
cetus a picem sublimauit. Leonardus brun⁹ histo-
ricus aretii nat⁹ uir clarus eloquētia floruit hui⁹
pontificis autoritate. Nicolaus tolentinus he-
mitaz⁹ ordinis religiosus: in catalogo sc̄toꝝ def-
ribit⁹. Nicolaus quint⁹ ac genuenīs annis octo-
romanoꝝ pontificū presuit solo hic uir theolog⁹
in condendis urbis menibus opa m̄tabat emxi-
ssime huius tpe rome annus iubileus explet⁹ est
Et ab isto pontifice Bernardin⁹ inter sc̄tos relat⁹
est. Constantinopolitana ciuitas: a turchis capta
florebāt in italia Laurentius uallensis grammatic⁹
et Rhetor⁹ in signis Iohannes .Marralius. Sicul⁹
medicus et poeta p̄clarus. Antonius panormita
etiaꝝ sicilis ameni ingenii et elegia disert⁹ elegās q̄
Antonius Cassarinus pariter. Siciliensis greca la-
tinagi lingua peritissimus. Et uates facundissimus
Franciscus barbarus uenetus eloquio dulcissimus
Iacobus bracellensis genue elegantes dictat epis-
tolas. Leonardus aretinus ethicoꝝ libros latinos
facit. Et Malphe⁹ begius tertium decimū complet
eneydos. Guarinus veronēsis ferrarie scholas grā-
matica et rethorica arte uenustat. Anno domini

Mcccc xxxv. Genuēses duos aragonēs iux reges
 non pcul caieta nauali prelio superatos capiunt
 Et mediolanū ad philipū ducūt: qui eos benignē
 suscipiēs liberaliter dimisit. Genuēses liberationē
 inimicoꝝ regū idigne ferētes mediolanēsis repul
 so iugo se in libertatē vendicarūt dum in studio
 patauino p̄hie licteris insudare. Gaietanum p̄m
 audiui virū pfecto dignissimūz venetiis legebat
 Paulus pergulensis sophista Bononie Barbatia
 Siculus atq̄ messenius iuris pontificii atq̄ huma
 nay legū i terpres eruditissim⁹. Et Iohānes Cog
 nomēto uerlorē theologum illustrē in sacris lice
 ris habui paris⁹ preceptorē venetiis: Bernard⁹
 Iustinian⁹ eloquentia p̄pollebat florentie pogius
 et Carolus aretinus. Mediolanēsis ducis. Curia
 bileph⁹ poeta facund⁹. Syracusis sicilie march⁹
 grandis uates egregius. Et Guilelm⁹. Manuell⁹
 incus in primis electoꝝ rudimētis et ab in eunte
 etate preceptor. Sigismūdus prefacti Caroli fili⁹
 ungarie rex eo tpe impabat. Quo mortuo alber
 tus dux austrie sigismundi gener: in regem roma
 oy extollit⁹. Eo quoq; defuncto Fredericus al
 erti nepos eligit⁹: et a Nicolao quinto rome pōti
 ce coronat⁹. Antonin⁹ ordinis predicatorii reli
 giosus archieps florentin⁹ scia et pbitate illustris

habet". Leonardus utinensis dominice quoque religi-
onis filius et theologus copiosus sermonum. atque p[re]di-
cationum compilator laborat amplissime. Calistus
tertius hispanusque atque xatiensis: annis fere qua-
tuor romane curie prefuit. Vincentius valentinus
predicator intrepidus et Dominici ordinis immi-
tator huius pontificis studio atque presagio in san-
ctorum numero computat. Alphonsus Sicilie atque
aragonum rex: sapientia atque potentia toto terrarum
orbe formidatur. Cuus regimine fauoreque uiri
litteris eruditissimi meritis dignitatibus tollebat". Pius
secundus natione senensis sex annis in maxima li-
bertate atque obedientia gubernauit eccliam. Hic
ut aduersus turcoque mente expeditionem paret
apud Mantuam ligurie urbem generale conciliu[m]
aggregauit. Fuit sane poeta clarus: et a tenerrimis
arte poetica et humanitatis studiis educatus. Et
cu[m] i romanum pontificem assummeret": ad eum mox
poete suis carminibus perrexerunt. Quibus in huc
modum ipse respondit. Pro numeris numeros:
uobis sperate poete. Mutare est animus: carmina
no[n] emere. Philelphus poeta illustris: se cernens
sua uoluptate de lusum: pontifici hos uersus res-
ponsu[m] uos dedit. Pro nnumeris numeros tibi si
fortuna dedisset. Non esset capit[ula]: tanta corona

tuo. Pius papa chatherinā virginē: patria. Senēsez
 predicatorie religionis alumnā felici extulit titu
 lo et Cathalogo sc̄ay ascripsit. Paulus secundus
 ac venet⁹ annis septem. Gēmis auro q̄ superbus
 pontificū tronum impleuit. Hic litteray ignatus
 in resartē da thiara. Bullay pōposa effigie aureis
 nūmis cu'dentis atq̄ lapidib⁹ preciosis cīne stu
 diuz: et operam dabat: Hic deniq̄ neminem ex
 btoz archiuis excerpere p̄curauit. Nec numeray
 sc̄oy adausit. Sz semetiōm morte ut aiunt teterri
 ma strangulauit. Sixt⁹ quartus. Saonensis atq̄
 minoy prius ordinis theologus litterat⁹ romanā
 nūc regit eccliam. Hic dum minoribus esset ordi
 nibus constitut⁹ nimia humanitate pöllebat. Doc
 ts paupesc⁹ suo souebat hospitio. Iocundo tue
 sur obsequio. Vbi autem in pontificem elect⁹
 mores mutasse ex p̄ientia compbat⁹ quando
 uidem et honores mutati sunt. Nec miy pfecto
 naz cum religiosius uili in dumento cohopertus
 paupie nihilipensus constitutōnū laqueis irretit⁹
 pontificem in summū eligit⁹. Nomē vertit: pal
 ioluz in arbore pauib⁹ fugandis appendit. pau
 pertatis soluit⁹ nc xu. Sue pfessionis ceremonias
 abicit. Cum his vt opinor nunc auro farginatus
 purpura uestib⁹ antistitū cate rua vallat⁹ undiq̄

circus pet*9* simul et humanitez fastu elatus et li
beralitez egenoz in memo*z* aspernatur. Et n*ī*
saluatoris imitatione qui antea fuis reddis asinos
equitabat n*ūc* mulas phaleratas ostro auroq*p* de
pictas calcaribus premit auratis. Enim vero c*ū*
status bo*is* vertitur. Et ad illum quippe consequē
tia t*ūcta ue* riunt*9*. Non sic porro Silucstr*ū* ponti
sic*e* mores mutasse memini*m*9. Qui tan*ū* ecclie
sua ac*q*siuit p*b*bitate thesau*z* u*n* p*o*t*is*ices sup*b*ire*ūt*.
Non sic sane Gregorius : humanitate preditus
liberalitate diffusus. Qui c*ū* nec pecunias paup*i*
nausrago ulter*9* ad vanduz haberet disc*ū* sue pa
rentis argente*ū* ard*ēti* c*ū* caritate largit*9*. N*ō* sic
Martin*9* ep*s*. Non sic Nicola*9* p*ies*cul. Ille mediā
clanidem algenti paup*i* nudo dedit. Atq*p* hi
se omib*9* h*ūilez* et amabilē exibebat. Auro uir
n*ū* ademit i*cest**9*. Auro puellaz reddemit pud*ic*
rez: ear*ūq* p*r*is in pud*ic*ā fugauit inopia*z*. Nol
āpli*9* sermone*ē* p*trahere*: quia. Sixt*9* pontifex si
pest. Multa conticeo: que scribere n*ō* p*has* est.
Vivit etiam.. Iohannes sicilie at*q* aragonie rex
Homo uetus: canusq*p*: et senio utiq*p* in belli
verūtam*ē* sinistro ei*9* augurio i*belis noctu*: dieo
ūlaf*9*. Dū in hui*9* cronice c*ōp*ilat*ē* s*ūderē*: obii
in Hispania: Iohannes pachecus ordinis militie

diui Iacobi Magister. Vir omni calliditate usatus
 Cui quoq; calumnia: totū hispanie regnum tena-
 ci scismate tripartit'. Nec multo post. Henricus
 quartus hispanie rex morit'. Qui q;uis corpo-
 ris pulcritudinis uiguisset; et claro prestitisset in
 genio: gestis tñ et aeo extint' erat. Nempe ab
 annis iam q;ndecim obierat. Aiut pleriq; eū fasti
 natū exitiasse. Henrico rege defunto: cōfestim
 in Ispalensi urbe: vexilla panduntur. Maxima
 quoq; cum alacritate clamatur. ut Hisabella eius
 germana. Hispanie atq; Siclie regina. Sacro
 demate potiret'. vociferat' et itey. vt Ferdi-
 dum Sicilie p̄ncipem: regine Hisabelle maritū
 us hispanie regē atq; cesarez q;sq; cognosceret
 rona fronte flexoq; poplite veneraret'.
 tantissime mi Bachalarie: Amicoz optime
 nolumine iam viroy illustriū gesta p̄clara
 erui: huic libello calcem porrige re iam temp'
 Orate obsecro deum et sc̄is tuis precib' ex-
 a: ut me sua pietate incolomen atq; sup̄stitem
 et et vitam longiorem p̄stet: q;ten' futuroz
 sifciū atq; impatoz p̄clara facinora memoratu-
 gnissima possim in cōmentarios redigere. Post
 s uiros illustres postremo in loco ponend' est
 is cronicē compilator magister. Philipus

de Barberis Ordinis predicatorum. Theologus
erudit⁹ qui multa dictitauit opuscula. De i-mor
talitate aioꝝ libros tres. De diuina p̄uidentia et
hōmīz p̄destinatōe libroꝝ duos. De inuentorib⁹
scientiar⁹ et artiū mechanicaꝝ libros tres. Sermo
nū quadragēssimaliū: uolumē p̄grande. Aliu.
quoq; dñicar⁹ atq; sanctoꝝ predicationū uolum
egregiū. Opus etiāz sui itinerarii quoꝝ nondum
expleuit.

Finit cronica p̄ me maḡm Phisippum siciliense
confecta: directa qđ ad venerandū virū ac t̄ in
meū p̄colendū. Iohanē alfonsum. Ecclie Isp.
Canonicū et Bachalariū. Locroniensez i cui
hospitio hunc librum plurimis uigiliis edit
manu p̄pria scripsi. Anno dñi. m̄ cccē l̄i
Quarta die Ianuarii prorsus expleuit.

Xps noster Ihs: Sine fine laudet Amer

1480-

2. 11
ma

D. B. G. 1480

D. B. G. 1480

D. B. G. 1480

S
t
9
0
n
e
m

i
a

v
r